

unicef

• ใต้เงาแห่งความฝัน

• เพราะสูญเสีย จึง เสียศูนย์

• ทางแยก

• ความว่างเปล่าของเวลา

• ฟ้าหลังฝัน

ก่อน

before eighteen

ה'ש"ו

ก่อน

SBN

หนังสือ
จัดทำโดย

ชื่อยานามคณะทำงาน
ปรึกษา

นายวิชาญชัย ไทยเขียว

นางทิวา ณ นคร

นางรัตนา เวชจันทร์ฉาย

หัวหน้าโครงการและบรรณาธิการ

ร.ชัตติยา รัตนดิลก

คณะทำงาน

นางสาววัชริน แม่นยำ

นางสาวรุ่งรัตน์ สุวนาคกุล

นางสาวโชติมา สุรฤทธิธรรม

นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา

นายปิยพงศ์ แซ่ตั้ง

ฝ่ายประสานงาน

นางอิสราณัฐ คุณเศรษฐ์

นางสาวปิยะนุช มะลิวงษ์

ออกแบบรูปเล่ม และจัดพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ 1

สนับสนุนโดย

978-616-7187-98-3

คู่มือ สื่อวีดิทัศน์พร้อมคู่มือจัดกิจกรรมชุดก่อน18

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
(อาคารเอ ชั้น 5) เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก

หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์

หัวหน้าส่วนงานวิจัยและพัฒนา

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบงานจิตวิทยา

นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ

นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ

นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ

นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

เจ้าหน้าที่บัญชี/การเงิน

บริษัท คิดดี มีดี จำกัด 23/19 หมู่ 3 ถ.สุขุมวิท ต.เนินพระ อ.เมืองระยอง จ.ระยอง 21000

โทรศัพท์ 038-966866 โทรสาร 038-614151 มือถือ 089-894-6211, 086-712-9554

กันยายน 2555

องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ

ศิริ อัครราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ห้อง เขตหลักสี่

ขอขอบคุณ เจ้าของชีวิตที่อนุญาตให้เปิดเผย
ความจริงบางแง่มุม ที่เปราะบาง พลัดปลั่ง
เพื่อประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมสังคม

จ.ระยอง จ.ระยอง 21000
211, 086-712-9554

บทนำ

บทเรียนก่อน 18

“แม่ตั้มขอโทษ” ภาพของเด็กชายวัยรุ่นนอกรีตแม่ที่นอนป่วยอยู่ในบ้านร้องไห้ขอโทษแม่ที่ตัวเองทำผิดไป ส่วนแม่ที่ป่วยจนแทบเขยื้อนกายไม่ไหวก็ร้องไห้เสียใจเมื่อคิดถึงช่วงเวลาที่ผ่านมาที่ตนเองไม่สามารถให้เวลากับลูกดูแล ลูกอย่างที่ยากจะทำ เพราะความขัดสนทำให้แม่ต้องออกไปทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว ตั้งแต่เลิกงานโตสิ่งที่ตั้มได้เห็นคือภาพของพ่อที่ขายยาบ้าเป็นอาชีพ กินเหล้าจนเมาทุกวัน พ่อเมาก็ชอบเอะอะโวยวายทำลายข้าวของในบ้าน และมักจับลงที่การทำร้ายตบตีแม่และตั้ม ความสัมพันธ์ระหว่างตั้มกับพ่อจึงเป็นเพียงความหวาดกลัวและเกลียดชัง แต่ยั้งดีที่มีอาและย่าที่คอยดูแลให้ความเห็นใจและเป็นที่พักพิงใจให้แก่ตั้มได้บ้าง แต่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นวัยแห่งความสับสนกับกลุ่มแก๊งวัยรุ่นในชุมชนก็ชักพาตั้มไปสู่ทางเดินที่ผิด..

เรื่องราวของตั้ม ไม่ใช่เรื่องราวในละครที่แต่งขึ้นเพื่อความบันเทิง แต่เป็นเรื่องราวชีวิตที่เกิดขึ้นจริงและมักเป็นเรื่องราวที่ถูกบอกเล่าจากชีวิตของเด็กและเยาวชนที่เดินทางผิดจนต้องเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมอีกหลายร้อยหลายพันคน ซึ่งในแต่ละปีจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม มีถึงสี่หมื่นถึงห้าหมื่นกว่าคดี และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและยังมีลักษณะการกระทำความผิดที่รุนแรงขึ้นและอายุที่เริ่มกระทำความผิดน้อยลง ปัจจุบันสังคมแวดล้อมมีสิ่งยั่วยุมากมายที่มีแต่จะชักพาให้เด็กและเยาวชนเดินไปในทางที่ไม่เหมาะสม เด็กและเยาวชนที่ขาดความรัก ขาดที่พักพิงใจและขาดต้นแบบที่ดีจากครอบครัว ก็เสมือนคนที่ขาดภูมิคุ้มกันต่อโรค มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชือกว่าเด็กและเยาวชนที่มีพื้นฐานครอบครัวที่ดี สิ่งที่เราจะปฏิเสธไม่ได้คือเด็กเรียนรู้การปฏิบัติตนจากผู้ใหญ่ การที่เด็กมีปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดนั้น มีสาเหตุมาจากการกระทำของผู้ใหญ่ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม การที่ครอบครัวไม่ให้ความรักความอบอุ่น การเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีการนำเสนอสิ่งยั่วยุต่างๆ การปลูกฝังค่านิยมที่ไม่เหมาะสม ทั้งเรื่องการแสดงออกทางเพศ เกมออนไลน์ต่างๆที่ส่งเสริมการใช้ความรุนแรงและการที่ผู้ใหญ่ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด จะว่าไปแล้วเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดนี้นับเป็นผลผลิตจากการที่สังคมไม่สามารถทำหน้าที่ของตนได้ ที่น่าเสียใจคือปัจจุบันหลายคนยังมองเด็กและเยาวชนกระทำความผิดว่าเป็นตัวปัญหา โดยไม่มองถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา เด็กและเยาวชนจึงตกเป็นจำเลยของสังคมมาโดยตลอด

ที่กล่าวมานี้ไม่ได้หมายความว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดก่อความเดือดร้อนเสียหายแก่ผู้อื่น จะสมควรได้รับการยกย่องหรือปล่อยให้กระทำไปโดยไม่มีการจัดการ แต่วิธีที่จัดการกับปัญหาที่เหมาะสมไม่ใช่ การลงโทษ วิธีที่จัดการกับปัญหาเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่เหมาะสมคือการวิเคราะห์หาสาเหตุของการ กระทำผิดและหาแนวทางช่วยเหลือแก้ไข โดยการเพิ่มทักษะการคิดให้เขาเข้าใจถึงผลกระทบจากการกระทำของ เขาและช่วยให้เขาสามารถใช้ชีวิตในทางที่สร้างสรรค์ และเมื่อเด็กและเยาวชนสามารถกลับตนเป็นคนดีพร้อม ที่จะออกมาทำประโยชน์แก่ครอบครัวและสังคมแล้ว สังคมก็ควรพร้อมจะให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชน กลุ่มนี้เพื่อให้เขาได้กลับมาพิสูจน์ตนเองอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นการเปิดช่องทางให้คนในสังคมได้เห็นถึงความเป็น มาของชีวิตของเด็กและเยาวชนผู้ก้าวพลาด ทางกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ร่วม กับทีวีไทย ได้การสนับสนุนจากองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ได้จัดภาพยนตร์สั้นสะท้อน ชีวิตของ 6 เยาวชนที่เคยก้าวพลาด โดยสร้างจากเรื่องจริงนำเสนอในรูปแบบภาพยนตร์สั้น 6 เรื่อง 6 ตอน ออกอากาศทางทีวีไทย ซึ่งทางผู้จัดหวังให้หนังสือชุดก่อน 18 นี้เป็นบทเรียนที่คนในสังคมจะได้เรียนรู้ร่วมกันและ ช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการให้ความเข้าใจ ให้ อกภัยและให้โอกาส ให้เด็กและเยาวชนที่ก้าวพลาดได้มีก้าวเดินใหม่ในสังคมอีกครั้งหนึ่ง

หลังจากที่มีการออกอากาศ ไปได้มีผู้สนใจจำนวนมากจากหลากหลายหน่วยงานและสาขา วิชาชีพมาขอสำเนา จึงได้เกิดแนวคิดรายการที่ออกอากาศไปแล้วเพื่อนำไปใช้เป็นสื่อการสอนและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในการพัฒนาสื่อละคร "ก่อน ๑๘" มาเป็นสื่อคู่มือเพื่อการเรียนรู้ชีวิต โดยความร่วมมือ จากพี่ๆนักจิตวิทยาคลินิกที่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กและเยาวชน ร่วมเป็นคณะทำงาน คิดออกแบบเป็นลักษณะกิจกรรมกลุ่มที่มีแนวข้อคำถามชวนคิด มีองค์ความรู้ที่ชวนเรียนรู้ที่อยู่ในเรื่องราวชีวิต ของเยาวชนแต่ละคนเพื่อให้ผู้รับสื่อชุดนี้ไปสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์

ทางคณะทำงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สื่อคู่มือพร้อมวีดีทัศน์ชุด "ก่อน 18" นี้จะถูกนำไปใช้ให้ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ชีวิต ทั้งในกลุ่มเด็กเยาวชนเองและต่อผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน รวมถึงผู้ปฏิบัติ งานที่เกี่ยวข้องและสามารถส่งเสริมให้ผู้ร่วมเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงความคิดและความรู้สึกและการกระทำให้ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นต่อไป ขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่านและขอขอบคุณองค์การ UNICEF องค์การทุนเพื่อเด็ก แห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย ที่ให้การสนับสนุนในการจัดทำสื่อชุดนี้และกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อการ พัฒนากระบวนการพฤติกรรมที่นำความเป็นธรรมสู่เด็กและเยาวชนไทย อย่างต่อเนื่องตลอดมา

ดร. ชัดติยา รัตนติลก
หัวหน้าโครงการ
กันยายน 2555

คำกล่าว

โดย นายโทโมโอะ โฮซุมิ

ผู้แทนองค์การยูนิเซฟ

ประเทศไทย ในพิธีแถลงข่าวโครงการภาพยนตร์โทรทัศน์ชุด "ก่อน 18" 23 มิถุนายน 2553

ท่านสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดี เป็นอย่างยิ่งที่ได้มาร่วมในพิธีแถลงข่าวโครงการภาพยนตร์โทรทัศน์เกี่ยวกับเด็กในกระบวนการยุติธรรม ชุด "ก่อน 18" ในวันนี้ผมมีโอกาสชมหนังสั้นบางตอนแล้ว รู้สึกประทับใจอย่างยิ่งกับเรื่องราวที่ถ่ายทอดออกมา หนังสั้นชุดนี้สร้างขึ้นจากเรื่องราวชีวิตจริงของเด็กที่ทำผิดกฎหมาย และตกอยู่ว่วงวนของปัญหา ผมขอถือโอกาสนี้ขอบคุณเด็กๆ และครอบครัวที่ยอมให้ใช้เรื่องราวชีวิตของพวกเขามานำเสนอต่อสาธารณะ

มีการประมาณ การว่าทั่วโลกมีเด็กประมาณหนึ่งล้านคนที่ถูกคุมขัง ซึ่งองค์การยูนิเซฟเจอปัญหาการกระทำผิดของเด็กในแทบทุกประเทศที่เราทำงานอยู่ เหตุผลที่เด็กทำผิดกฎหมายนั้นหลากหลายและซับซ้อน ในหลายกรณีเกิดจากประสบการณ์ที่พวกเขาเคยตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในครอบครัวมาก่อนถูกทารุณหรือถูกทอดทิ้งโดยพ่อแม่ บางกรณีเป็นผลมาจากความล้มเหลวของระบบการศึกษาหรือระบบสังคม ซึ่งทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและในบางกรณีก็เกิดจากการที่เด็กถูกผู้ใหญ่ใช้ให้ไปก่ออาชญากรรม

อย่างไรก็ตาม แม้บางครั้งเด็กจะได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี อยู่ในชุมชนที่เข้มแข็งและได้รับการศึกษาที่เหมาะสม เด็กก็อาจก้าวพลาดได้ ซึ่งนั่นก็เป็นส่วนหนึ่งการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ญุณแจสำคัญอยู่ที่การเรียนรู้ความผิดพลาด เราต้องช่วยให้เด็กเรียนรู้การสร้างสรรคจากความผิดพลาดที่พวกเขาทำโดยการทำให้ระบบยุติธรรมสำหรับเด็กสอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคำนึงถึงอายุของเด็ก การส่งเสริมให้เด็กรู้สึกถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีในตัวเองและการช่วยให้เด็กกลับคืนสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

จุดมุ่งหมาย ของยูนิเซฟคือการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อลดจำนวนเด็กที่ทำผิดกฎหมายและปกป้องคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิดความรุนแรงและการแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบ เรารณรงค์เพื่อเรียกร้องให้มีระบบยุติธรรมที่เน้นการป้องกัน โดยผ่านระบบการคุ้มครองเด็กและการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสิ่งที่มีผลกระทบต่อพวกเขา

คนเกี่ยวกับเด็กใน
ใจอย่าง
ทำผิดกฎหมาย
เรื่องราวชีวิตของ

ยูนิเซฟเจอปัญหา
ยนั้นหลากหลาย
แรงในครอบครัว
ระบบการศึกษา
กรณีก็เกิดจาก

เข้มแข็งและได้รับ
ญ์ ญุญแจสำคัญ
พลาดที่พวกเขา
ยสิทธิเด็ก ไม่ว่า
เองและการช่วย

ทำผิดกฎหมาย
แบบ เรารณรงค์
ที่มีประสิทธิภาพ
ต่อพวกเขา

ระบบยุติธรรม ที่ส่งเสริมการบำบัดฟื้นฟูและเปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
นั้นเป็นสิ่งที่ปลอดภัยเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้มาตรการลงโทษเด็กที่ทำผิดกฎหมาย
ซึ่งนั่นคือระบบยุติธรรมที่เน้นวิธีการเบี่ยงเบนคดี กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และการใช้ทางเลือก
อื่นแทนการลงโทษแบบควบคุมตัวเด็กเพื่อช่วยเอื้อให้เด็กกลับคืนสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

การเบี่ยงเบนคดี เป็นวิธีการที่ช่วยดึงเด็กออกจากกระบวนการดำเนินคดีในระบบศาลยุติธรรมไปสู่
การใช้ชุมชนในการแก้ปัญหากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เอื้อให้เกิดการปรองดอง การลดใช้ความ
เสียหายและการแสดงความรับผิดชอบของผู้ที่ทำผิดโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของเด็ก สมาชิกใน
ครอบครัวผู้เสียหายและชุมชน การใช้ทางเลือกอื่นแทนการควบคุมตัวทำได้ทั้งในรูปแบบของการให้คำปรึกษา
การคุมประพฤติและการทำงานบริการสังคม ซึ่งประเทศไทยก็ได้ใช้หลักการต่างๆเหล่านี้แล้วบางส่วน
ในระบบยุติธรรม

อย่างไรก็ตาม การทำให้เกิดระบบยุติธรรมที่เป็นธรรมสำหรับเด็กไม่ใช่ความรับผิดชอบของคน
ที่ทำงานอยู่ในกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น แต่เป็นความรับผิดชอบของพวกเราทุกคนในสังคม บ่อยครั้งที่
เด็กที่ทำผิดกฎหมายถูกมองว่าเป็นคนชั่วร้าย คนเลว ซึ่งทำให้สังคมเห็นว่าการใช้มาตรการลงโทษเป็นสิ่งที่
เหมาะสมแล้วจริงๆ แล้วมาตรการดังกล่าวไม่ได้ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และปรับเปลี่ยนตัวเอง

สื่อมีบทบาท สำคัญมากในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในสังคม เพราะเหตุนี้เราจึงรู้สึกยินดี
มากที่ได้เห็นความร่วมมือระหว่างทีวีไทย กระทรวงยุติธรรมและยูนิเซฟในการผลิตหนังสือสั้นชุดนี้ เราหวังว่า
การเล่าประสบการณ์ของเด็กซึ่งได้ก้าวพลาด แม้ว่าจะมีความซับซ้อนเพียงใดก็ตาม จะช่วยให้สังคมรับรู้
และเข้าใจชีวิตของเด็กเหล่านี้ได้ดีขึ้นและจะนำไปสู่การมีระบบยุติธรรมที่ส่งเสริมการฟื้นฟูและการช่วยเหลือ
ให้เด็กกลับคืนสู่สังคมมากกว่าการลงโทษเด็ก

เด็กไทย ไม่ได้แตกต่างจากเด็กอื่นๆทั่วโลก สถานการณ์ที่ทำให้พวกเขาทำผิดกฎหมายก็เหมือน
กันกับที่เกิดขึ้นที่อื่นผมหวังว่าการสร้างความตระหนักในปัญหาเรื่องนี้ผ่านการเสนอเรื่องราวชีวิตจริงของ
เด็กจะทำให้เราสามารถช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนที่มีคุณค่าของสังคมไทย ขอขอบคุณครับ

สารบัญ

บทนำ

แนวทางการทำกิจกรรม	12-14
ระยะเวลา	15
ขั้นตอนการทำกิจกรรม	16
เรื่อง 1 ได้เงาแห่งความฝัน (ต้อม)	17-32
เรื่อง 2 เพราะสูญเสีย จึง เสียศูนย์ (ตัม)	33-50
เรื่อง 3 ทางแยก (บี)	51-62
เรื่อง 4 ความว่างเปล่าของเวลา (พงษ์)	63-74
เรื่อง 5 วันแห่งการให้อภัย (เล็กกับใหญ่)	75-82
เรื่อง 6 ฟ้าหลังฝน (พล)	83-96
เพลงจุดเปลี่ยน	97

12-14

15

16

17-32

33-50

51-62

63-74

75-82

83-96

97

แนวทาง การทำกิจกรรม

แนวทางการทำกิจกรรม

วัสดุอุปกรณ์

1. สื่อวีดิทัศน์ ก่อน 18 ตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละชุดกิจกรรม
2. เอกสารใบความรู้และแบบทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในแต่ละชุดกิจกรรม
3. เครื่องฉายวีดิทัศน์

ก. ลักษณะของสื่อ

ชุดกิจกรรมในแต่ละชุดประกอบไปด้วย ซีอตอน เรื่องย่อ สารสำคัญของเรื่อง ใบความรู้ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการทำกิจกรรม แนวคำถาม และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการทำกิจกรรม

รายการ	คำอธิบาย
ซีอตอน	ช่วยให้ผู้ใช้สื่อเลือกใช้อเอกสารที่ปรากฏอยู่บนสื่อวีดิทัศน์
เรื่องย่อ	เป็นเรื่องราวโดยสรุปของแต่ละตอนเพื่อให้ผู้ใช้สื่อเข้าใจเรื่องราวเบื้องต้นก่อนการใช้สื่อ
สารสำคัญของเรื่อง	อธิบายถึงข้อมูลสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่องราวที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้งและการเกิดปัญหาพฤติกรรมการกระทำผิด
ใบความรู้	เป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับตอนนั้นๆ ที่ผู้ใช้สื่อควรศึกษาก่อนการจัดกิจกรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสรุปกิจกรรม
วัตถุประสงค์	เป็นวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละตอน เป็นแนวทางให้ผู้ใช้สื่อกำหนดกรอบในการจัดกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
วิธีการดำเนินการ/ แนวคำถาม	เป็นแนวทางสำหรับผู้ใช้สื่อในการตั้งคำถามเพื่อถามผู้เรียนตามช่วงเวลาที่กำหนดในแต่ละตอน ซึ่งจะมีข้อความคำถามที่ต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย
ผลคาดว่าจะได้รับ	ประโยชน์ที่คาดว่าจะกลุ่มเป้าหมายจะได้รับหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม

กลุ่มเป้าหมาย

สื่อชุดวีดิทัศน์

ให้ผู้ทำกิจกรรมได้เรียนรู้
ไปใช้กับที่ผู้สนใจได้ใช้

1. 1
2. 1
3. 1
4. 1

ข้อสังเกต

ขอเอกสารที่มีวีดิทัศน์
ขอเอกสารที่มีวีดิทัศน์
เด็กและเยาวชนที่ควร
เป็นไปได้อาจที่จะสามารถ
หรือไกลจากประสบการณ์
และการนำกลุ่มที่เฉพาะ
ใช้สื่อในแต่ละตอน เพื่อ
วัตถุประสงค์ในการจัด
การศึกษามีปัญหาและ

สื่อ

เอกสารและวีดิทัศน์
วีดิทัศน์และเอกสารที่จัด

อย่างไรก็ตาม

มีป็นสื่อ ผู้ใช้สื่อควรเลือก
จัดและดู 10 วีดิทัศน์
หรือวีดิทัศน์และเอกสารที่
เอกสารและเอกสาร และ
ขอเอกสารและเอกสาร ซึ่ง
ใช้กับและสื่อที่จัดทำ

กลุ่มเป้าหมาย

สื่อชุดวีดิทัศน์ ก่อน 18 นี้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการเสริมสร้างทักษะการคิดให้ผู้ทำกิจกรรมได้เรียนรู้ผ่านการชมภาพยนตร์สั้นเกี่ยวกับชีวิตของเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ซึ่งสามารถนำไปใช้กับผู้สนใจได้ในหลายกลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา
2. กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
3. กลุ่มผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน
4. กลุ่มผู้ทำงานกับเด็กและเยาวชน

ข้อสังเกต สำหรับการนำสื่อนี้ไปใช้กับกลุ่มเด็กและเยาวชน สื่อชุดนี้เป็นสื่อการสอนชุดแรกที่ใช้เรื่องราวชีวิตจริงของเยาวชนที่มีปัญหาพฤติกรรมและกระทำความผิดจนถูกดำเนินคดีและศาลพิพากษาให้ได้รับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมมาจัดทำเป็นสื่อการสอน ซึ่งสามารถนำไปใช้สำหรับกลุ่มเด็กเยาวชนที่อยู่ระหว่างการควบคุมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือระหว่างรับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน สื่อชุดนี้จะเป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวและมีความเป็นไปได้มากที่จะสามารถสื่อสารกับเด็กและเยาวชนได้ง่ายและเข้าถึงความรู้สึกของเขาได้ดีกว่าการใช้เรื่องราวที่ไกลตัวหรือไกลจากประสบการณ์ของเขา การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในการชมภาพยนตร์สั้นและฝึกการคิดวิเคราะห์กับโจทย์ที่ให้ และการนำกลุ่มที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มทักษะการคิดใช้เหตุผลและการแก้ปัญหาให้ดีขึ้นได้ ทั้งนี้ผู้ใช้สื่อชุดนี้สามารถเลือกใช้สื่อในแต่ละตอน เพื่อฝึกทักษะการคิดการเรียนรู้ชีวิตในแต่ละด้าน ซึ่งสามารถเลือกใช้สื่อตามความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ไม่จำเป็นต้องใช้เรียงตามตอน อาจเลือกเพียงตอนใดตอนหนึ่งก็ได้และสามารถใช้สื่อนี้ในการเปิดกลุ่มเพื่อฝึกการคิดแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องหรืออาจใช้ทั้ง 6 เรื่องสำหรับการพบกัน 6 ครั้งติดต่อกันก็ได้

สื่อนี้ ได้ถูกนำไปทดลองใช้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มที่อยู่ระหว่างรอการพิพากษาที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและระหว่างการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมรวมถึงเด็กนักเรียนในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายมาแล้ว พบว่าใช้ได้ผลดีและสามารถดึงความสนใจของเด็กและเยาวชนให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม สื่อชุดนี้อาจมีเสียง ภาพ ภาษาที่อาจรุนแรง ซึ่งกระเทือนจิตใจของผู้ชมการนำสื่อการสอนนี้ไปใช้ ผู้ใช้สื่อควรเลือกตอนที่เหมาะสมกับวัยและลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก สื่อนี้สามารถใช้ได้กับเด็กที่กำลังเข้าสู่วัยรุ่นตั้งแต่อายุ 10 ปีขึ้นไป (ประถมศึกษาปีที่ ๕-๖) จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสามารถใช้ในชั่วโมงการเรียนการสอนหรือวิชาแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการคิดแก้ปัญหาหรือเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ความแตกต่างของสังคม และผลกระทบของปัญหาจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อปัญหาสุขภาพจิต และปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะนำไปสู่การร่วมคิดหาแนวทางป้องกันการเกิดปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิด รวมทั้งเกิดความเข้าใจและพร้อมในการให้โอกาสกับผู้ที่ยังผิดและก้าวพลาดให้มีกำลังใจและสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป

อง ใบความรู้
รทำกิจกรรม

สน์

ใจเรื่องราวเบื้องต้น

ที่เป็นสาเหตุของ

ผิด

าก่อน

รม

ผู้ใช้สื่อกำหนด

เรียนตามช่วงเวลา

ามลักษณะของ

วมกิจกรรม

สำหรับการใช้เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง นั้นผู้ใช้สื่อสามารถนำสื่อการสอนชุดนี้ไปใช้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดของบุตรหลานหรือของเด็กและเยาวชนอื่นๆ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดหาแนวทางในการป้องกันและการแก้ไขเพื่อลดปัจจัยที่เป็นปัญหาที่มาจากครอบครัวไม่ว่าจะเป็นด้านการสื่อสารในครอบครัว ความเข้าใจสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน และสร้างความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความสำคัญของครอบครัวในการให้ความรักความอบอุ่น การเป็นต้นแบบที่ดี การให้กำลังใจ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในทางที่ดีขึ้นได้ การใช้สื่อชุดนี้สำหรับผู้ปกครองที่อยู่ในระบบกระบวนการยุติธรรมแล้วหรือผู้ปกครองที่มีปัญหาพฤติกรรมที่ยังไม่มีการกระทำความผิดหรือถูกดำเนินคดีจะช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติและมุมมองต่อปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเหล่านั้นของบุตรหลานได้ดียิ่งขึ้น สำหรับผู้ปกครองกลุ่มอื่นๆการใช้สื่อการเรียนรู้ชุดนี้จะช่วยชี้ให้เห็นสาเหตุปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน อันนำไปสู่การร่วมกันเฝ้าระวังและหาแนวทางป้องกันปัญหาพฤติกรรมและการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้เป็นอย่างดี

ส่วนการใช้กับกลุ่มผู้ทำงานกับเด็กและเยาวชน สื่อชุดนี้สามารถใช้ในการอบรมหรือการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในลักษณะและสาเหตุของปัญหาพฤติกรรมและการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะกับผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์การปฏิบัติงานกับกลุ่มเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้มาก่อน โดยลักษณะการจัดกิจกรรมอาจใช้เป็นการชมภาพยนตร์แล้วเปิดให้อภิปรายถึงประเด็นสำคัญต่างๆ ซึ่งผู้จัดกลุ่มสามารถประยุกต์ใช้ข้อความหรือใบความรู้มาประกอบการทำกิจกรรมหรืออาจจะคิดออกแบบกิจกรรมหรือข้อความที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการอบรมด้วยตนเองก็ได้

ในชุดกิจกรรมแต่ละชุด จะมีข้อความคำถามที่ตั้งเป็นตัวอย่างประกอบการเรียนการสอนที่ผู้ใช้สื่อสามารถเลือกใช้ข้อความคำถามต่างๆกับกลุ่มผู้เรียนต่างๆตามความเหมาะสม นอกจากนี้ผู้ใช้สื่อสามารถเลือกที่จะสื่อกิจกรรมเพียงตอนใดตอนหนึ่งหรือหลายตอนก็ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อให้กับผู้เรียน ซึ่งวัตถุประสงค์เฉพาะด้านจะระบุไว้ในเอกสารกิจกรรมของแต่ละชุด

[Faint, illegible text visible on the right page edge]

ระยะเวลา

ระยะเวลาของการจัดกิจกรรม จะมีความสั้นหรือยาวนานขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการได้แก่ ลักษณะของกลุ่มผู้เรียนรู้ จำนวนสมาชิกในกลุ่ม ระยะเวลาในการเปิดโอกาสให้อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือตอบข้อคำถามที่ระบุดูอยู่ในกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อ โดยทั่วไปแล้วหากดำเนินกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในคู่มือและมีจำนวนผู้เข้าเรียนประมาณ 10-15 คน จะใช้เวลาการทำกิจกรรมในแต่ละชุดกิจกรรมประมาณ 60-90 นาที ทั้งนี้รวมระยะเวลาในการชมวีดิทัศน์ในแต่ละตอนด้วย โดยวีดิทัศน์ตอนหนึ่งหากชมโดยตลอดไม่หยุดพักจะมีระยะเวลาประมาณ 30 นาที มีเวลา 30-60 นาที ในการทำกิจกรรมตอบข้อคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การมีจำนวนสมาชิกในกลุ่มมาก อาจส่งผลให้สมาชิกไม่ได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมในกลุ่มได้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามการเรียนรู้แบบกลุ่มนี้ ผู้เข้าร่วมกลุ่มที่ไม่ได้พูดแสดงความคิดเห็นก็สามารถเรียนรู้ได้จากสมาชิกในกลุ่มคนอื่นๆ ซึ่งหากจำเป็นต้องมีการจัดเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ ผู้ใช้สื่ออาจให้มีการแลกเปลี่ยน โดยใช้การเขียนแทนแล้วนำมาอภิปรายร่วมกันหรือมีการพูดคุยเป็นรายบุคคลในภายหลังก็ได้

ขั้นตอน การทำกิจกรรม

กิจกรรม ในแต่ละชุดจะมีลักษณะการทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะที่ต่างกันในนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนที่ต้องเรียนต่อเนื่องหลายตอนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยหากเป็นผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน และมีการใช้สื่อต่อเนื่องกันในแต่ละครั้ง จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อการร่วมทำกิจกรรมได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้เนื้อหาเรื่องราวและบทเรียนจากชีวิตของเยาวชนในแต่ละตอนมีความแตกต่างกัน การออกแบบการทำกิจกรรมจึงมีความแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไปด้วย

โดยทั่วไปแล้วลักษณะของกิจกรรมจะเริ่มต้นด้วย

1. ผู้จัดกิจกรรมกล่าวทักทายและชี้แจงวัตถุประสงค์รวมถึงขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม
2. ให้ผู้เรียนรับชมวีดิทัศน์ในตอนที่เราเลือกแล้ว โดยผู้ใช้สื่อสามารถปฏิบัติตามข้อแนะนำที่ปรากฏในคู่มือการใช้สื่อในแต่ละชุดกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตอบข้อคำถามและอภิปรายแสดงความคิดเห็นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือ
4. ผู้จัดกิจกรรมร่วมกับผู้เรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันและปิดการทำกิจกรรม

ทั้งนี้วิธีการและข้อคำถามที่กำหนดขึ้น นับเป็นเพียงแนวทางเบื้องต้น ผู้ใช้สื่อสามารถนำแนวทางนี้ไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตามตัวอย่างข้อคำถามและแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ การตั้งคำถามและการใช้วิธีที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในคู่มือนั้น อาจส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ครบตามที่กำหนด ซึ่งหากผู้ใช้สื่อต้องการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในคู่มือ หรือประยุกต์ใช้สื่อเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมายก็สามารถทำได้เช่นเดียวกัน

กิจกรรม

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้
ไม่เหมือนกัน และมีการ
จากนี้เนื้อหาเรื่องราว
จริงจึงมีความแตกต่าง

ค่าที่ปรากฏใน

ควไว้ในคู่มือ

าแนวทางนี้ไปปรับใช้
การพัฒนาขึ้น เพื่อให้
ในคู่มือนั้น อาจส่งผล
งค์ที่แตกต่างไปจาก
ด้เช่นเดียวกัน

เรื่องที่ 1
ไต่เงาแห่งความ

ฝัน

ใต้เงาแห่ง ความ ฝัน (ต่อม)

เรื่องย่อ

ต่อมเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี พ่อติดสุราและมักมีปากเสียงลงไม้ลงมือกับแม่ จึงเป็นเหตุให้เลิกร้างกัน โดยแม่แต่งงานใหม่ ซึ่งพ่อเลี้ยงมีลูกติดและแม่มีลูกกับพ่อเลี้ยงอีก ต่อมาจึงอาศัยอยู่กับแม่ พ่อเลี้ยงและพี่น้องต่างพ่อ ต่างแม่ ความสัมพันธ์ในครอบครัวค่อนข้างห่างเหินมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ แม่สนใจแต่ลูกเลี้ยงและไม่ค่อยสนใจความเป็นอยู่ของต่อม

อีกทั้งแม่และพ่อ เลี้ยงมักออกจากบ้านไปเล่นพนันไฟเวลาอยู่ด้วยกันแม่และพ่อเลี้ยงมักมีปากเสียงลงมือลงไม้กับแม่ด้วยเช่นกัน ต่อมาจะเข้าไปห้ามไม่ให้พ่อเลี้ยงทำร้ายแม่แต่แม่กลับแสดงความไม่พอใจที่ต่อมเข้ามาห้ามและด้วยความโมโหจึงไล่ต่อมออกไป จากเหตุการณ์ทำให้ต่อมน้อยใจคิดว่าแม่ไม่รัก ซึ่งทำให้ต่อมเริ่มไม่สนใจการเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่มั่วสุมอยู่กับกลุ่มเพื่อน ประกอบกับสิ่งแวดล้อมแถวละแวกบ้านไม่เหมาะสมเป็นแหล่งการพนัน การมั่วสุมของวัยรุ่นแหล่งยาเสพติด รวมทั้งแม่และพ่อเลี้ยงไม่เป็นแบบอย่างที่ดี มีการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา อีกทั้งไม่ได้ห้ามปราบปรามหรือตักเตือนต่อมอย่างจริงจัง ระหว่างที่ต่อมอยู่นอกบ้านก็มีกลับบ้านเป็นบางครั้ง แต่มาอยู่กับแม่ได้ไม่นานก็จะออกจากบ้านมาอยู่กับกลุ่มเพื่อนอีก

เนื่องจากแม่ ของต่อมมักบ่นว่าเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมของต่อมและไล่ต่อมออกจากบ้าน ซึ่งทำให้ต่อมโกรธและเสียใจจึงไม่อยากจะกลับบ้านอีก ทำให้ต่อมต้องออกไปเร่ร่อนนอนอนค้างตามบ้านเพื่อนบางครั้งก็ถูกเพื่อนปฏิเสธ แม้ว่าต่อมออกไปอยู่ข้างนอกต่อมก็ยังโหยหาแม่และต้องการความรักจากแม่อยู่เสมอ ซึ่งระหว่างที่ต่อมอยู่นอกบ้านต่อมมักคิดถึงอดีตที่แม่นำต่อมไปฝากไว้กับยาย ซึ่งต่อมรู้สึกว่าคุณแม่ทอดทิ้งและมีเหตุการณ์ที่ย้ำเตือนความรู้สึกดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่ระหว่างที่ต่อมอยู่กับกลุ่มเพื่อนต่อมได้พบกับแม่แต่แม่ของต่อมกลับไม่สนใจต่อม ยิ่งทำให้ต่อมรู้สึกเหมือนตนเองไม่มีตัวตน ต่อมรู้สึกว่าในชีวิตนี้ตนเองไม่มีใครรัก เมื่อมีความทุกข์ก็ไม่มีใครปลอบโยนขาดที่พึ่งพิง จึงเป็นเหตุให้ต่อมต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองอยู่รอดได้ ทำให้ต่อมเริ่มประพฤติตนเสียหยาและมีความรุนแรงมากขึ้นได้แก่ ขี้รถจักรยานยนต์ซึ่ง ทะเลาะวิวาทกับ กลุ่มวัยรุ่น ริดไถทรัพย์สินใช้กำลังข่มขู่ผู้อื่น เป็นหัวหน้าแก๊ง มั่วสุมเพศ เสพและจำหน่ายยาเสพติดจนถูกจับกุมและถูกดำเนินคดีในที่สุด

มักมีปากเสียงลงไม้ลงมือ
อีก ต่อมจึงอาศัยอยู่กับแม่
อยู่ แม่สนใจแต่ลูกเลี้ยง

มักมีปากเสียงลงมือลงไม้
ต่อมเข้ามาห้ามและด้วย
การเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่
มั่วสุมของวัยรุ่นแหล่ง
ทั้งไม่ได้ห้ามปราบปราม
แม่ได้ไม่นานก็จะออกจาก

ออกจากบ้าน ซึ่งทำให้ต่อม
บางครั้งก็ถูกเพื่อนปฏิเสธ
ต่อมอยู่นอกบ้านต่อมมัก
ความรู้สึกดังกล่าวเป็น
ยิ่งทำให้ต่อมรู้สึกเหมือน
กดที่ฟังฟัง จึงเป็นเหตุให้
แรงมากขึ้นได้แก่ ซีรค-
แก๊ง มั่วสุมเพศ เสพและ

สาระสำคัญ ของเรื่อง

ต่อม อยู่ในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงต่อกันและครอบครัวไม่ได้มีบทบาทหน้าที่ในการให้ความรักความอบอุ่นแก่ต่อม เมื่อต่อมมีความทุกข์จึงไม่มีใครปลอบใจ ทำให้ต่อมรู้สึกขาดรักไม่มีที่พึ่งและต้องทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดของตนเอง โดยพยายามทำตัวให้เข้มแข็งทั้งที่จิตใจอ่อนแอ เด็กที่มีชีวิตที่ว่างเปล่าแบบต่อมและขาดความสุขภายในครอบครัวจึงเป็นเด็กที่ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง และไม่รักตนเอง เมื่อไม่รักตนเองหรือเห็นคุณค่าของตนเอง ก็ไม่สามารถที่จะรักผู้อื่นหรือเห็นคุณค่าของผู้อื่นได้ และสุดท้ายก็มีการใช้ชีวิตเข้าสู่วงจรอาชญากรรม

ใบความรู้

เรื่องของด้อม มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาในครอบครัวและการที่ครอบครัวไม่ได้ทำบทบาทหน้าที่ในการดูแลด้อม ซึ่งเป็นเหตุให้ด้อมประพฤตินเสียหายนนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายในที่สุด ดังนั้นการที่พ่อแม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวและการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกจะช่วยให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการลดความเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสียหายของเด็กและเยาวชนได้

ใบความรู้เรื่องผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว

อรอนงค์ อินทรจิตร และคณะ (2542:1) ได้ให้คำนิยามของคำว่า " ความรุนแรง (Violence) ว่าหมายถึง พฤติกรรมและการกระทำใดๆที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทั้งร่างกาย วาจา จิตใจ ทางเพศ โดยการบังคับขู่เข็ญ ทำร้าย ทุบตี เตะต้อย ตลอดจนคุกคาม ก้าบับและกีดกันเสรีภาพ ทั้งในที่สาธารณะและในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้ถูกกระทำ "

ความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม (Broadbent & Bentley, 1997 อ้างถึงใน จีราวรรณ แทนวัฒนกุล, 2545) ได้ดังนี้

1. ปัจจัยจากตัวเด็ก เด็กที่มีพื้นอารมณ์เป็นเด็กเลี้ยงยาก หงุดหงิดง่าย ร้องไห้บ่อย นอนหลับยาก กินยาก อาจเป็นเหตุให้เกิดการลงโทษกระทำรุนแรงและทารุณได้ การกระทำรุนแรงมักเกิดขึ้นร่วมกับการที่พ่อแม่ที่มีปัญหาการควบคุมอารมณ์ตนเองจะขาดความยับยั้งทำให้มีการทำร้ายเด็กได้ง่าย นอกจากนี้เด็กที่มีความผิดปกติทั้งทางร่างกายและจิตใจเช่น ความพิการทางร่างกายหรือการมีภาวะเป็นเด็กปัญญาอ่อน เด็กจะมีความเสี่ยงสูงกว่าเด็กที่ไม่มีปัญหานี้ ในถูกกระทำรุนแรง บางรายอาจเกิดร่วมกับการกระทำรุนแรงทางเพศด้วยเนื่องจากเด็กขาดความสามารถในการป้องกันตนเองและผู้ปกครองอาจมีปัญหาสุขาพจิต

2. ปัจจัยด้านลักษณะและบุคลิกภาพของครอบครัวของผู้กระทำ ความรุนแรง
พบว่าพ่อแม่ที่มีพฤติกรรมกระทำรุนแรงต่อเด็กนั้นมีสาเหตุที่เกี่ยวข้องดังนี้

- พ่อแม่มีประวัติเคยถูกกระทำรุนแรง ถูกทอดทิ้งมาก่อนในวัยเด็ก
- พ่อแม่ก็มีปัญหาบุคลิกภาพ เจ้าอารมณ์ หุนหันพลันแล่น โกรธง่าย ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ต่อต้านสังคม
- พ่อแม่ติดการพนัน ติดเหล้า หรือสารเสพติด
- พ่อแม่ที่คาดหวังกับเด็กเกินความสามารถที่แท้จริงของเด็กทำให้พ่อแม่รู้สึกไม่พอใจและลงโทษเมื่อเด็กไม่สามารถทำตามความคาดหวัง พ่อแม่ที่ขาดความเข้าใจในพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก
- พ่อแม่ขาดทักษะในการอบรมสั่งสอนเด็ก ซึ่งจะมีโอกาสกระทำรุนแรงต่อเด็กเพิ่มมากขึ้น

3. ปัจจัยด้านลักษณะเศรษฐกิจของครอบครัวและลักษณะที่อยู่อาศัย

เด็กที่ถูกกระทำรุนแรงนั้น ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะครอบครัวไม่ดี พ่อแม่มีความตึงเครียดที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง ขาดรายได้ประจำและมักจะไม่ลงรอยและทะเลาะกันทำให้เด็กถูกทอดทิ้งและห่างเหินกับพ่อแม่ รวมทั้งเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์หรืออยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้เด็กและเยาวชนขาดการดูแลเอาใจใส่ที่ดีอาจถูกปล่อยปละละเลยและมีความเสี่ยงสูงต่อการกระทำรุนแรง

และการที่ครอบครัวไม่ได้ทำ
มีความหมายในที่สุด ดังนั้น
อย่างที่ดีให้แก่ลูกจะช่วย

ce) ว่าหมายถึง พฤติกรรม
การบังคับขู่เข็ญ ทำร้าย
หรือส่วนตัว ซึ่งเป็นผลหรือ

oadbent & Bentley, 1997

อย นอนหลับยาก กินยาก
การที่พ่อแม่ที่มีปัญหาการ
คิดปกติทั้งทางร่างกาย
สูงกว่าเด็กที่ไม่มีปัญหานี้
สามารถในการป้องกัน

ความรุนแรง

ไม่ได้ ต่อต้านสังคม

และลงโทษเมื่อเด็ก

การของเด็ก

กขึ้น

ความรุนแรง !! ในครอบครัว

มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

1. ปัญหาทางด้านอารมณ์ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงจะมีปัญหาทางด้านอารมณ์เก็บกัก มีการรับภาพ ความรุนแรงเข้าไปในจิตใจ เกิดความสับสนทางด้านอารมณ์ เช่น เด็กที่ถูกพ่อกระทำ ความรุนแรงก็จะไม่เข้าใจว่าทำไมพ่อต้องใช้ความรุนแรงต่อตนเอง จนกระทั่งเกิดความโกรธและเกลียดขึ้นในใจ แต่ในขณะที่เดียวกันเด็กก็ยังรักและต้องการการดูแลเอาใจใส่จากพ่อ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีความสับสนทางอารมณ์และไม่สามารถหาทางออกให้กับปัญหานั้นได้นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกกังวลใจ หดหู่ เศร้าใจ ขาดความมั่นใจในตนเอง อันนำไปสู่ปัญหาโรคซึมเศร้าและมีแนวโน้มฆ่าตัวตายได้ง่าย

2. ปัญหาการปรับตัวเข้ากับสังคม เด็กและเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรง มักจะเก็บตัวเงียบคนเดียว ไม่กล้าคบค้าสมาคมกับเพื่อน ซึ่งอาจเกิดจากความหวาดกลัวความรุนแรงที่เคยประสบจากครอบครัว ทำให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถไว้วางใจบุคคลอื่น ส่งผลให้ขาดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพที่มีความหมายกับผู้อื่น

3. ทศนคติเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง เด็กและเยาวชนที่ครอบครัวมีการใช้ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนเคยชินกับการใช้ความรุนแรงและมีทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรงว่าเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดาในสังคม จึงทำให้เด็กและเยาวชนเลือกใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาและปฏิบัติต่อผู้อื่น

4. ทศนคติต่อการใช้ชีวิตครอบครัวในอนาคต เด็กและเยาวชนที่มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว มีโอกาสสูงที่จะใช้ความรุนแรงในครอบครัวของตนเอง เนื่องจากพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นพฤติกรรมที่สามารถเรียนรู้จากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งได้ โดยมีการลงโทษลูกด้วยความรุนแรงใช้วิธีข่มขู่ด้วยอารมณ์ การกล่าววาจาที่รุนแรงเหน็บแนมให้ได้อาย และความขัดแย้งกันระหว่างพ่อแม่หรือระหว่างสมาชิกอื่นที่เป็นผู้ใหญ่ในครอบครัวทำให้เด็กเห็นตัวอย่างของการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยการใช้ความรุนแรงเข้าไว้เป็นประสบการณ์และนำมาใช้ในวิถีชีวิตของตน

การช่วย เหลือแก่ใจเด็กและเยาวชนที่มีการใช้ความรุนแรงและมีครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรง
ตัวนั้นต้องการช่วยเหลือแก่ใจครอบครัวด้วย โดยมุ่งไปที่การทำหน้าที่ของครอบครัว นำครอบครัวเข้ามาร่วมใน
การทำกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น
และส่งผลให้เด็กและเยาวชนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น พร้อมไปกับการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมของคนในครอบครัวได้

าวชน

ปัญหาทางด้านอารมณ์เก็บกด
ใช้ความรุนแรงก็จะไม่เข้าใจ
เดียวกันเด็กก็รักและต้อง
ทางออกให้กับปัญหานั้นได้
ซ้ำและมีแนวโน้มฆ่าตัวตาย

มักจะเก็บตัวเงียบคนเดียว
ครัว ทำให้เด็กและเยาวชน
กับผู้อื่น

อย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้
กรมปกติธรรมดาในสังคม

ในครอบครัว มีโอกาสสูงที่จะ
พฤติกรรมที่สามารถเรียนรู้
ความจากรุ่นแรงเห็นแบบ
เห็นตัวอย่างของการตัดสินใจ

ใบความรู้เรื่องการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก

พ่อแม่ เป็นบุคคลต้นแบบที่สำคัญในการปลูกฝังพฤติกรรมของลูกและเป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูกประพฤติตนตาม ทั้งนี้การเรียนรู้ที่แท้จริงของเด็กนั้นจะเริ่มต้นเรียนรู้จากการมองเห็นและการกระทำ โดยมีเซลล์สมองที่เรียกว่า **"เซลล์กระจกเงา"** เป็นตัวบันทึกและคอยจดจำภาพเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กและนำไปสู่พฤติกรรมการเลียนแบบ

ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวนั้นยังส่งผลถึงการปลูกฝังนิสัยให้ลูกเป็นอย่างที่ดีที่พ่อแม่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว (อ้างอิงจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 24 มกราคม 2554) ดังนั้นถ้าพ่อแม่ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกเห็น ลูกก็จะเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามและยึดถือเป็นแบบแผนทางความประพฤติที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งการเป็นต้นแบบที่ดีให้ลูกนั้นไม่ใช่ทำเพียงครั้งสองครั้งหรือเพียงสัปดาห์เดียวก็ล้มเลิก เพราะเด็กและเยาวชนยังไม่อาจตัดสินใจว่าสิ่งนั้นดีหรือไม่ดีควรทำหรือไม่ควรทำ ดังนั้นพ่อแม่จึงต้องมีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติ โดยทำให้เป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติที่พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกดังนี้

1. การปลูกฝังทัศนคติในเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศชายและหญิง สามารถอยู่ร่วมกันอย่างเสมอภาคด้วยความเข้าใจและเห็นใจเกื้อกูลกัน แบ่งเบาภาระในบทบาทหน้าที่ของกันและกัน รวมทั้งบทบาทของการเป็นหัวหน้าครอบครัว บทบาทของการเป็นสามีหรือภรรยาที่ดีและการเป็นพ่อแม่ของลูก

2. พ่อแม่เป็นผู้ที่มีบทบาทในการสร้างวินัยให้แก่ลูกได้ดีที่สุดและคอยดูแลให้ลูกปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอ เมื่อลูกเติบโตขึ้นเขาจะเป็นคนที่มีวินัยของชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ดีปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมและที่ทำงานได้ดี แต่ในการจะให้ลูกยอมรับการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ที่ดีที่สุคนธ์ก็คือ พ่อแม่ต้องทำตัวเป็นตัวอย่างให้ลูกเห็น

3. การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกในเรื่องการรักษาคำพูด ไม่พูดจาหยาบคายแสดงอาการก้าวร้าว และรุนแรงใส่ลูกทั้งคิดดีและทำดีควบคู่กันไปและสอนให้ลูกรู้ว่าหากเราอยากให้คนอื่นทำดีกับเรา เราก็ต้องทำดีกับเขาก่อนด้วยความจริงใจเช่นนี้ลูกก็จะถูกหล่อหลอมให้คิดดีทำดีตามพ่อแม่ได้ดียิ่งขึ้น

พ่อแม่ควรทำตัวเป็นอย่างไรให้ลูกได้ยึดถือปฏิบัติ ซึ่งสามารถแจกแจงได้ดังนี้

- การประกอบอาชีพสุจริต
- มีความตั้งใจใส่ใจและรับผิดชอบ
- อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ
- มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส
- ยอมรับและเคารพในความคิดและการกระทำของผู้อื่น
- มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน
- เมื่อทำผิดต้องยอมรับผิดรู้จักกล่าวขอโทษ
- เมื่อมีปัญหาเดือดร้อนต้องรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
- การละเว้นอบายมุขได้แก่การพนัน สุรา บุหรี่ ยาเสพติด
- เมื่อเกิดอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมเช่นโกรธ เกลียด ไม่พอใจ ต้องรู้ตัวและสามารถควบคุมได้
- รู้จักวิธีระบายอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ไม่สร้างความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ตระหนักรู้ถึงสาเหตุและผลกระทบของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา
3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีแนวทางในดำเนินชีวิตที่เหมาะสมยิ่งขึ้น
4. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการเลี้ยงดูลูกอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้เด็กและเยาวชนและผู้ปกครองปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม / วิธีดำเนินการ

1. **ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายเด็กและเยาวชน / ผู้ปกครอง** จากนั้นเกริ่นนำถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ในครั้งนี้เป็นการดูวีดิทัศน์เรื่องได้เงาแห่งความฝัน (ต่อม) โดยจะดูสลับกับการถามคำถามใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง
2. **(คำถามก่อนดู)** ให้ผู้นำสุ่มถามจากสมาชิกว่าจากการที่ท่านเคยได้ทราบข่าวเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในคดีต่างๆท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้
3. **ผู้นำเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชน / ผู้ปกครอง รับชมเนื้อเรื่อง** (จนถึงตอนที่ต่อมเข้าไปในร้านสนุกเกอร์ 05.50 นาที) จากนั้นกดหยุดเครื่องเล่นไว้ชั่วคราวแล้วถามคำถามตามแนวคำถามที่ 1 โดยผู้นำกลุ่มแนะนำให้เด็กเยาวชน/ผู้ปกครองร่วมกันคิด วิเคราะห์ตามประเด็นแนวคำถามพร้อมทั้งสรุปประเด็นเกี่ยวกับการสื่อสารที่ตีระหว่างสมาชิกในครอบครัว (สำหรับเด็กเยาวชนและครอบครัว)
4. **ผู้นำกลุ่มเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชน / ผู้ปกครองชม** (จนถึงตอนที่ต่อมแข่งรถกับเพื่อน 11.57 นาที) จากนั้นกดหยุดเครื่องเล่นไว้ชั่วคราวแล้วถามคำถามตามแนวคำถามที่ 2 โดยผู้นำกลุ่มแนะนำให้เด็กและเยาวชนและผู้ปกครองร่วมกันคิด วิเคราะห์ตามประเด็นแนวคำถามพร้อมทั้งสรุปประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
5. **ผู้นำกลุ่มเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชน / ผู้ปกครองชม** (จนถึงตอนที่ต่อมเข้าไปชกต่อยกับคู่ชาของแฟน 19.56 นาที) จากนั้นกดหยุดเครื่องเล่นไว้ชั่วคราวแล้วถามคำถามตามแนวคำถามที่ 3 โดยผู้นำกลุ่มแนะนำให้เด็กและเยาวชนและผู้ปกครองร่วมกันคิด วิเคราะห์ตามประเด็นแนวคำถามพร้อมทั้งสรุปประเด็นเกี่ยวกับการสื่อสารกับลูกเมื่อลูกมีพฤติกรรมเสียหายความรักความห่วงใยของผู้ปกครองที่มีต่อลูก (สำหรับผู้ปกครอง) ส่วนในการจัดกิจกรรมกับกลุ่มเด็กและเยาวชนให้ผู้นำอาจช่วยกับเด็กที่อาสาสมัครเด็กช่วยกันสรุปประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบของการมีพฤติกรรมเสียหายและแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมเหล่านั้น
6. **ผู้นำกลุ่มเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชน / ผู้ปกครองชม (จบ)** จากนั้นถามคำถามตามแนวคำถามที่ 4 โดยผู้นำกลุ่มแนะนำให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองร่วมกันคิดวิเคราะห์ตามประเด็นแนวคำถามพร้อมทั้งสรุปประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างถูกวิธีและเหมาะสมการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร
7. **ให้เด็กและเยาวชน / ผู้ปกครองเขียนจดหมายให้กำลังใจต่อม** โดยเลือกประเด็นที่แต่ละคนเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ต่อมควรได้รับเพื่อให้ต่อมรู้สึกมีกำลังใจในการเปลี่ยนแปลงตัวเอง
8. **(คำถามหลังชมภาพยนตร์จบ)** ก่อนชมภาพยนตร์เรื่องนี้ ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและเมื่อดูภาพยนตร์เกี่ยวกับต่อมแล้วท่านมีความคิดเห็นเปลี่ยนไปหรือไม่ เพราะเหตุใด

แนวคำถามที่ 1

คำอธิบาย ให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองร่วมกันตอบคำถาม/แสดงความคิดเห็น / ความรู้สึก ดังนี้

เหตุการณ์	สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
1. ต่อมพบว่าพ่อเลี้ยง แม่และน้องๆกลับมาจากซื้อของ	คุณคิดว่าต่อมจะรู้สึกอย่างไร ที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวเหมือนสมาชิกคนอื่นๆ	คุณคิดว่าต่อมจะรู้สึกอย่างไร ที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวเหมือนสมาชิกคนอื่นๆ
2. ต่อมจะไปรายงานตัว แต่แม่ไม่สามารถไปด้วยได้	คุณคิดว่าต่อมจะรู้สึกอย่างไร และจะทำอะไรเมื่อถูกปฏิเสธจากแม่	เคยมีเหตุการณ์เช่นนี้บ้างไหม ในครอบครัวของคุณ ลองเล่าให้เพื่อนสมาชิกฟัง เพื่อแบ่งปันประสบการณ์
3. ต่อมถูกเพื่อนชวนเข้าไปในร้านสนุกเกอร์	เพราะเหตุใดต่อมจึงเดินตามเพื่อนที่ชวนไป	เพราะเหตุใดต่อมจึงเดินตามเพื่อนที่ชวนไป

แนวคำถามที่ 2

คำอธิบาย ให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองร่วมกันตอบคำถาม/แสดงความคิดเห็น / ความรู้สึก ดังนี้

เหตุการณ์	สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
การใช้ความรุนแรงในครอบครัว	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่เห็นพ่อแม่ทะเลาะกันอย่างรุนแรงส่งผลต่อต่อมอย่างไร 2. การที่พ่อใช้ความรุนแรงกับต่อมมีผลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของต่อมอย่างไร 3. ถ้าคุณเป็นต่อมและถูกกระทำรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ได้รับการช่วยเหลือแก้ไข จะตัดสินใจหาทางออกอย่างไร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่พ่อแม่ทะเลาะกันอย่างรุนแรงให้ต่อมเห็นตั้งแต่เด็กๆ ส่งผลกระทบต่อต่อมหรือไม่อย่างไร 2. คุณมีความคิดเห็นอย่างไร กับ การที่พ่อตีต่อมอย่างรุนแรง 3. การที่ต่อมถูกกระทำรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ได้รับการช่วยเหลือแก้ไข จะส่งผลอย่างไรและควรให้การช่วยเหลืออย่างไร

ผู้ปกครอง

รู้สึกอย่างไร
ร่วมในกิจกรรม
เหมือนสมาชิก

รับสิ่งใหม่
ลองเล่าให้
ฟัง เพื่อแบ่งปัน

ยอมจึงเดิน
วนไป

แนวคำถามที่ 3

คำอธิบาย ให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองร่วมกันตอบคำถาม/แสดง
ความคิดเห็น / ความรู้สึก ดังนี้

เหตุการณ์	สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
<p>ด้อมออกจากบ้านไปอาศัยอยู่กับเพื่อน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่ด้อมออกจากบ้านไปอยู่กับเพื่อนส่งผลให้ด้อมพฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างไรเพราะเหตุใด 2. พฤติกรรมเสียหายนของด้อมมีผลกระทบอะไรบ้าง <ul style="list-style-type: none"> - ต่อตัวเอง - ต่อครอบครัว - ต่อชุมชนและสังคม 3. จากประโยคที่ด้อมพูดกับแม่ก่อนหนีออกจากบ้านว่า "ไปก็ได้ คอยดูนะผมจะอยู่ที่ดีกว่านี้ด้วย ด้อมคิดอย่างไร จึงพูดไปเช่นนั้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพราะอะไรแม่จึงพูดว่า " มีลูกอย่างแกไม่มีชาติกว่า " 2. คำพูดของแม่ประโยคนี้มีผลกระทบต่อชีวิตของด้อมอย่างไร 3. การที่ด้อมนึกถึงหรือฝันถึงเหตุการณ์ในอดีตตอนที่แม่เอาด้อมไปฝากไว้กับยายบ่อยๆบ่งบอกถึงอะไรได้บ้าง 4. ถ้าคุณเป็นแม่ของด้อมและทราบว่าด้อมมีพฤติกรรมเกรคุณจะทำอย่างไร และคิดว่าทางออกที่ดีที่สุดคืออะไร

แนวคำถามที่ 4

คำอธิบาย ให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองร่วมกันตอบคำถาม / แสดงความคิดเห็น / ความรู้สึก ดังนี้

ผู้ปกครอง

แม่จึงพูดว่า "แม่ไม่มีเซ็กซ์" "

แม่ประโยคนี้น่าสนใจชีวิตของใคร

นึกถึงหรือฝันถึงใคร

ในอดีตตอนที่แม่ไปฝากไว้กับยาย

ออกถึงอะไรได้บ้าง

แม่ของด้อมและ

มีพฤติกรรมเกรงกลัวใคร และคิดว่า

ดีที่สุดคืออะไร

เหตุการณ์	สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
แม่เดินผ่านด้อมโดยไม่ทัก	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพราะอะไรด้อมถึงคิดว่าแม่ไม่เห็นด้อมอยู่ในสายตา และด้อมรู้สึกอย่างไร 2. คุณคิดว่าความรู้สึกที่แท้จริงของแม่ที่มีด้อมเป็นอย่างไร 3. ถ้าคุณเป็นด้อมคุณจะเลือกทางเดินชีวิตเหมือนด้อมหรือไม่อย่างไร และถ้าไม่เหมือนจะทำอย่างไร เพื่อให้ชีวิตที่เหลืออยู่ดีขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพราะอะไรด้อมถึงคิดว่าแม่ไม่เห็นด้อมอยู่ในสายตา 2. คุณคิดว่าความรู้สึกที่แท้จริงของแม่ที่มีด้อมเป็นอย่างไร 3. คุณคิดว่าพ่อแม่ของด้อมควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิธีการเลี้ยงดูลูกในเรื่องใดบ้าง 4. จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้คุณได้ข้อคิดหรือแนวทางเพื่อนำไปปรับใช้ในการเลี้ยงดูลูกอย่างไรบ้าง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชนและผู้ปกครองเข้าใจถึงสาเหตุและผลกระทบของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
2. เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา
3. เด็กและเยาวชนมีแนวทางในดำเนินชีวิตที่เหมาะสมยิ่งขึ้น
4. ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการเลี้ยงดูลูกอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น
5. เด็กและเยาวชน และครอบครัวมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีขึ้นต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

เรื่องที่ 2

เพราะสูญเสีย

จริง

เสียศูนย์

นแรงในครอบครัว

ปัญหา

อื่น

ตอนที่กระทำผิด

เพราะสูญเสีย จึงเสียศูนย์ (ตัม)

เรื่องย่อ

ตัม โดมากับการเห็นภาพพ่อซึ่งไม่ทำงานกินเหล้าเมาทุกวัน กลับมาก็ทำลายข้าวของในบ้าน โวยวายเสียงดัง คนในครอบครัวก็ไม่สามารถทำอะไรได้ เมื่อแม่เข้าไปห้ามปรามหรือพูดคุยก็นึกจะจบลงที่การทำร้ายร่างกาย พ่อตอบตีแม่ ต่อว่าแม่ ซึ่งแม่ก็อดทนด้วยความที่รักพ่อมากซึ่งแม่ก็มักจะได้ผลจากการทะเลาะตอบตีเป็นประจำ

วันหนึ่ง ขณะที่ตัมกำลังตั้งวงกินเหล้ากับกลุ่มเพื่อนอยู่ที่บ้าน และตัมออกไปข้างนอกเพื่อซื้อของมาเพิ่ม พ่อได้กลับเข้ามาที่บ้านด้วยอาการมึนเมาอย่างมากและส่งเสียงโวยวายทำลายข้าวของในบ้าน และตามมาต่อว่ากลุ่มเพื่อนของตัม เมื่อตัมกลับมาเห็น ตัมเข้าไปต่อว่าพ่อด้วยความโมโห พ่อจึงเกิดความโมโหได้เข้าบ้านไปหยิบมีดดาบออกมา เมื่อตัมเห็นก็เดินเข้าไปหยิบมาบ้าง เพื่อจะต่อสู้กัน แต่เมื่ออามามาเห็นจึงได้ห้ามตัมไว้ด้วยความที่ตัมรักและเคารพจึงเชื่ออา

ต่อมาเมื่อแม่ของตัมเสียชีวิต ประกอบกับแฟนมาทิ้งเขาไป ทำให้ตัมรู้สึกโดดเดี่ยว จึงใช้ชีวิตอย่างไร้จุดหมายและมั่วสุมอยู่กับกลุ่มเพื่อน เนื่องจากเห็นว่าเพื่อนทำให้เขามีความสุขได้และเพื่อนของตัมมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายอย่าง ตัมจึงสูบบุหรี่ ต้มเหล้าอย่างหนัก มีเรื่องทะเลาะวิวาทเรื่อยมาและสำคัญที่สุดเขาเริ่มใช้ยาบ้าอย่างจริงจัง จากการชักชวนของเพื่อนและเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ตัมร่วมปล้นทรัพย์กับเพื่อนหลายครั้งจนท้ายที่สุดทำให้ตัมถูกดำเนินคดีและรับโทษหลายข้อหาพร้อมแล้วตัมต้องใช้ชีวิตในศูนย์ฝึกและอบรมยาวนานถึง 5 ปี

สาระสั

บทเรียนที่ ๑๒...
บทเรียนที่ ๑๓...
บทเรียนที่ ๑๔...
บทเรียนที่ ๑๕...
บทเรียนที่ ๑๖...
บทเรียนที่ ๑๗...
บทเรียนที่ ๑๘...

สาระสำคัญของเรื่อง

จากเหตุการณ์ ทั้งหมดจะเห็นได้ว่าครอบครัวเป็นส่วนสำคัญในการทำให้ชีวิตของคนคนหนึ่งจะดำเนินต่อไป ตัมได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวอย่างไม่เหมาะสม แม้ซึ่งเป็นบุคคลที่เด็กต้องการความรักความอบอุ่น แต่เขาก็ต้องต่อสู้กับปัญหาเศรษฐกิจ ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพจนไม่มีเวลามาดูแลลูกอย่างใกล้ชิด พ่อเป็นแบบอย่างในทางที่ไม่เหมาะสม ไม่มีภาวะผู้นำครอบครัวที่ดีและไม่ได้แสดงบทบาทของความ เป็นพ่อที่ควรเป็นเหมาะสม ส่งผลให้ ตัมเป็นวัยรุ่นในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง อีกทั้งยังมีวิธีการรุนแรงในการลงโทษลูก ทำร้ายร่างกายลูก ส่งผลให้ ตัมคุ้นเคยกับการใช้ความรุนแรงและคุ้นชินที่จะใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา

เมื่อ ตัม เข้าสู่วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ และมีความเสี่ยงต่อปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมประกอบกับต้องคบหากับกลุ่มเพื่อนและถูกชักชวนให้ทดลองในสิ่งไม่ดี ซึ่ง ตัม ก็คล้อยตามเพื่อนเพื่อให้ได้รับการยอมรับ ตัมจึงมีพฤติกรรมเสียวายมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเพื่อนๆคอยส่งเสริมทำให้ ตัม รู้สึกตนเองมีคุณค่า แม้ว่าจะเป็นคุณค่าในทางที่ไม่เหมาะสม มีเพียงอาซึ่งเป็นผู้ที่สามารถโน้มน้าวจิตใจของ ตัม ได้ แต่เนื่องจากความบอบช้ำทางจิตใจประกอบกับครอบครัวที่มีความเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ ตัม ได้ ตัม จึงใช้ชีวิตกับกลุ่มเพื่อนจนกระทั่งกระทำผิดและถูกดำเนินคดีในที่สุด

เรื่องย่อ

องในบ้าน โวยวายเสียงดัง
ทำร้ายร่างกาย พ่อตบตี
ระจำ

ข้างนอกเพื่อซื้อของมา
น และตามมาต่อว่ากลุ่ม
เข้าบ้านไปหยิบมีดดาบ
ด้วยความที่ ตัม รักและ

โดดเดี่ยว จึงใช้ชีวิตอย่าง
อง ตัม มีพฤติกรรมที่ไม่
ญที่สุดเขาเริ่มใช้ยาบ้า
หลายครั้งจนท้ายที่สุด
ถึง 5 ปี

ใบความรู้ที่เกี่ยวข้อง

ใบความรู้ที่นำมาใช้ร่วมกับบทเรียนนี้มี 4 ส่วนประกอบไปด้วย

1. สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน จะนำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงช่วยลดปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เยาวชนกระทำผิดหรือกระทำผิดอีกได้
2. การสื่อสาร เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของการสื่อสารทั้งการสื่อสารแบบใช้ภาษาและการสื่อสารแบบไม่ใช้ภาษา ตลอดจนแนวทางการสื่อสารกับวัยรุ่นอย่างเหมาะสม

ใบคว

บทเรียน

สื่อวีดิทัศน์

คู่มือ

กิจกรรม

ชุด

ก่อน

เรียน

หลัง

เรียน

ชุด

ก่อน

เรียน

หลัง

เรียน

ใบความรู้ ที่ 1 เรื่อง สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆมากมายซึ่งในที่นี้จะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

1. ปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุจากตัวของเด็ก/เยาวชนแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1.1 **สาเหตุด้านชีวภาพ** คือ ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น ความบกพร่องของสมองหรือต่อมต่างๆ ซึ่งอาจเป็นโดยกำเนิดทางกรรมพันธุ์ หรือเกิดขึ้นภายหลังจากการเป็นโรคหรือถูกทำร้ายหรืออุบัติเหตุต่างๆ

1.2 **สาเหตุด้านจิตใจ** คือ ความบกพร่องทางจิตใจ เช่น จิตผิดปกติ มีความผิดปกติทางความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะบุคลิกภาพที่ผิดปกติ ความบกพร่องทางจิตใจนี้อาจมีสาเหตุมาแต่กำเนิดโดยกรรมพันธุ์หรือจากการอบรมเลี้ยงดูและจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อม ทำให้เด็กและเยาวชนมีความบิบบั่น กดดัน ขัดแย้งในใจ จนกลายเป็นเก็บกด ถดถอยหรือเป็นแรงขับที่แสดงออกมาในพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง เป็นต้น

2. ปัจจัยภายนอก หมายถึง สาเหตุจากภายนอกที่มีส่วนผลักดันหรือชี้แนะให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประการ คือ ด้านครอบครัว การศึกษา สิ่งแวดล้อมละแวกบ้านและชุมชนและสื่อสารมวลชน

2.1 ด้านครอบครัว

ครอบครัวมีความอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการปรับตัวทางสังคมของเด็กอันมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกในการสร้างนิสัย ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและทัศนคติการมองโลก ทั้งแง่บวกและแง่ลบของเด็ก

โดยปกติครอบครัวที่เป็นปกติสุขย่อมจะทำให้สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพจิตดีดังคำกล่าวที่ว่า **“สุขภาพจิตดีเริ่มที่บ้าน”** เมื่อบุคคลมีสุขภาพจิตดี ก็มีผลทำให้บุคลิกภาพดีด้วยนับเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวมิให้กระทำความผิดได้ง่าย

ในทางตรงข้ามหากครอบครัวไม่ปกติสุข สมาชิกในครอบครัวก็มีสุขภาพจิตไม่ดี (ผิดปกติ) เป็นผลทำให้บุคลิกภาพไม่ดี ไปสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกลายเป็นกระทำความผิดในที่สุด

จากการศึกษาสำรวจพบว่า ปัญหาสังคมที่สำคัญได้แก่ ปัญหาการกระทำความผิดของเด็ก ปัญหายาเสพติดและปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ล้วนมีรากฐานสาเหตุมาจากครอบครัวที่ไม่ปกติสุขเป็นส่วนใหญ่

ครอบครัวที่ไม่ปกติสุขนั้น นักจิตวิทยาและสังคมวิทยาเรียกว่าสภาพ **“บ้านแตก” (Broken Home)** คือ ครอบครัวที่ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีปัญหาการแตกแยกภายในครอบครัว เช่น บิดามารดาตาย หย่าร้าง เลิกละทิ้งกันไปหรือทะเลาะวิวาทหุบตีกันเสมอ ขาดความอบอุ่นในครอบครัว สร้างความกดดันคับข้องใจ บีบคั้นจิตใจแก่เด็ก จากการศึกษาวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดร้อยละ 90 มาจากครอบครัวที่มีสภาพ **“บ้านแตก”**

นอกจากนี้ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครอบครัวที่ไม่ปกติสุขคือ ความยากจน ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดสูง จากการศึกษาวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือก่ออาชญากรรมพื้นฐานคือ ลัก วิ่ง ชิง ปล้นนั้นร้อยละ 80 มาจากครอบครัวที่มีปัญหาความยากจน

ถ้าจะ กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวก็อาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่าครอบครัวเป็นสังคมแห่งแรกของเด็ก ซึ่งเด็กมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนี้ และมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดที่สุดที่เด็กได้รับการอบรมนิสัย ให้รู้จักผิดชอบชั่วดี และหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสังคม จะเห็นได้ว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดู มาในครอบครัวเช่นใด เด็กก็จะได้รับอิทธิพลทางด้านความประพฤติและทัศนคติอย่างเดียวกับครอบครัวนั้น เช่น เด็กที่เกิดมาใน ครอบครัวที่ขาดระเบียบ เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะมี ความประพฤติไปในทางคล้อยตามคือเป็นคน ขาดระเบียบไปด้วย ในกรณีที่เด็กต้องการความรักความอบอุ่นและความเมตตาจากบิดามารดา ก็เช่นกัน ถือว่าเป็น ความต้องการทางใจตามธรรมชาติของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองจากบิดามารดา เด็กก็จะเป็นบุคคล ที่มีความสมบูรณ์ทางจิตใจ จิตใจและอารมณ์ ของเด็กจะปกติเมื่อโตขึ้นจะรู้จักควบคุมอารมณ์ มีความโอ้อ้อม อารี เห็นใจผู้อื่น รักเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในทางตรงกันข้ามหากเด็กได้รับการสนองตอบในด้านความรักใคร่ เมตตาจากบิดามารดาหรือบิดามารดาให้ความรักใคร่เด็กไม่เพียงพอ เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กจะมีความไม่ปกติ ทางใจติดตามด้วย สิ่งนี้เองจะทำให้เด็กไม่รู้จักรักใคร่และมองคนอื่นเป็นศัตรูไปหมด ซึ่งเราเรียกบุคคลนี้ว่าเป็น ปฏิบัติกษต่อสังคม ในกรณีที่เด็กไม่ได้รับความรักจากบิดามารดาเพียงพอ เด็กจะเบียดเบียนและจะหันไปเข้า กลุ่มกับบุคคลที่ยอมรับตนเข้าไว้ ซึ่งอาจชวนกันประกอบอาชญากรรมในที่สุด ครอบครัวจึงเป็นสถาบันที่ สำคัญยิ่งในอันที่จะหล่อหลอมให้เด็กมีร่างกายและจิตใจอันแข็งแรงสมบูรณ์

เด็กและเยาวชนกระทำผิด
และสื่อสารมวลชน

โดยตรงต่อการพัฒนาบุคลิก
และทัศนคติการมองโลก

กล่าวที่ว่า " สุขภาพจิตดีเริ่ม
ที่กาย

ดี (มีคปกติ) เป็นผลทำให้

ปัญหาเสพติดและปัญหา

(Broken Home) คือ ครอบครัว
หย่าร้าง เลิกละทิ้งกันไป
กับคืนจิตใจแก่เด็ก จากการ
สภาพ "บ้านแตก"

ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง
ที่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
ตามยากจน

2.2 สิ่งแวดล้อมทางด้านละแวกบ้านและชุมชน

สภาพของสังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อความประพฤติของเด็กที่อยู่ในละแวกบ้านนั้น ชุมชนที่มีความประพฤติและวัฒนธรรมไปในทางใด บุคคลในชุมชนนั้นก็มักมีความประพฤติไปในทางเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามสิ่งแวดล้อมนี้มีผลกระทบต่อบุคคลแต่ละคนไม่เท่ากันสุดแต่บุคลิกภาพของบุคคลที่ได้รับการหล่อหลอมมาจากครอบครัวเป็นสำคัญ

โดยทั่วไป เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีปัญหาขาดความสุข เด็กจึงใช้ชีวิตอยู่นอกบ้านมากกว่าอยู่ในบ้าน โดยมีผู้คุมเตร็ดเตร่ไปตามกลุ่มแก๊งตามแหล่งมั่วสุมทางอบายมุขต่างๆ เสพของมีเงินเมาและสารเสพติดต่างๆ ดังนั้นสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ชักนำเด็กและเยาวชนให้กระทำผิดได้ง่ายขึ้นคือสภาพแวดล้อม โดยเด็กกลุ่มเสี่ยงคือเด็กที่มีพื้นฐานครอบครัวไม่ดีจะมีความเสี่ยงสูงต่อการได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมได้มากกว่าเด็กที่มีพื้นฐานครอบครัวที่ดี

2.3 สื่อสารมวลชน เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต นับว่า มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กอยู่มาก แม้จะมีสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กโดยตรง แต่ก็สามารถที่โน้มน้าวจิตใจและเสริมสร้างทัศนคติของเด็กให้เห็นผิดเป็นชอบได้ เด็กเมื่อได้ตัวอย่างจากภาพยนตร์โทรทัศน์หรือสื่ออินเทอร์เน็ตก็เก็บเอาไปเลียนแบบ หนังสือพิมพ์บางชนิดมุ่งแต่จะเร้าความสนใจผู้ลงข้อมูลรายละเอียด เรื่องอาชญากรรมบ้าง ความผิดเกี่ยวกับเพศบ้าง หรือแสดงรูปอันขัดต่อศีลธรรมอันดี บางครั้งก็ลงข่าวเกินต่อความเป็นจริง จนเด็กอาจประทับใจในตัวคนร้ายว่ามีความเก่งกาจ บางเรื่องก็ลงรายละเอียดวิธีประกอบอาชญากรรมด้วย

ในกรณี ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสืออ่านเล่น การแพร่ภาพ เสียง และความคิดของสื่อมวลชนเหล่านี้ มีทั้งผลดีและผลร้าย ผลดีก็คือ ให้ความบันเทิงเบิกบานใจ ส่วนผลร้ายนั้นก็คือ เป็นตัวอย่างที่เลวร้ายต่อเด็กวัยรุ่นในเรื่องผิดศีลธรรมและการประกอบอาชญากรรม เพราะเด็กวัยรุ่นที่ยังต้องเรียนรู้ชีวิตอีกมาก และยังขาดประสบการณ์ และการเข้าใจผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในระยะยาวต่อการกระทำผิดที่ผิดไม่เหมาะสมที่เด็กอาจนำไปเป็นแบบอย่าง ทั้งนี้การป้องกันเด็กและเยาวชนจากการรับสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยผู้ปกครองให้การดูแลอย่างใกล้ชิดจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการที่เด็กจะมีการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมจากสิ่งเหล่านั้นได้

เอกสารอ้างอิง

ปกรณีย์ มณีปกรณีย์. (2553). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม.ที.เพรส

แวกบ้านนั้น ชุมชนที่มี
ทางเดียวกัน แต่อย่างไร
ก็ได้รับการหล่อหลอม

ขาดความสุข เด็กจึงใช้
สุขทางอบายมุขต่างๆ
และหาชวนให้กระทำผิด
ความเสี่ยงสูงต่อการได้

หนังสือ อินเทอร์เน็ต
ทำผิดของเด็กโดยตรง
เด็กเมื่อได้ตัวอย่างจาก
ผู้เฒ่าจะเร้าความสนใจ
อันชักต่อศีลธรรมอันดี
แห่งกาล บางเรื่องก็ลง

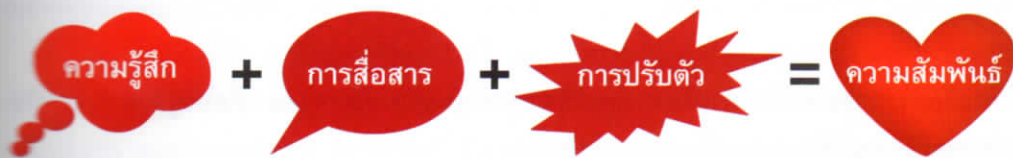
ความคิดของสื่อมวลชน
เป็นตัวอย่างี่เลวร้าย
ลองเรียนรู้ชีวิตอีกมาก
กระทำพฤติกรรมที่ไม่
สื่อที่ไม่เหมาะสม โดย
เหมาะสมจากสิ่งเหล่า

สารอ้างอิง

า. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

ใบความรู้ ที่ 2 การสื่อสาร

ที่มาของความสุขและความทุกข์ในครอบครัวล้วนมาจากแหล่งเดียวกัน คือ ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีต้องเกิดจากความรู้สึกที่ดีต่อกัน และ สื่อสารที่ดีที่จะช่วยให้ทุกคนรับรู้เพื่อต่างปรับตัวเข้าหากัน จากแนวคิดดังกล่าวจึงสรุปเป็น สมการได้ว่า

การสื่อสาร คือ การใช้ภาษาเพื่อให้ผู้ที่อยู่ร่วมกัน เข้าใจวัตถุประสงค์และความต้องการของกันและกัน

การใช้ภาษาในการสื่อสารแบ่งเป็น 2 แบบ ได้แก่

1. การใช้ภาษาคำพูด คือ การพูดคุยสนทนา
2. การใช้ภาษากาย คือ การใช้การเคลื่อนไหวหรือ

ท่าทางของร่างกายสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจตามความต้องการของเรา เช่น การจับมือ ตบไหล่เบาๆ การลูบหลังหรือไหล่ การสบตาขณะสนทนา การพยักหน้า เป็นต้น

หลายคนเข้าใจว่าภาษาคำพูดสามารถสื่อสารได้ดีที่สุด แต่ความเป็นจริงแล้วคำพูดสื่อความคิด แต่ภาษากายสื่อความรู้สึกได้ดีซึ่งยิ่งกว่า สามารถสื่อสารในสิ่งหนึ่งซึ่งคำพูดไปไม่ถึง

การสื่อสารแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การสื่อสารทางบวก คือ การสื่อสารโดยใช้คำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวาน เพื่อให้ผู้รับสาร ยอมรับ และปฏิบัติตาม พูดถึงความรู้สึกของตนเองอย่างตรงไปตรงมา
2. การสื่อสารทางลบ คือ การสื่อสารที่ใช้คำพูดที่ไม่ดี เช่น คำหยาบ คำว่า ประชดประชัน คำพูดที่ไม่ตรงกับความรู้สึก ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเกิดความเสียหาย (สุกมล วิภาวีพลกุล และ สมคิด ลวางกูร, มปป.)

เมื่อทราบดังนี้แล้ว ผู้ใหญ่ควรกลับมาสำรวจตนเองว่าได้ให้ความสำคัญและใช้ประโยชน์จากการสื่อสารมากน้อยเพียงใด บุตรหลานอาจมีทั้งส่วนที่ดีและส่วนที่ไม่ดี มีทั้งส่วนที่ผู้ใหญ่ชอบและไม่ชอบ แต่ว่าผู้ใหญ่ได้สื่อสารให้วัยรุ่นทราบหรือไม่ว่าตนมีความรู้สึกที่ดีต่อวัยรุ่นส่วนไหน และส่วนไหนที่ผู้ปกครองรู้สึกไม่ดี ไม่ชอบ เพื่อที่วัยรุ่นและผู้ใหญ่จะได้ปรับตัวเข้าหากัน เพราะหากไม่สื่อสารอย่างเหมาะสมย่อมทำให้เกิดความไม่เข้าใจการเข้าใจผิดกันหรือการแปลเจตนาผิดพลาด ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาในการสื่อสารในครอบครัว

เทคนิคการสื่อสารทางบวกกับวัยรุ่น

การสื่อสารทางบวกกับวัยรุ่นเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพสำหรับพ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้ให้การปรึกษา แนะนำวัยรุ่นในการสร้างความสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และค่านิยม มีประโยชน์ต่อการสอนและพัฒนา วัยรุ่นให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพและมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งเทคนิคนี้สามารถนำไปใช้ต่อในการช่วยให้การสื่อสาร เป็นไปในทางบวกยิ่งขึ้น

1. เริ่มจากการมีทัศนคติที่ดีต่อวัยรุ่น โดยการแสดงท่าทียอมรับโดยไม่มีเงื่อนไข มองแง่ดี เป็นกลาง เข้าอกเข้าใจ อยากร่วมใจเห็นใจ โดยอาจหยิบยกข้อดีของวัยรุ่นมาเริ่มต้นในการสื่อสารความรู้สึกดีนี้ จะถ่ายทอดทางสีหน้า แววตา ท่าที และท่าทางที่รับรู้ได้ ช่วยให้วัยรุ่นไว้วางใจและร่วมมือเปิดเผยและยอมรับได้ง่าย
2. จัดสิ่งแวดล้อมให้ดี ควรเป็นสถานที่ที่เป็นส่วนตัว สงบ ผ่อนคลาย ไม่มีการรบกวนเพื่อส่งเสริม ให้เปิดเผยท่าทีได้ง่าย ไม่อึดอัด ควรนั่งใกล้พอสมควรไม่ใกล้หรือไม่ไกลจนเกินไป
3. ทักทายในระยะเริ่มแรกควรเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทักทายอย่างนุ่มนวล คุยเรื่องง่ายๆ ทั่วไปแสดงความเป็นกันเอง
4. เริ่มต้นจากข้อดีของวัยรุ่น พยายามหาข้อดี จุดดี ด้านบวกของวัยรุ่น และหยิบยกมาเป็นจุดเริ่มต้นของการ สนทนา
5. สำรวจลึกลงไปปัญหาเรื่องที่วัยรุ่นไม่ยอมเล่าในช่วงแรกควรข้ามไปก่อน โดยทิ้งท้ายว่าน่าจะ กลับมาคุยเรื่องนี้ในโอกาสต่อไป ส่วนการลงลึกในประเด็นปัญหา ควรสังเกตท่าที ความร่วมมือการเปิดเผย ข้อมูลว่าวัยรุ่นมีความไว้วางใจมากน้อยเพียงไร มีเรื่องใดที่วัยรุ่นยังลังเลกังวลที่จะเปิดเผย ไม่แน่ใจว่าจะถูกเปิดเผย จะมีผลเสียตามมา ควรให้ความมั่นใจเองนี้โดยเน้นการรักษาความลับ
6. ฟังอย่างตั้งใจ การสื่อสารที่ดีควรเป็นไปแบบสองทาง คือ การฟังและการพูด แต่ในระยะแรกควรพยายาม กระตุ้นให้วัยรุ่นพูดและแสดงออก สร้างทัศนคติให้วัยรุ่นรู้สึกว่าเป็น **“ผู้ใหญ่สนใจและฟัง”** การฟังอย่างตั้งใจแสดงออก โดยสนใจฟัง จดจำรายละเอียด พยายามเข้าใจความรู้สึก สอบถามเมื่อสงสัย ให้วัยรุ่นได้ขยายความและจดจำ ข้อมูลที่วัยรุ่นพูดให้ได้และอ้างอิงถึงในทางบวก วัยรุ่นจะประทับใจที่ผู้ใหญ่สนใจ จำได้ ทำให้ร่วมมือมากขึ้น และไม่ควรรีบแนะนำหรือดักเตือนเร็วเกินไป

7. หลีกเลี่ยงการใช้คำถามว่า “ทำไม” การใช้คำถามนี้สื่อสารความหมาย 2 แบบคือ “เธอแยมกทำไมจึงทำเช่นนั้น” และ “ถ้ามีเหตุผลดี ๆ การกระทำเช่นนั้นก็อาจเป็นที่ยอมรับได้” ผลที่ตามมามักเป็นด้านลบ คือ วัยรุ่นรู้สึกถูกตำหนิว่าตนเองไม่ดีและอาจพยายามหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากขึ้น เพื่อยืนยันว่าความคิดและการกระทำของเขาถูกต้อง คำถามว่า “ทำไม” จึงกระตุ้นและพยายามส่งเสริมให้วัยรุ่นเถียงแบบข้างๆ คูๆ จนในที่สุดผู้ใหญ่ก็จะโมโหเอง เสียความสัมพันธ์ได้ง่าย ดังนั้นพยายามเลี่ยงคำถามว่าทำไม

8. ใช้คำพูดที่ขึ้นต้น “ฉัน...” มากกว่า “เธอ...” (I-You Message) ประโยคที่ขึ้นต้นว่า เธอ หรือ คุณ มักแฝงด้วยความรู้สึกด้านลบ คุณค่าและตำหนิ การสื่อสารจึงควรเริ่มต้นว่า ฉัน หรือ ผม ซึ่งจะสร้างความนุ่มนวลกว่า

9. กระตุ้นให้บอกความคิด ความรู้สึก และความต้องการ ควรมีการฝึกให้วัยรุ่นมีทักษะการสื่อสาร กล่าวพูด กล่าวบอกความคิด ความรู้สึก และความต้องการ วัยรุ่นบางคนกลัวเพื่อนไม่ยอมรับเลยยอมทำตาม ไม่กล้าปฏิเสธ เลยถูกเพื่อนเอาเปรียบ ผู้ใหญ่ควรกระตุ้นให้วัยรุ่นได้แสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการมากๆ เขาจะรู้สึกว่า การพูดเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องปกติ เป็นที่ยอมรับและสามารถบอกกับเพื่อนและคนอื่นๆ ได้เช่นกัน

10. ถามความคิด/ความรู้สึกและสะท้อนความคิด/ความรู้สึก การสอบถามความคิดและความรู้สึกเป็นการแสดงความสนใจ พยายามเข้าใจและการสะท้อนความคิด/ความรู้สึกจะช่วยสร้างความรู้สึกการประคับประคองจิตใจ วัยรุ่นจะรู้สึกว่าผู้ใหญ่สนใจและสามารถเข้าใจความคิดและอารมณ์ของตนเองมากขึ้น

11. ใช้ภาษากาย เวลาคุยกับวัยรุ่นไม่ควรนั่งกอดอก ซึ่งแสดงท่าทางปิดไม่ยอมรับ พักหน้ารับตามจังหวะเหมาะสม เมื่อเห็นด้วย ควรยิ้มและแสดงท่าที่ชื่นชมในสิ่งที่ดี ปิดโทรศัพท์มือถือ หยุดทำงานขณะพูดคุย อาจใช้การสัมผัสแขนในจังหวะที่แสดงความเข้าใจเห็นใจ

12. แสดงท่าทีที่เป็นกลางต่อพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น การแสดงความคิดเห็นที่เป็นกลาง แสดงความเข้าใจพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆของวัยรุ่นช่วยให้วัยรุ่นเปิดเผยมากขึ้น
13. ชมบนหลังคา ด่าที่ได้ถุน (ชมที่แจ่ง ด่าที่ลับ) เมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ดี ผู้ใหญ่ควรชมเชย ให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ถ้ามีโอกาสควรชมต่อหน้าผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นร่วมชมด้วย ในทางตรงข้ามเมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมไม่ดี เวลาเตือน อย่าทำให้เกิดความรู้สึกอับอาย ให้วัยรุ่นค่อยๆคิดและยอมรับด้วยตนเอง
14. ตำหนิที่พฤติกรรมมากกว่าตัวบุคคล วิธีที่ทำให้วัยรุ่นยอมรับและไม่เสียความรู้สึกในด้านดีของตนเอง ทำได้โดยการตำหนิที่พฤติกรรมแทนการตำหนิที่ตัววัยรุ่น
15. กระตุ้นให้คิดด้วยตนเอง ในการฝึกวัยรุ่นให้คิดและแก้ไขปัญหา ควรฝึกให้คิดเองก่อนเสมอ เมื่อคิดไม่ได้จริงๆอาจช่วยชี้แนะให้ในตอนท้าย

การสื่อสารทางบวกกับวัยรุ่นเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพสำหรับพ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้ให้การศึกษาแนะนำวัยรุ่นในการสร้างความสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และค่านิยม มีประโยชน์ต่อการสอนและพัฒนาวัยรุ่นให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดี

เอกสารอ้างอิง

- พนม เกตุมาน. (มปป.). การสื่อสารทางบวกกับวัยรุ่น. ค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2554 จาก <http://www.cf.mahidol.ac.th/autopage/file/MonAugust2008-13-41-36-Copy%20of%208.pdf>
- สุกมล วิภาวีพลกุล และสมคิด ลวางกูร. (มปป.). การสื่อสารภาษารัก. ค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2554 จาก http://www.clinicrak.com/sexeducation/sexed_language01.html

วิธีใช้ที่ 1

สำหรับผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งมีที่มาจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น อิทธิพลจากแบบอย่างในครอบครัว ความรุนแรง และการคบเพื่อน
2. เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
3. เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องของวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร วิธีการสื่อสาร และความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและเยาวชน

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม / วิธีดำเนินการ

กล่าวทักทายและสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมชวนสมาชิกในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดของเยาวชน โดยรับฟังข้อคิดเห็นของสมาชิกโดยไม่สรุปประเด็น แต่ขอให้ดำเนินการขั้นที่ 2 ต่อ
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดภาพยนตร์สั้นก่อน 18 ตอน สูญเสียจึงเสียศูนย์ ให้สมาชิกกลุ่มดู
3. หลังจบภาพยนตร์ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปรายโดยใช้ประเด็นคำถามดังนี้ (ไม่ใช่ใบงาน)
  - 3.1 ข้อคิดที่ได้จากการดูภาพยนตร์เรื่องนี้
  - 3.2 ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดของ "ต้ม"
4. ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปและชี้ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญของเรื่อง (ใช้ข้อมูลจากใบความรู้ของตอนนี้ประกอบได้ โดยดูความเหมาะสมในการนำเสนอข้อมูล)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งมีที่มาจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น อิทธิพลจากแบบอย่างในครอบครัว ความรุนแรง และการคบเพื่อน
2. เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
3. เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องของวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร วิธีการสื่อสารและความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและเยาวชน

วิธีใช้ที่ 2

สำหรับเด็กและเยาวชน / ผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และใช้เป็นแบบฝึกหัดประกอบการฝึกทักษะการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาแก่เด็กและเยาวชน
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วิธีการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม
3. เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงสาเหตุการกระทำผิดและผลกระทบจากการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งมีแนวทางในการอบรมเสริมทักษะการตัดสินใจแก่เด็กและเยาวชน

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม / วิธีดำเนินการ

กล่าวทักทายและสร้างสัมพันธภาพ

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมข้อตกลงร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมและเวลาที่ใช้
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดภาพยนตร์สั้นก่อน 18 ตอน สูญเสียจึงเสียศูนย์ให้สมาชิกกลุ่มดู
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปความสั้นๆเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญที่ละเหตุการณ์และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ร่วมอภิปรายประเด็นต่างๆตามตารางต่อไปนี้

เหตุการณ์	สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
1. พ่อเมาและใช้ความรุนแรง (ฉากขอเงินแม่ , หาเรื่องเพื่อนในวงเหล้า)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ถ้าคุณเป็นตั้มจะรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ดังกล่าว 2. ถ้ามีสถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นในครอบครัวของคุณจะทำอย่างไรเพราะเหตุใด 	การใช้ความรุนแรงในครอบครัวจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างไร
2. อาเข้ามาห้ามตั้มกับพ่อทะเลาะกัน	อะไรทำให้ตั้มเชื่อฟังในคำขอร้องของอา	อะไรทำให้ตั้มเชื่อฟังในคำขอร้องของอา
3. ตั้มดัดพ่อแม่ เรื่องที่แม่ไม่ดูว่าที่ตั้มทำผิด	คิดว่าตั้มต้องการอะไรที่พูดแบบนี้	<ol style="list-style-type: none"> 1.คิดว่าตั้มต้องการอะไรที่พูดแบบนี้ 2.เมื่อลูกมีปัญหาท่านเคยคิดว่าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาของลูกหรือไม่อย่างไร
4. แม่พูดว่า “แม่ผิดเองที่ไม่มีเวลาดูลูก” ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	ถ้าคุณเป็นตั้มแล้วได้ยินแม่พูดแบบนี้ คุณจะรู้สึกอย่างไร	ท่านมีความเห็นอย่างไรกับคำพูดของแม่
5. อาถามตั้มว่าเอาเงินมาจากไหน ตั้มร้องไห้และกล่าวว่า “ตั้มไม่ได้อยากเป็นแบบนี้”	คุณคิดว่าตั้มรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใดตั้มจึงรู้สึกแบบนั้น	<ol style="list-style-type: none"> 1.คุณคิดว่าตั้มรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใดตั้มจึงรู้สึกแบบนั้น 2.ถ้าท่านเป็นอาของตั้ม จะช่วยตั้มอย่างไรได้บ้าง

ผู้ปกครอง

อะไรในครอบครัวจะ
และเยาวชนอย่างไร

สื่อฟังในคำขอร้อง

อะไรที่พูดแบบนี้
ถ้าเคยคิดว่าตนเอง
มีปัญหาของลูก

อย่างไรกับคำพูด

อย่างไร เพราะ
แบบนั้น
ของดี จะช่วยดี

เหตุการณ์	สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
6. ดีมีความคิดขัดแย้งกับตัวเองว่าควรจะทำตามใจหรือควรจะทำสิ่งที่ถูกต้อง	คุณเคยมีประสบการณ์เหมือนดีที่มีความคิดขัดแย้งกันในตัวเองหรือไม่ และคุณมีวิธีการตัดสินใจอย่างไร	คิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ดีมีความคิดขัดแย้งกับตัวเอง
7. ดีโทรไปขอมอบตัวกับตำรวจแทนที่จะทำร้ายตัวเอง	คุณคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ดีตัดสินใจโทรไปขอมอบตัวกับตำรวจ	1. คุณคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ดีตัดสินใจโทรไปขอมอบตัวกับตำรวจ 2. คุณคิดว่าอะไรเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของดีให้เลือกทำในสิ่งที่ถูกต้อง
8. สรุป	ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการดูละครเรื่องนี้	คุณได้ข้อคิดหรือแนวทางเพื่อนำไปปรับใช้ในการเลี้ยงดูลูกอย่างไรบ้าง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชนมีประสบการณ์และเรียนรู้หรือได้เห็นความสำคัญของการมีทักษะในการตัดสินใจ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม
2. ผู้ปกครองได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของครอบครัวและสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และมีแนวทางในการอบรมดูแลเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการคิดแก้ปัญหาและการฝึกคิดฝึกตัดสินใจในทางที่เหมาะสม

เรื่อง

พ

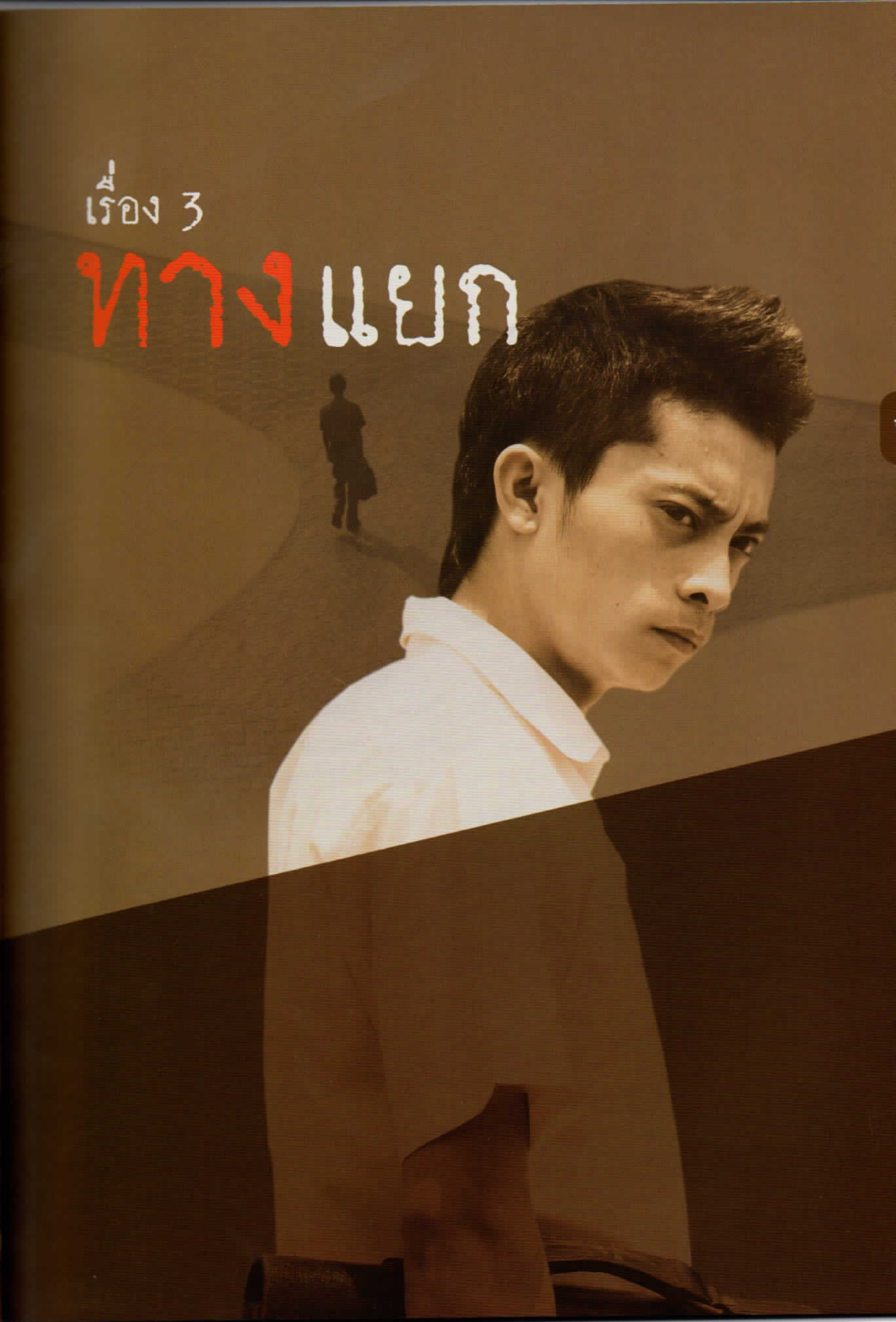
เรื่อง 3

ทางแยก

สาระสำคัญของกรณีศึกษา

การกระทำผิดของเด็ก

โดยเฉพาะการคิดแก้

ทางแยก (บี)

บี อายุ 19 ปี ถูกดำเนินคดีด้วยข้อหาร่วมกันฆ่าผู้อื่น ศาลพิพากษา ให้ได้รับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายเป็นเวลา 3 ปี

บี เป็นลูกชายคนโตที่เกิดมาในครอบครัวที่สมบูรณ์และอบอุ่น มีฐานะดี พ่อมีอาชีพรับราชการครู ส่วนแม่เป็นแม่บ้าน บีและครอบครัวอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองที่มีสภาพแวดล้อมค่อนข้างดีและมีญาติพี่น้องที่คอยช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน การที่บีเป็นหลานชายคนแรกและเป็นลูกคนแรกของครอบครัว จึงทำให้พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตั้งแต่เล็กจนโตบีจึงไม่ต้องทำงานบ้านหรือช่วยงานครอบครัวเลย ขอเพียงแต่ให้ตั้งใจเรียนหนังสือพ่อแม่จะดูแลจัดการทำให้บีทุกอย่าง โดยที่บีไม่ต้องร้องขอ แม่จะให้เงินไปโรงเรียนจำนวนพอติดกับที่ต้องใช้จ่ายในแต่ละวัน ส่วนพ่อมักจะคอยอบรมสั่งสอน โดยไม่เปิดโอกาสให้บีได้อธิบาย บีจึงเป็นคนขี้อาย ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นแม้แต่กับคนในครอบครัว จนหลายครั้งทำให้พ่อแม่เข้าใจ บีผิด เช่น กรณีที่บีไปช่วยเหลือเด็กผู้หญิงจากการถูกรังแก จนมีเรื่องชกต่อยกัน แต่บีไม่ได้อธิบายถึงเหตุผลของการชกต่อยให้พ่อแม่ทราบ พ่อแม่จึงเข้าใจผิดคิดว่า บีไปหาเรื่องเด็กคนอื่น อย่างไรก็ตามการที่บีรู้ว่าพ่อแม่ไว้ใจและคาดหวังอยากให้บีเป็นคนดี บีจึงพยายามอยู่ในกฎเกณฑ์ เนื่องจากไม่อยากทำให้พ่อแม่เสียใจ

เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บีต้องไปเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมในจังหวัดอื่น พ่อแม่จึงให้บีไปอาศัยอยู่กับญาติ การที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ที่ไม่น่าคุ้นเคย ทำให้บีรู้สึกเหงา แม้ว่าพ่อแม่จะมาเยี่ยมและสอบถาม แต่บีก็ไม่กล้าเล่าความรู้สึกของตนเองให้ฟัง

ต่อมาบีได้รู้จักกับเพื่อนกลุ่มใหม่ ที่มีพฤติกรรมเสียหายและชักชวนให้บีเข้าร่วมกลุ่มด้วย บีจึงเริ่มมีพฤติกรรมเสียหาย กลับบ้านดึก ตื่นเช้า สูบบุหรี่ ประกอบกับพี่สาวไปเรียนที่ต่างจังหวัด บีจึงใช้ชีวิตอิสระตามลำพังและได้เข้าร่วมกับแก๊งค์วัยรุ่นในการเข้าร่วมแก๊งค์และได้รับการยอมรับ ทำให้บีมีพฤติกรรมเสียหายรุนแรงมากขึ้น และเมื่อบีตระหนักว่าต้องการออกจากแก๊งค์ปรากฏว่าเป็นเรื่องยากและในที่สุดบีก็ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนทำให้ถูกจับกุมในครั้งนี่

ชั้น ศาสตราจารย์
เป็นเวลา 3 ปี

ชอบอ่าน มีฐานะดี
คืออยู่ในบ้านของ
พ่อพี่รพาศัยกัน
จึงทำให้พ่อแม่
งานหรือช่วยงาน
ทำให้บีทุกอย่าง
จ่ายในแต่ละวัน
บีจึงเป็นคนขี้อาย
ให้พ่อแม่เข้าใจ
เรื่องซกต่อยกัน
จึงเข้าใจผิดคิดว่า
คหวังอยากให้มี
แม่เสียใจ

สอนต่อในโรงเรียน
ไว้ให้เข้ากับสภาพ
ชมและสอบถาม

สาระ สำคัญ ของเรื่อง

วิธีการ อบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนที่ไม่เหมาะสม เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป ส่งผลกระทบต่อเด็ก คือ ทำให้เด็กขาดทักษะในการใช้ชีวิต ขาดทักษะในการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา รวมทั้งขาดความมั่นใจในตนเอง ครอบครัวที่พ่อแม่คอยดูแลช่วยเหลือจัดการแก้ไขปัญหาต่างๆให้ โดยที่เด็กไม่ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือความต้องการของตนเอง และไม่ได้มีโอกาสจัดการแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองเลย แต่ในขณะเดียวกันพ่อแม่ก็อบรมตักเตือนโดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้สึกและอธิบายเหตุผล ทำให้เด็กจึงขาดทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่น ไม่มั่นใจในการแสดงความคิดของตนเอง มีลักษณะยอมตามและขาดประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา

เมื่อเด็ก ต้องมาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากเดิม ต้องตัดสินใจด้วยตัวเองโดยขาดผู้ปกครองคอยช่วยเหลือ จึงขาดทักษะในการใช้ชีวิตและการแก้ไขปัญหา ไม่มั่นใจในตนเองอาศัยปัจจัยภายนอกเป็นตัวกำหนดชีวิตแทนที่จะใช้การตัดสินใจของตนเอง และเมื่อคบเพื่อนที่มีความประพฤติเสียหาย จึงคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้ง่าย เพื่อให้ได้รับการยอมรับ ทำให้มีพฤติกรรมเสียหายรุนแรงจนไม่สามารถถอนตัวได้

ผลกระทบ

ขาดรัก และ
ของดีของ
เป็นนิสัย
อย่างที่ดี
กระทำโดย
ของดีถูก
ผู้ปกครอง
อย่างที่ดี
ขาดสติ
ขาดสติ
ขาดสติ
ผู้ปกครอง
แก้ปัญหา

ใบความรู้ที่ 1

ผลกระทบของการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบปกป้องมากเกินไป

เป็นธรรมดาที่พ่อแม่ ทุกคนย่อมมีความรักและห่วงใยลูกของตนแต่การแสดงออกของความรัก และความห่วงใยควรอยู่ในขอบเขตของความพอดี ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีธรรมชาติที่ต้องการเป็นตัวของตัวเอง และมีโอกาสที่จะเรียนรู้การใช้ชีวิตด้วยตนเอง พ่อแม่บางคนอาจจะทุ่มเทความรัก ความเอาใจใส่เป็นพิเศษแก่ลูกบางคนหรือบางกรณี เช่น การมีลูกคนเดียว ลูกคนแรก ลูกคนสุดท้อง หรือลูกที่มีเพศอย่างที่ตนรอคอยมานาน โดยพ่อแม่จะดูแลเอาใจใส่ลูกทุกอย่างก้าว ไม่ว่าจะเป็นการกิน การนอน หรือการกระทำใดๆ จะอยู่ในสายตาของพ่อแม่เสมอ พ่อแม่จะเห็นลูกเป็นเด็กเล็กๆ ที่ต้องดูแลตลอดเวลา และไม่ยอมให้ลูกพบกับความยากลำบากไม่ว่ากรณีใดๆ การเลี้ยงดูลูกแบบนี้เรียกว่าเป็นการเลี้ยงดูลูกแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป การเลี้ยงดูลูกแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปในช่วงแรกๆ ลูกอาจจะมีสภาพใจอบอุ่นที่พ่อแม่รักและเอาใจใส่ตนเอง แต่ต่อมามีลูกๆ อาจจะมีรู้สึกอึดอัดที่พ่อแม่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับชีวิตของเขาทุกฝีก้าว โดยเฉพาะเมื่อลูกเข้าสู่วัยรุ่น

นอกจากนี้การเลี้ยงดูลูก แบบนี้อาจส่งผลเสียแก่เด็กหลายประการ เช่น เด็กจะกลายเป็นคนขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่อดทนต่อความยากลำบาก ไม่ต่อสู้ชีวิต ไม่กล้าตัดสินใจ จิตใจอ่อนแอ คอยแต่จะพึ่งพาผู้อื่นตลอดเวลาขาด ประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา และลงเอยด้วยการแก้ปัญหาด้วยตัวเองไม่เป็น

ที่ไม่เหมาะสม
ส่งผลกระทบต่อ
ในการตัดสินใจ
ที่พ่อแม่คอยดูแล
ความคิดเห็นหรือ
ได้ในขณะเดียวกัน
เด็กจึงขาดทักษะ
การตัดสินใจ

ของตัวเองโดยขาด
ตนเองอาศัยปัจจัย
มีความประพฤติก

ใบความรู้ที่ 2

ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

การฝึกทักษะ ในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเมื่อเด็กและเยาวชนโตขึ้นจะต้องประสบกับเหตุการณ์และปัญหานานาประการที่ต้องมีการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หากเด็กและเยาวชนไม่มีทักษะที่เหมาะสม อาจทำให้ชีวิตในอนาคตต้องประสบกับความยุ่งยากลำบาก

การตัดสินใจ เป็นสิทธิส่วนบุคคลในการเลือกที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หลักในการตัดสินใจมี 4 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดทางเลือกเพื่อตัดสินใจ เช่น ไป/ไม่ไป ทำ/ไม่ทำ เป็นต้น
2. วิเคราะห์ผลดี ผลเสีย ของทางเลือกทั้งสองทาง
3. ตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่ง
4. หาทางแก้ไขข้อเสียที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้นๆ

การแก้ไข ปัญหาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนเราเติบโต เพราะทำให้เรารู้จักคิด รู้จักบูรณาการ ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล มองหาทางออก รู้จักตัดสินใจเลือกและรู้จักรอคอย

หลักในการแก้ไขปัญหา มีดังนี้

1. ควบคุมอารมณ์ของตนเองให้สงบ การตกใจกลัวมากเกินไปจะทำให้แก้ปัญหาได้ไม่ดี
2. ดูว่าปัญหาคืออะไร อยู่ที่ไหน
3. มีวิธีใดที่จะแก้ปัญหาได้บ้าง ลองคิดหลายๆ วิธีในลักษณะระดมความคิด หรือ brain storm โดยอาจขอความเห็นจากคนอื่น เช่น จากเพื่อนหรือพี่ๆ น้องๆ
4. วิเคราะห์ว่าแต่ละวิธีมีข้อดีหรือข้อเสียอย่างไรบ้าง
5. เลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา
6. ติดตามผลว่าวิธีดังกล่าวได้ผลหรือไม่ หากไม่ได้ผลจะใช้วิธีใดต่อไป หรือมีแผนที่สองสำหรับแก้ปัญหาอย่างไร

หมายเหตุ : สำหรับผู้ใช้สื่อที่ประสงค์จะฝึกทักษะผู้เรียนเรื่องการตัดสินใจการแก้ไขปัญหา และการปฏิเสธ สามารถนำหลักการดังกล่าวข้างต้นไปจัดกิจกรรมเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

หลักใน

1. เป็นตัว

2. เป็นโอกาส

3. อย่างดี

4. แก้ไข

หลักในการสอนลูกให้แก้ปัญหา ของพ่อแม่ผู้ปกครอง

1. เป็นตัวอย่างที่ดีในการแก้ปัญหา

หากลูกเห็นสิ่งเหล่านี้ลูกก็จะซึมซับแบบอย่างที่ดีเอาไว้ในตัวของเขา

2. เปิดโอกาสให้ลูกแก้ปัญหาเอง

ควรเปิดโอกาสให้ลูกแก้ปัญหาด้วยตัวเองก่อน ไม่ควรช่วยลูกทันทีตั้งแต่ครั้งแรก เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกได้เรียนรู้ด้วยตนเองบ้าง

3. อย่าตำหนิเด็ก

อย่าตำหนิแม้วิธีที่เด็กใช้นั้นจะไม่ถูกต้องก็ตาม การตำหนิจะทำให้เด็กไม่กล้าทำอีก การที่เด็กทำผิดพลาดถือเป็นโอกาสที่เขาจะได้เรียนรู้ ดังนั้นจงพูดกับลูกดีๆ หากลูกแก้ปัญหาผิดวิธีก็จงค่อยๆ วิเคราะห์กับลูกว่าทำไมจึงผิดและอะไรเป็นวิธีที่ดีกว่า

4. เสริมสร้างความเชื่อมั่นในตัวลูก

เมื่อลูกสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม ควรแสดงความยินดีและชมเชยลูก เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของลูก ลูกที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะกล้าเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาได้ดีกว่าเด็กที่ขาดความเชื่อมั่น

ใบความรู้ที่ 3

ทักษะการปฏิเสธ

การปฏิเสธ เป็นสิทธิส่วนบุคคล เมื่อบุคคลเกิดความตระหนักว่าถูกชวนให้กระทำในสิ่งที่คาดว่าจะเกิดผลเสีย หรือ มีผลกระทบในด้านลบติดตามมา การฝึกตนเองให้มีทักษะในการปฏิเสธอย่างเหมาะสม จะช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขและลดความขัดแย้งระหว่างบุคคลได้

หลักการปฏิเสธ มีดังนี้

1. ปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ
2. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
3. การขอความเห็นชอบและแสดงการขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ เป็นการรักษาน้ำใจของผู้ชวน
4. กรณีเมื่อถูกเข้าซื้อต่อหรือสบประมาท ไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูดเหล่านั้น เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธและหาทางออกโดยเลือกวิธีต่อไปนี้

- ปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้องใช้ข้ออ้างพร้อมทั้งบอกสาเหตุทางเสียงจากเหตุการณ์ไป
- การต่อรองโดยการหากิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
- การผัดผ่อนโดยการขอยืดระยะเวลาออกไปเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

ทั้งนี้ การปฏิเสธจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้ปฏิเสธมีความมั่นใจในความคิดของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน . (มปป) . คู่มือการจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูด้านยาเสพติด แกรับเด็กและเยาวชน . มปท . อุมพร ตรังคสมบัติ . (2544) . สร้าง EQ ให้ลูกคุณ . กรุงเทพมหานคร : ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อได้
2. เพื่อได้
3. เพื่อได้
4. เพื่อได้
5. เพื่อได้

ขั้นตอน

1. ผู้ฝึกสอน
ใบความรู้
ประเมิน
2. ก่อนที่ผู้
ใบความรู้
ขั้นต้น
3. ผู้ฝึกสอน
ผู้ฝึกสอน
ประเมิน
4. ผู้ฝึกสอน
เมื่อผู้
เมื่อผู้
ประเมิน

วัตถุประสงค์

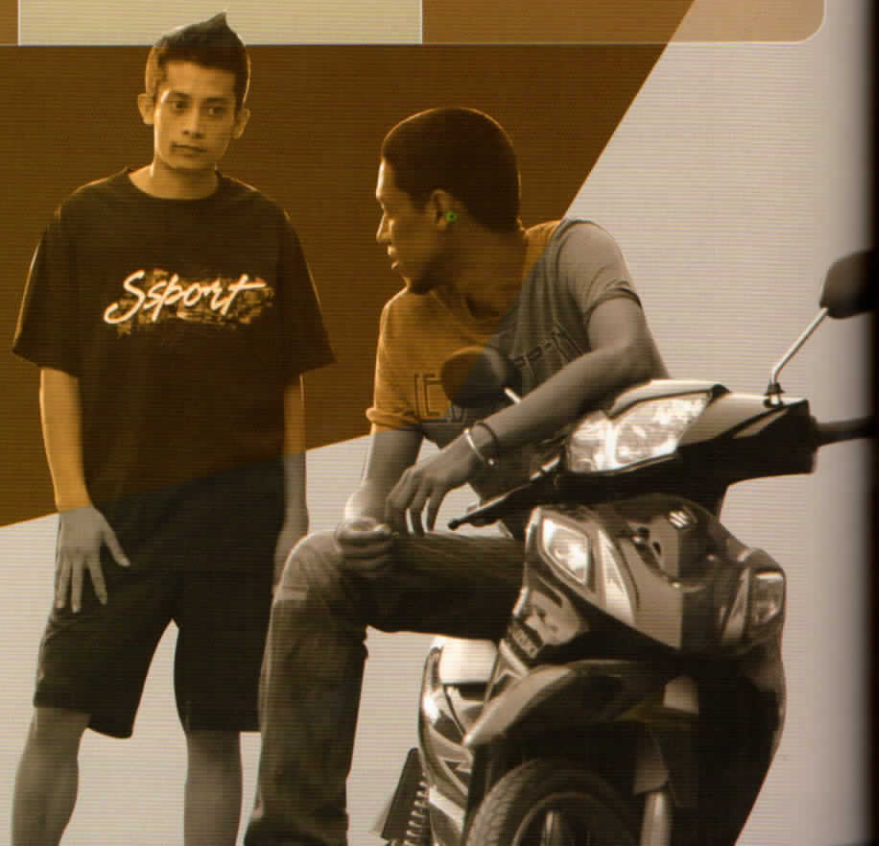
1. เพื่อให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ตระหนักรู้ถึงสาเหตุของการกระทำผิด
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา
3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการเลี้ยงดูบุตรอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น
4. เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
5. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการเลี้ยงดูบุตรแบบปกป้องมากเกินไป

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม / วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง จากนั้นเกริ่นนำถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้ เป็นการดูวีดิทัศน์เรื่องทางแยก เมื่อดูจบจะมีการถามคำถามใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง
2. ก่อนที่ผู้นำกลุ่มจะเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองชม ผู้นำกลุ่มสอบถามว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่คอยดูแลทะนุถนอม ปกป้องและคอยแก้ไขปัญหาทุกอย่างให้เด็ก เมื่อเติบโตขึ้นเด็กจะเป็นอย่างไร
3. ผู้นำกลุ่มเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองรับชมเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ จากนั้นให้ผู้นำกลุ่มทบทวนประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องในแต่ละตอนแล้วถามคำถามตามใบงาน โดยผู้นำกลุ่มกระตุ้นให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองร่วมกันคิดวิเคราะห์
4. ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นตามใบความรู้ โดยในกลุ่มผู้ปกครองให้สรุปเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการเลี้ยงดูลูกแบบปกป้องมากเกินไป แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างถูกวิธีและเหมาะสม การสื่อสารกับลูก เมื่อลูกมีพฤติกรรมเสียหายและการแสดงความรักความห่วงใยของผู้ปกครองที่มีต่อลูก ส่วนในกลุ่มของเด็กและเยาวชน ให้ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบของการมีพฤติกรรมเสียหาย แนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และการสื่อสารกับผู้ปกครองที่จะช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว

ใบงานที่ 1

เหตุการณ์	สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
1. พ่อแม่ทำทุกอย่างให้บี โดยที่บีไม่ต้องทำอะไรด้วยตัวเองเลย เพราะเป็นห่วง ไม่อยากให้บีได้รับอันตราย	1. คุณคิดว่าบีจะรู้สึกอย่างไร ที่พ่อแม่ทำทุกอย่างให้โดยที่บีไม่ต้องทำอะไรด้วยตัวเองเลย	1. คุณคิดว่าพ่อแม่ของบีคิดอย่างไร ถึงเลี้ยงลูกแบบนี้ 2. คุณคิดว่าวิธีการเลี้ยงดูลูกแบบนี้ มีข้อดี ข้อเสีย อย่างไร
2. บีมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเพื่อนและพ่อไม่เปิดโอกาสให้บีอธิบายถึงสาเหตุที่แท้จริง	1. คุณคิดว่าเพราะเหตุใดบีจึงไม่อธิบายเหตุผลให้พ่อฟัง 2. ถ้าคุณเป็นบี คุณจะทำอย่างไร	1. คุณคิดว่าเพราะเหตุใดบีจึงไม่อธิบายเหตุผลให้พ่อฟัง 2. ถ้าคุณเป็นพ่อคุณจะทำอย่างไร
3. พ่อให้คำแนะนำแก่บีในขณะดูหนังที่ใช้ความรุนแรง	1. คุณคิดว่าการทำเช่นนั้น มีผลต่อบีหรือไม่ เพราะเหตุใด	1. คุณคิดว่าการทำที่พ่อสอนบีขณะดูหนังมีข้อดี ข้อเสีย อย่างไร

ใบงานที่ 2

ผู้ปกครอง
 บังคับคิดอย่างไร
 เรื่องคุณลูกแบบนี้
 อย่างไร
 เหตุใดบีจึงไม่
 ทำอย่างนี้
 จะทำอย่างไร
 พ่อสอนบีขณะ
 อย่างไร

เหตุการณ์	สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
1. บีเรียนเก่ง จึงสอบเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ และพ่อให้ย้ายไปอยู่กับญาติ	คุณคิดว่าบีรู้สึกอย่างไรที่ต้องอยู่ห่างไกลครอบครัว และถ้าคุณเป็นบี คุณจะทำอย่างไร	ข้อดี ข้อเสีย ของการส่งลูกไปอยู่กับคนอื่นเพื่อให้ลูกได้มีโอกาสได้เรียนโรงเรียนที่ดี
2. บีเข้าไปช่วยเหลือนเพื่อนจากการถูกร้าย	บีตัดสินใจถูกหรือไม่ที่เข้าไปช่วยเหลือนเพื่อนจากการถูกร้าย และถ้าคุณเป็นบี จะตัดสินใจอย่างไร	คุณรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของบีที่เข้าไปช่วยเหลือนเพื่อนจากการถูกร้าย
3. พ่อพบบุหรี่ยี่ห้อของบี	1. คุณคิดว่าเพราะเหตุใดพ่อของบีจึงรู้สึกผิดหวังอย่างมากที่พบซองสุบบุหรี่ในห้องของบี 2. ถ้าคุณเป็นบี ในสถานการณ์เช่นนี้ คุณจะพูดอย่างไรกับพ่อ	1. คุณคิดว่าเพราะเหตุใดพ่อของบีจึงรู้สึกผิดหวังอย่างมากที่พบซองสุบบุหรี่ในห้องของบี 2. ถ้าคุณเป็นพ่อ ในสถานการณ์เช่นนี้ คุณจะพูดอย่างไรกับบี

1. ผู้ปกครองและผู้ดูแลเยาวชน ผู้ควรมุ่งสร้างเสริมศักยภาพให้เด็กเป็นอาสาสมัครที่กล้าแสดงออก การกระทำที่กล้า
2. ผู้ปกครองและผู้ดูแลเยาวชน ผู้ควรมุ่งสร้างเสริมศักยภาพให้เด็กกล้าแสดงออกในสิ่งที่ควรแสดงออก และการแก้ปัญหา
3. ผู้ปกครองและผู้ดูแลเยาวชน ผู้ควรมุ่งสร้างเสริมศักยภาพให้เด็กกล้าแสดงออกในสิ่งที่ควรแสดงออก และกล้าแสดงออก
4. ผู้ปกครองและผู้ดูแลเยาวชน ผู้ควรมุ่งสร้างเสริมศักยภาพให้เด็กกล้าแสดงออกในสิ่งที่ควรแสดงออก และกล้าแสดงออก
5. ผู้ปกครองและผู้ดูแลเยาวชน ผู้ควรมุ่งสร้างเสริมศักยภาพให้เด็กกล้าแสดงออกในสิ่งที่ควรแสดงออก และกล้าแสดงออก

ผลที่ได้จากกิจกรรม

<p>ผู้เข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>
<p>ผู้ดูแลกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>
<p>ผู้สังเกตการณ์</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 2. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม</p>

ใบงานที่ 3

อุปกรณ์

เหตุใดจึงมี
และเข้าไปอยู่
ศาล

สถานการณ์เช่น
สถานของคุณ คุณ
บ้าง

รวมถึงดูของ
ผลต่อการกระทำ
บ้าง
รวมถึงกรรมใน
คิดหรือแนวทาง
ในการเลี้ยงดู

องการกระทำผิด

ที่กระทำผิด

เรื่อง 4

ความว่างเปล่า ของเวลา

รวม

ความว่างเปล่า ของเวลา (พงษ์)

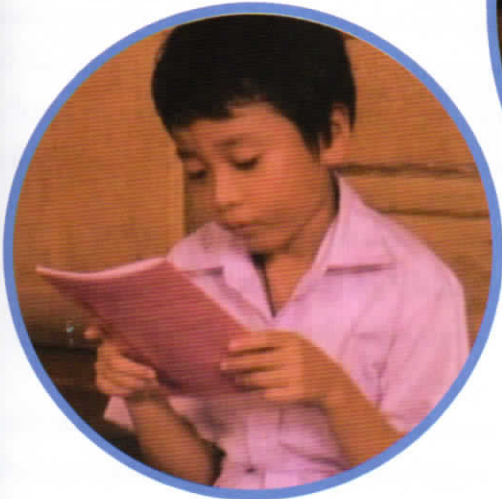
เรื่องย่อ

พงษ์ เป็นเด็กผู้ชายที่เกิดในครอบครัวที่มีพ่อจำหน่ายยาบ้า เสพยาบ้า และเมาเป็นประจำ ไม่ค่อยกลับบ้าน กลับมาก็จะเมาและทะเลาะกับแม่ บางครั้งก็มีลงไม้ลงมือ แม่ของพงษ์มีนิสัยโมโหร้ายและติดการพนันไฟ พงษ์จึงเห็นยาบ้ามาตั้งแต่จำความได้ ได้เห็นทั้งการเล่นพนันไฟ การเสพและการจำหน่ายยาบ้าแต่ไม่รู้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งไม่ดี ในวัยเด็กพงษ์ใช้ชีวิตเหมือนเด็กทั่วไป เรียนหนังสือเล่นกับเพื่อน แต่แม่ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ เพียงแค่ให้เงินไว้ใช้จ่ายและให้พงษ์ไปเล่นกับเพื่อน เพราะแม่จะอยู่ในวงไฟ ตอนนั้นพงษ์รู้สึกชีวิตปกติเพราะยังเด็ก แค่นี้ก็เล่นได้เล่นกับเพื่อนพงษ์ก็พอใจแล้ว พงษ์ไม่ใช่เด็กเกเรและไม่ค่อยพูดคุยกับใคร ทุกครั้งที่เห็นพ่อกับแม่ทะเลาะกัน พงษ์รู้สึกไม่สบายใจแต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

มีเหตุการณ์ หนึ่งส่งผลให้พงษ์เปลี่ยนแปลงความคิด วันนั้นที่โรงเรียนจัดงานวันแม่แห่งชาติ ซึ่งเด็กทุกคนในโรงเรียนก็จะมีแม่ไปเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน พงษ์รู้สึกเสียใจปนน้อยใจที่เห็นเพื่อนทุกคนอื่นมีแม่ไปร่วมงาน แต่พงษ์ไม่มี เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นพงษ์เริ่มมีเพื่อนเป็นกลุ่มแก๊ง ยกพวกชกต่อยทะเลาะวิวาทข้ามโรงเรียน ถึงขั้นพกพาอาวุธ ต่อมาแม่ของพงษ์ถูกตำรวจจับกุมในข้อหาค้ายาบ้า พงษ์จึงต้องใช้ชีวิตตามลำพัง

หลังจาก ที่แม่ได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ แม่ก็กลับมาอยู่ที่บ้านหลังเดิม พงษ์รู้สึกแม่ให้ความสนใจมากขึ้น แต่พงษ์ก็ยังรู้สึกเหมือนแม่เป็นคนแปลกหน้า จึงไม่ค่อยอยากพูดคุยด้วยและรู้สึกไม่มีความผูกพันกับแม่ ในวันที่เกิดเหตุ พงษ์มีเรื่องทะเลาะวิวาทและได้ยิงคู่อริเสียชีวิต เป็นเหตุให้ถูกดำเนินคดีและถูกตัดสินให้จำคุก 6 เดือน 6 วัน พงษ์รู้สึกเสียใจและอับอายมาก แต่เพื่อนฝูงและครอบครัวต่างก็มาเยี่ยมและให้กำลังใจ พงษ์รู้สึกดีใจที่ทุกคนยังห่วงใย (จำเป็นเด็กวัยรุ่นทั่วไปที่เรียนอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อแห่งหนึ่ง) แต่จำก็เป็นแรงสำคัญที่ทำให้พงษ์มีชีวิตอยู่ต่อไป วันหนึ่งพงษ์ได้ลาเยี่ยมบ้านก็พบว่าจำมีแฟนใหม่ ทำให้พงษ์รู้สึกโกรธและจะเข้าไปทำร้ายแฟนใหม่ของจำ แต่เนื่องจากพงษ์มีการปรับปรุงตัวไปในทางที่ดีขึ้นจึงสามารถควบคุมตนเองได้โดยไม่ทำร้ายแฟนใหม่ของจำ

เรื่องย่อ

ประจำ ไม่ค่อยกลับบ้าน
พ่อ พงษ์จึงเห็นยาบ้า
ไม่ดี ในวัยเด็กพงษ์ใช้
พงษ์ไปเล่นกับเพื่อน
พ่อ พงษ์ไม่ใช่เด็กเกร
หาได้

แม่แห่งชาติ ซึ่งเด็ก ๆ
อื่นมีแม่ไปร่วมงาน
แพกพาอาวุธ ต่อมา
กว่าแม่ให้ความสนใจ
กับแม่ ในวันที่เกิด
ศูนย์ฝึกและอบรม
รุ่นต่างๆไปที่เรียนอยู่
เยี่ยมบ้านก็พบว่าจำมี
ไปในทางที่ดีขึ้นจึง

สาระสำคัญของเรื่อง

พงษ์ เป็นเด็กชายที่เกิดมาในครอบครัวที่พ่อแม่ไม่เคยให้ความรักความอบอุ่น ไม่มีเวลาในการพูดคุยซักถามและแบ่งปันความรู้สึกในครอบครัว อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี โดยการเป็นผู้ค้ายาเสพติดและเล่นการพนันให้พงษ์เห็นเป็นประจำ ทำให้พงษ์ใช้ชีวิตอยู่ตามลำพัง ชาติที่พึ่งพิงและให้คำปรึกษา ไม่ผูกพันกับพ่อแม่ ทำให้พงษ์เป็นเด็กที่ขาดรักและไม่เห็นคุณค่า ในชีวิตของตนเอง มีความรู้สึกเหงา เศร้า รวมทั้งไม่ได้เรียนรู้กฎเกณฑ์บรรทัดฐานที่ถูกต้อง ของสังคม ทำให้พงษ์มีความเสี่ยงที่จะละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมได้ง่าย แต่โชคดีที่ตอนเด็ก ๆ พงษ์ได้รับประสบการณ์ที่ดีในการช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้เกิดความประทับใจและเป็นจุดเปลี่ยน ในชีวิตให้พงษ์ตัดสินใจไม่กระทำความผิดอีก

ใบความรู้ ความสำคัญ ของครอบครัว

ครอบครัว นับว่าเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรกในการที่จะสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของเด็ก ถ้าภายในบ้านหรือครอบครัวมีความสุข ทุกคนมีความสามัคคีกลมเกลียวกันเป็นอย่างดี บิดามารดามีความห่วงใยในตัวลูก โดยเอาใจใส่อุปการะเลี้ยงดูและพยายามอบรมปมนิสัยในทางดีงามให้แก่บุตร และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุตร ย่อมทำให้บุตรเกิดความรักพ่อแม่ มีความอบอุ่นและมีแต่ความสุข รวมทั้งรับแต่สิ่งที่ดีงามเข้ามาในชีวิตทำให้เด็กเจริญเติบโตด้วยดี

• ความสัมพันธ์ภาพใน ครอบครัว

ความสัมพันธ์ภาพในครอบครัว หมายถึง ความผูกพันรักใคร่ ความใกล้ชิด คุ่นเคยสนิทสนมระหว่างพ่อแม่และบุตร รวมตลอดถึงเครือญาติ และบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ในครอบครัวนั้นๆ ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เป็นเรื่องที่สามารถก่อให้เกิดผลดีหรือก่อให้เกิดปัญหาและมีมูลเหตุแห่งปัญหาต่างๆ ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครัวเรือนเดียวกันโดยมีองค์ประกอบดังนี้คือ

- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวร่วมกัน
- มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- มีการยอมรับซึ่งกันและกัน
- ไม่มีความขัดแย้งบาดหมางกัน
- มีการช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ รักใคร่ทางความรู้สึกและอารมณ์ที่ดีต่อกัน

รวมทั้งการ
1.ปราศจาก
อยู่ร่วมชาย
2. ผูกพันแ
และความท
เพราะความ
3. ผูกพันเพ
ที่มีต่ออีก
โดยมีพื้นฐา
จะสามารถ
เป็นไปอย่าง
ผูกพันจนแ
ขอบเขตส่ว

• ความผูกพันทางอารมณ์ (Affective Involvement)

ความผูกพันทางอารมณ์ หมายถึงระดับความผูกพันห่วงใยที่สมาชิกแต่ละคนมีต่อกัน รวมทั้งการแสดงออกซึ่งความสนใจและการเห็นคุณค่าของกันและกัน ความผูกพันทางอารมณ์มีหลายระดับ คือ

- 1. ปราศจากความผูกพัน** สมาชิกในครอบครัวไม่สนใจใยดีกันเลย การเป็นครอบครัวมีความหมายเพียงการมาอยู่ร่วมชายคาเดียวกันเท่านั้น
- 2. ผูกพันแบบไม่มีความรู้สึก** สมาชิกในครอบครัวสนใจต่อกันเพียงเล็กน้อย โดยปราศจากความลึกซึ้งทางอารมณ์และความห่วงใยด้วยน้ำใสใจจริง ความสนใจในความเป็นอยู่ของอีกฝ่ายหนึ่งแทบไม่มีเลยหรือถ้ามีก็เป็นไปเพราะความอยากรู้อยากเห็น อยากรควบคุมอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น ต้องแสดงความห่วงใยยามที่น้องเจ็บป่วย เป็นต้น
- 3. ผูกพันเพื่อตนเอง** ความสนใจอีกฝ่ายหนึ่งเป็นไปเพื่อตนเอง เพื่อเสริมสร้างคุณค่าให้ตนเอง ไม่ใช่ความสนใจที่มีต่ออีกฝ่ายหนึ่งอย่างจริงจังผูกพันอย่างมีความเข้าใจ ความสนใจผูกพันที่มีต่ออีกฝ่ายหนึ่งอย่างแท้จริง โดยมีพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจในความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง ความผูกพันแบบนี้มีความเหมาะสมที่สุด เพราะจะสามารถตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของอีกฝ่ายหนึ่งได้อย่างเหมาะสมผูกพันมากเกินไป ความผูกพันเป็นไปอย่างปกป้องหรือจู้จี้จ้านมากเกินไป จนอีกฝ่ายหนึ่งไม่มีความเป็นส่วนตัวหรือเป็นตัวของตัวเองอย่างเพียงพอ ผูกพันจนเหมือนเป็นบุคคลเดียวกัน เป็นความผูกพันที่แน่นแฟ้น จนกระทั่งเหมือนกับทั้งคู่เป็นบุคคลเดียวกัน และขอบเขตส่วนตัว และของแต่ละคนนั้นไม่ชัดเจนหรือแทบไม่มีเลย

ความผูกพันทางอารมณ์ที่สมาชิกมีต่อกัน จะต้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้รับด้วยความผูกพันจะแตกต่างกันไปในวงจรชีวิตแต่ละระยะ เช่น ในระยะที่ลูกยังเล็กความผูกพันอย่างแน่นแฟ้นระหว่างเด็กและพ่อแม่ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความอยู่รอดของลูก แต่เมื่อลูกเข้าวัยรุ่น ลูกจะเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัวมากขึ้น ความผูกพันกับพ่อแม่ก็ต้องลดความเข้มข้นลง

สำคัญ
ครอบครัว

ลักษณะนิสัยและ
กันเป็นอย่างดี บิดา
ให้กับบุตร และทำตัว
ทั้งรับแต่สิ่งที่ดีงาม

ความใกล้ชิด คู่คนเคย
ด้วยความสัมพันธ์
เหตุแห่งปัญหาต่างๆ
สมาชิกในครัวเรือน

รู้สึก

• การสอนลูก

การสอนลูก เป็นหน้าที่ของพ่อแม่เพื่อให้เขาเติบโตขึ้นเป็นคนดีของสังคม ดังนั้น พ่อแม่ที่ดีจึงต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการสอนลูกของตน ต้องให้ความสำคัญในการสอนลูก และไม่เพียงแต่เท่านั้น ยังต้องมีการสอนอย่างเฉพาะเจาะจงด้วย โดยควรสั่งสอนลูกใน 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ สอนลูกให้มีความรู้ *“ไม่ควรปล่อยให้ลูกไม่รู้ว่ สิ่งที่เขาทำนั้นถูกหรือผิด เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม หากต้องการให้เขาอยู่ในสังคมอย่างมั่นใจ”*

ควรสอนลูกให้รู้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น สอนเรื่องมารยาทหรือการวางตัวให้เหมาะสมในการทำสิ่งต่างๆ สอนเรื่องการใช้เงินให้ถูกต้อง สอนให้ปฏิบัติต่อผู้ใหญ่อย่างเหมาะสม ลูกที่ไม่ได้รับการสอนอย่างดีจากพ่อแม่ มักจะแสดงนิสัยที่ไม่ดีออกมา สอนลูกให้มีความเข้าใจ *“ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถให้ลูกทำตามได้ตลอด ต้องมีความเข้าใจด้วย”* พ่อแม่สามารถสอนความรู้ได้แต่ที่สำคัญกว่านั้นก็คือ ต้องอธิบายให้ลูกเข้าใจด้วย เพราะเด็กส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจจนกว่าจะได้รับคำอธิบาย และเมื่อเกิดความเข้าใจก็จะสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องในครั้งๆต่อไป สอนลูกให้มีสติปัญญา *“ความสำเร็จในการสอนของพ่อแม่ คือ การที่ลูกสามารถคิดและตัดสินใจอย่างถูกต้องในเรื่องต่างๆได้เอง โดยที่พ่อแม่ไม่ได้สอน”* สติปัญญาไม่ใช่ความฉลาด สติปัญญานั้นเกิดจากการรู้จักประยุกต์เอาความรู้ที่พ่อแม่สอนไปใช้ได้

• ความ

คำเปรียบเทียบดังกล่า
แต่ละครอบครัวได้อบ
ทำและไม่ควรทำ ส่วน
ไม่ดีบางอย่างอาจจะ
มีนิสัยต่างๆเกิดขึ้น
การ
เนติจักร แต่บางครั้ง
ตามใจตัวเอง ลูกจะ
ปลละเลย ทั้งนี้อาจ
ลูกอย่างใกล้ชิดได้
ความเอาใจใส่ต่อลูก
ตนเอง การเลี้ยงลูก
น่าจะมีอิสระเสรีภาพ
ต่อตัวเด็กเองและต่อ
รู้จักสิ่งทีควรและไม่
ครอบ
ตนเองขาดระเบียบวิ
ตามความพอใจด้วย
ที่ไม่ดี การไปมีว่สุ
กระทำความคิดได้

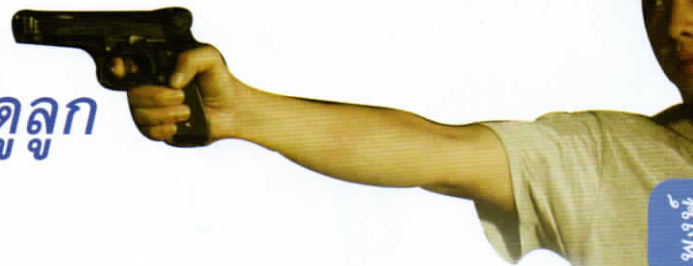

ของพ่อแม่เพื่อให้เขา
ที่สิ่งนี้ต้องมีความขยัน
สำคัญในการสอนลูก
อย่างเฉพาะเจาะจงด้วย
สอนลูกให้มีความรู้
หรือผิด เหมาะสม
ในสังคมอย่างมั่นใจ"

เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ
หรือการวางตัว
การเงินให้ถูกต้อง
ได้รับการสอนอย่างดี
ลูกให้มีความเข้าใจ
ตามได้ตลอด ต้องมี
ได้แต่ที่สำคัญกว่านั้น
ส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจ
ใจก็จะสามารถปฏิบัติ
สติปัญญา

ลูกสามารถคิดและตัด
ที่พ่อแม่ไม่ได้สอน"
จากการรู้จักประยุกต์

● ความสำคัญของ การอบรมเลี้ยงดูลูก

คนเรามากจะเคยได้ยิน คำกล่าวที่ว่า เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาว จะยอมสีอะไรลงไปก็ติดง่ายทั้งนั้น คำเปรียบเทียบบ้างก็ทำให้เห็นว่า การอบรมสั่งสอนคนในวัยเด็กย่อมเกิดผลดีกว่าทำตอนเด็กโต ในทำนองเดียวกัน ถ้าแต่ละครอบครัวได้อบรมเลี้ยงดูลูกตั้งแต่อายุยังน้อย ก็จะทำให้ลูกเติบโตขึ้นพร้อมกับรู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี หรืออะไรควรทำและไม่ควรทำ ส่วนครอบครัวที่ไม่เห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูลูก โดยคิดว่าให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียน นิสัยไม่ดีบางอย่างอาจจะติดตัวเด็กอย่างถาวรได้ ทั้งนี้เพราะช่วงแรกเกิดจนถึง อายุ 3 ปี จะเป็นระยะที่เด็กมีความรู้สึกนึกคิด มีนิสัยต่างๆเกิดขึ้น ซึ่งมีความสำคัญต่ออนาคตของลูกมาก พ่อแม่ควรได้ตระหนักเป็นอย่างยิ่ง

การเลี้ยงดูลูกแบบปล่อยปละละเลย เราจะพบว่าบางครอบครัวเลี้ยงลูกแบบเข้มงวดกวดขันหรือ แบบเผด็จการ แต่บางครอบครัวอาจจะมีการเลี้ยงดูในแบบที่มีลักษณะตรงกันข้าม คือปล่อยให้ลูกมีอิสระเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ตามใจตัวเอง ลูกจะทำผิดหรือทำถูกพ่อแม่ก็ไม่สนใจที่จะสั่งสอนอบรม เรียกการเลี้ยงดูแบบนี้ว่า การเลี้ยงลูกแบบปล่อยปละละเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพ่อแม่บางคนมีภารกิจในการทำมาหาเลี้ยงชีพรัดตัวเกินไป จนไม่มีเวลาพอที่จะเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิดได้ ลักษณะเช่นนี้อาจจะเกิดกับครอบครัวที่ร่ำรวยหรือยากจนก็ได้ บางครั้งพ่อแม่อาจจะชดเชยการขาดความเอาใจใส่ต่อลูกโดยการให้เงินลูกใช้ตามความพอใจ คบเพื่อนได้ตามสะดวกและดำเนินชีวิตตามความต้องการของตนเอง การเลี้ยงลูกแบบปล่อยปละละเลยนั้น ถ้าพิจารณาอย่างผิวเผินแล้ว บางคนอาจคิดว่าเป็นวิธีการที่ดี เพราะคนเราน่าจะมีอิสระเสรีภาพในตัวเองที่จะทำอะไรก็ตามที่ตนต้องการ แต่ความเป็นจริงนั้นการเลี้ยงดูลูกแบบนี้ก่อให้เกิดผลร้ายต่อตัวเด็กเองและต่อสังคมมากกว่าเกิดผลดี ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะว่า คนเรากว่าจะเติบโตเป็นคนดี รู้จักสิ่งที่ถูกและผิด รู้จักสิ่งที่ควรและไม่ควรนั้นต้องได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ในแบบอย่างที่ถูกที่ควร

ครอบครัวที่เลี้ยงลูกแบบปล่อยปละละเลยจะส่งผลให้เด็กเกิดนิสัยไม่ดีหลายประการ เช่น การเอาแต่ใจตนเองขาดระเบียบวินัย ขาดความมีสัมมาคารวะ ขาดความรับผิดชอบ เป็นต้น และถ้าครอบครัวใดให้เงินลูกไว้ใช้จ่ายตามความพอใจด้วยแล้ว ลูกมักจะไม่เห็นคุณค่าของเงิน นอกจากนี้ผลกระทบบ่อยๆจะเกิดขึ้นตามมาอีก เช่น การคบเพื่อนที่ไม่ดี การไปมั่วสุมในสถานที่ไม่สมควรต่างๆ ตลอดจนอาจเป็นสาเหตุของการมีปัญหาวุฒิกรรมติดยาเสพติดและกระทำความผิดได้

5
4
3
2
1

วัฒนธรรม
วัฒนธรรม

3
2
1

วัฒนธรรม

กรมพัฒนาและส่งเสริมชาวชนบท, กระทรวงยุติธรรม. ไปรษณีย์โทรเลข ๖๖๖๖ ๖๖๖๖ ๖๖๖๖ และ
 ชาวชนบทของศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวชนบท. 2553
 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: 2537
http://dntes.nf.go.th/41008/41008_04_1.htm. การเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ และผลของการเลี้ยงดูเด็ก

เอกสารอ้างอิง

ผู้เด็กและ
คร: 2537
เลี้ยงดูลูก

พงษ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบจากการปล่อยปละละเลยลูก
2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก
3. เพื่อให้เยาวชนเข้าใจสาเหตุของการเกิดปัญหาพฤติกรรม และมีแนวทางปรับปรุงตนเอง

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม/วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายเด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองและพูดคุยเรื่องทั่วไป เพื่อสร้างความคุ้นเคย
2. จากนั้นผู้นำกลุ่มสอบถามถึงประสบการณ์ที่ทำแล้วเกิดความภาคภูมิใจและเป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิต แล้วให้เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน
3. ผู้นำกลุ่มสรุปประสบการณ์ที่ได้จากเด็กและเยาวชน/ผู้ปกครอง เพื่อนำไปสู่การชมวีดิทัศน์
4. ผู้นำกลุ่มเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองรับชมจนจบเรื่อง
5. ผู้นำกลุ่มให้เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองช่วยกันแสดงความคิดเห็นในคำถามดังต่อไปนี้

เหตุการณ์	คำถามสำหรับเยาวชน	คำถามสำหรับผู้ปกครอง
<p>1. พงษ์เอาสมุดรายงานผลการเรียนมายื่นให้แม่ดู และพูดว่า “แม่ครับ...”</p>	<p>หากคุณเป็นพงษ์ เมื่อนำสมุดรายงานผลการเรียนมายื่นให้แม่ แต่แม่ไม่ได้ดู คุณจะรู้สึกอย่างไร และจะทำอย่างไรกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นนั้น</p>	<p>1. คุณคิดว่าความรู้สึกของพงษ์ ตอนที่เดินถือสมุดรายงานผล มาเป็นอย่างไร 2. คุณคิดว่าเมื่อแม่ไม่ดูสมุดรายงานผลของพงษ์ พงษ์รู้สึกอย่างไรบ้าง</p>
<p>2. พงษ์ถูกนักเรียนชาย 3 คนทำร้าย แต่เด็กนักเรียนหญิงได้ดูกตาคืน พร้อมกล่าวขอบคุณ (หยุด 09.20 นาที)</p>	<p>1. หากคุณเป็นพงษ์เมื่อเห็นเด็กผู้ชาย 3 คน กำลังรังแกเด็กนักเรียนผู้หญิง คุณจะทำอย่างไร เพราะอะไร จึงตัดสินใจทำเช่นนั้น 2. หากคุณเป็นพงษ์ คุณจะคิดอย่างไรกับผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือเด็กนักเรียนหญิงคนนั้น (เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้พิจารณาถึงผลดีผลเสียของการช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ)</p>	<p>หากลูกมาแล้วให้ท่านฟังว่าเขาได้ช่วยเหลือเพื่อน แต่ตนเองได้รับบาดเจ็บและของเสียหาย คุณจะทำอย่างไร</p>

เหตุการณ์
3. พงษ์อยู่ในและเพื่อนซัดมสุราบอกว่าได้
4. พงษ์พบแม่ถูกตำรวจ
5. พงษ์ได้ช่วยเหลือหญิงให้พ้นจากรุ่นลวนลาม
6. พงษ์มีเรียวาททำร้ายอื่นหลายครั้ง 14.53 นาที

ผู้ปกครอง

ของพงษ์
งานผล
ไม่คลุม
พงษ์รู้สึก

ท่านฟังว่า
ตนเอง
เสียหาย

เหตุการณ์	คำถามสำหรับเยาวชน	คำถามสำหรับผู้ปกครอง
3. พงษ์อยู่ในกลุ่มเพื่อน และเพื่อนชวนให้พงษ์ ตี๋มสุราบอกว่าแก้เครียด ได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. คุณคิดอย่างไรกับการตี๋มสุรา แล้วแก้เครียด 2. คุณคิดว่าผลกระทบของการตี๋มสุรา มีอะไรบ้าง 3. คุณจะแนะนำวิธีคลายเครียดที่เหมาะสมต่อพงษ์อย่างไร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านจะสังเกตได้อย่างไรว่า ลูกกำลังมีความเครียด 2. หากสังเกตเห็นว่าลูกมีความเครียด คุณจะมีวิธีช่วยเหลือลูกอย่างไรบ้าง
4. พงษ์พบกับแม่ตอนที่แม่ถูกตำรวจเข้าจับกุม	การที่แม่ถูกจับมีผลต่อลูกอย่างไรบ้าง และคิดว่ามีผลกระทบอย่างไรระหว่างลูกที่ยังอยู่ในวัยเด็กและลูกที่เป็นวัยรุ่น	การที่แม่ถูกจับมีผลต่อลูกและครอบครัวอย่างไรบ้าง
5. พงษ์ได้ช่วยนักศึกษาหญิงให้พ้นจากการถูกข่มขืน ลวนลาม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ถ้าคุณเป็นพงษ์ท่านจะรู้สึกอย่างไร 2. คุณเคยให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือไม่ อย่างไร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คุณคิดว่า พงษ์มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้ช่วยนักศึกษาคนนั้น เพราะอะไรพงษ์จึงรู้สึกเช่นนั้น 2. หากบุตรหลานมาเล่าให้คุณฟังว่า เขาได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น คุณจะทำอย่างไร
6. พงษ์มีเรื่องทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายผู้อื่นหลายครั้ง (หยุด 14.53 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> 1. อะไรเป็นสาเหตุให้พงษ์ลงมือทำร้ายร่างกายผู้อื่น 2. ผลที่ตามมาหลังจากการทำร้ายร่างกายผู้อื่นคืออะไรบ้าง 	สาเหตุของการความรุนแรงของลูกเกิดขึ้นจากอะไรได้บ้าง

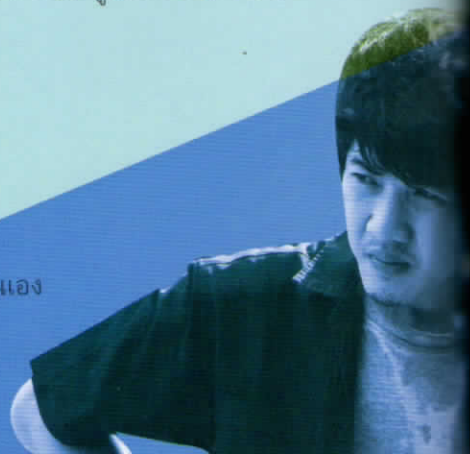

เหตุการณ์	คำถามสำหรับเยาวชน	คำถามสำหรับผู้ปกครอง
แม่เตือนพงษ์เรื่องดีมีเหล่า	<ol style="list-style-type: none"> คิดว่าเพราะอะไรแม่ถึงเตือนพงษ์เมื่อเห็นว่าพงษ์ดีมีเหล่า คุณรู้สึกอย่างไรที่เห็นว่าพงษ์ไม่สนใจคำเตือนของแม่ เพราะเหตุใดจึงรู้สึกเช่นนั้น 	<ol style="list-style-type: none"> การที่พงษ์ไม่สนใจในคำเตือนของแม่ เป็นเพราะอะไร การพูดเตือนลูกไม่ทำให้ทำพฤติกรรมที่ไม่ดี ควรเตือนอย่างไร
การกระทำผิดของพงษ์	<ol style="list-style-type: none"> คุณคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุของการทำความผิดของพงษ์ คุณคิดว่าพ่อแม่มีผลต่อการทำความผิดของพงษ์อย่างไรบ้าง ถ้าคุณเป็นพงษ์และมีครอบครัวแบบนี้ คุณจะดำเนินชีวิตอย่างไร คุณสามารถนำข้อคิด / ประสบการณ์ที่ได้จากการดูละครไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและชีวิตครอบครัวได้อย่างไรบ้าง 	<ol style="list-style-type: none"> คุณคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุของการทำความผิดของพงษ์ คุณคิดว่าการเล่นดูของพ่อแม่ มีผลต่อการทำความผิดของพงษ์อย่างไรบ้าง คุณคิดว่าพ่อแม่ของพงษ์ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง คุณสามารถนำข้อคิด / ประสบการณ์ที่ได้จากการดูละครไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและชีวิตครอบครัวได้อย่างไรบ้าง

ผู้นำกลุ่มเชิงชุมชน ผู้เข้าร่วมกลุ่มสรุปสิ่งที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนผู้ปกครองในประเด็นของความภาคภูมิใจหรือประทับใจที่เกิดจากการทำความดี ความสำคัญของการทำความดี และสาเหตุของการทำความผิดของเด็กและเยาวชน ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือถามคำถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้รับชมไป

• ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบจากการปล่อยปละละเลยลูก
- ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก
- เยาวชนเข้าใจสาเหตุของการเกิดปัญหาพฤติกรรมและมีแนวทางปรับปรุงตนเอง

เรื่อง

คำเตือนของ

วัตถุประสงค์กรม

วัตถุประสงค์ของการ

ของพ่อแม่ มี

จิตของพงษ์

พงษ์ต้องมี

อะไรบ้าง

ประสบการณ์

กับใช้ในชีวิต

ครัวได้

เด็กและเยาวชน/

ครัวและสาเหตุ

แสดงความคิด

เรื่องที่ 5
วันแห่ง
การให้อภัย

ใหญ่

วินแห่ง การให้อภัย (เล็กกับใหญ่)

เรื่องย่อ

วินแห่งการให้อภัย เป็นเรื่องราวของความขัดแย้งระหว่างเยาวชน 2 คน คือ เล็กกับใหญ่ โดยเล็กเป็นเยาวชนที่ถูกจับดำเนินคดีด้วยข้อหาฆ่าคนตาย โดยผู้ที่เล็กฆ่านั้นคือ พ่อของใหญ่ ส่วนใหญ่นั้นถูกจับและดำเนินคดีด้วยข้อหาเกี่ยวกับการชิงทรัพย์ ซึ่งสุดท้ายเยาวชนทั้งสองคนต้องเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมแห่งเดียวกัน และเมื่อทั้งสองคนมาเจอกัน ความโกรธแค้นและปมความขัดแย้งก็ปะทุขึ้น โดยใหญ่มองมีความโกรธแค้นที่เล็กเป็นผู้ฆ่าพ่อของเขาและมุ่งจะแก้แค้นทดแทน ขณะที่เล็กได้ผ่านกระบวนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูมาแล้วระยะหนึ่งมีความรู้สึกสำนึกผิดถึงผลของการกระทำของตนเองพยายามที่จะขอให้อภัยให้อภัย ในตอนจบทั้งสองคนต่างมีความเข้าใจกันได้เรียนรู้และสัมผัสถึงการมีความสุขจากการให้อภัย

สาระสำคัญของเรื่อง

ตัวละครหลัก ในเรื่องมีอยู่ 2 คน คือ เล็กกับใหญ่ เยาวชนชายสองคนที่มีความขัดแย้งกัน โดยภาพที่เป็นผลของความขัดแย้งคือ ความโกรธแค้นของผู้ที่เป็นฝ่ายผู้เสียหายคือ ใหญ่ ที่พ่อของเขาถูกเล็กฆ่าตาย ความโกรธแค้นนี้ทำให้จิตใจของทั้ง 2 ฝ่าย ต่างทนทุกข์และทรมาน ขณะที่ใหญ่เชื่อว่ามีทางเดียวในการแก้ปัญหาความแค้นของตัวเองคือ การแก้แค้นทดแทน ต้องให้เล็กตายตามพ่อของเขาไปและเขาเองก็ไม่เห็นประโยชน์ในการให้อภัยต่อเล็ก เรื่องในตอนนี้องค์กรให้คนดูมีความรู้สึกคล้อยตามใหญ่ว่าหากตนเป็นผู้เสียหายเหมือนใหญ่ ตนจะรู้สึกอย่างไรและมีทางเลือกอะไรได้บ้าง ขณะเดียวกันตัวเรื่องก็นำไปสู่จุดสำคัญเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันคือ การเรียนรู้ที่จะให้อภัย โดยผู้กระทำความเสียหายให้กับผู้อื่นก็ต้องเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบในผลของการกระทำ ส่วนผู้เป็นฝ่ายถูกกระทำหรือผู้เสียหายก็ต้องเรียนรู้ในการให้อภัย เพื่อผลสุดท้ายคือทั้ง 2 ฝ่ายได้รับการเยียวยาทางจิตใจและชี้ให้เห็นว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการลดความขัดแย้ง

ใ

เป็นทฤษฎีทาง
มากกว่าการลง

แก้แค้น การลง
สมานฉันท์มุ่งเน้น
แม้ว่าจะมีคนรับ
ตนเองด้วยเช่น

ที่เกิดขึ้น ความ
ทำลายสัมพันธ์
หายจึงจำเป็นค
การนำผู้ก่อคว

ใบงาน

วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยใช้วิธีสมานฉันท์

ใบความรู้เรื่อง วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยวิธีการสมานฉันท์

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หรือที่แปลมาจากคำว่า Restorative Justice เป็นทฤษฎีทางกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ให้ความสำคัญต่อการให้การเยียวยาแก้ไขฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นมากกว่าการลงโทษ จึงมีความแตกต่างจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยทั่วไป

โดยปกติเวลาที่เราหรือคนที่เรารักถูกทำร้ายหรือถูกละเมิดสิทธิต่างๆ เรามักคิดถึงการทดแทนหรือแก้แค้น การลงโทษ เพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความกลัวและไม่กระทำต่อเราหรือคนอื่นอีก แต่กระบวนการยุติธรรมสมานฉันท์มุ่งเน้นที่จะทำให้ความเสียหายให้คืนกลับสู่สภาพเดิม โดยมีแนวคิดที่ว่าคนทำผิดนั้น ผิดตั้งแต่ตอนที่ทำแล้ว แม้ว่าจะมีคนรับรู้หรือโดนจับได้หรือไม่ก็ตาม โดยคนที่ทำความเสียหายต่อผู้อื่นนั้นก็ย่อมจะได้รับความเสียหายบางอย่างกับตนเองด้วยเช่นกัน

สำหรับแนวทางสมานฉันท์นั้น คำถามที่สำคัญคือใครบ้างที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ความต้องการของพวกเขาเหล่านั้นคืออะไรและจะทำให้อะไรดีขึ้นได้บ้าง เนื่องจากการกระทำผิดเป็นการทำลายสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคคลและความสมานฉันท์ในสังคม และการกระทำผิดก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายจึงจำเป็นต้องมีการเยียวยาหรือฟื้นฟู และวิธีการที่ดีที่สุดในการเยียวยาหรือฟื้นฟูผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ใช่การนำผู้ก่อความเสียหายหรือผู้กระทำผิดไปลงโทษแต่คือวิธีการแบบสมานฉันท์

เล็กกับใหญ่
ใหญ่ที่ถูกจับ
ที่ศูนย์ฝึกและ
ใหญ่ยังมีความ
แก้ไขฟื้นฟูมา
ในตอนจบทั้ง

ขัดแย้งกัน โดย
ถูกเล็กฆ่าตาย
การแก้ปัญหา
ประโยชน์ในการ
อนใหญ่ ตนจะ
คือ การเรียน
เป็นผู้เป็นฝ่ายถูก
จิตใจและชี้ให้

วัตถุประสงค์หลักของ การใช้แนวทางสมานฉันท์

ความต้องการฟื้นฟูความเสียหาย หรือผลกระทบจากการทำความผิดให้ทุกฝ่ายที่ได้รับผลร้าย จึงรวมทั้งผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม ผู้กระทำผิดและชุมชน เพื่อให้มีการชดใช้ การแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม นอกจากนี้การชดใช้หรือการชดเชยต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ในกระบวนการยุติธรรมปกติยังเป็นการกำหนดตามกฎหมายถึงปริมาณและลักษณะ ซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เสียหาย ซึ่งคนแต่ละคนได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับพื้นฐานการเรื้อรังและบุคลิกภาพ การรับรู้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สภาพแวดล้อมและสถานภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นมุมมองหรือการรับรู้ของบุคคลที่ถูกทำร้าย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้คำจำกัดความของ “ความเสียหาย” และสิ่งที่ควรทำให้เกิดขึ้น เพื่อให้เขาสามารถเข้าสู่สภาพเดิมได้มากที่สุด โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะได้รับการเยียวยาการเติบโตและการเปลี่ยนแปลง เพียงแต่เราต้องเปิดโอกาสและให้เวลาที่เพียงพอ

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เชื่อว่าสมาชิกของชุมชนและสังคมมีความเชื่อและมีความต้องการคล้ายกันได้แก่ทุกคนควรที่จะได้รับความปลอดภัย ทุกคนมีคุณค่าและควรได้รับความเคารพนับถือ และเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพในการคิดถึงปัญหาและการแก้ปัญหาที่มีความสำคัญกับตนเอง ความเข้มแข็งและความปลอดภัยของชุมชน เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ที่ดีของคนในชุมชนนั้น โดยหนทางการแก้ปัญหาคือความเสียหายที่เกิดขึ้นมากจากข้อเสนอแนะของผู้ที่ได้รับผลกระทบ ไม่ใช่เป็นการเสนอแนะจากผู้อื่น และคนแต่ละคนที่ได้รับผลกระทบมีส่วนหนึ่งของคำตอบในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ที่หากนำมาต่อกันจะได้คำตอบที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ ซึ่งการแก้ปัญหาร่วมกันในชุมชนของเราจะช่วยแก้ปัญหาภาพใหญ่ในสังคมได้

ดังนั้นวิธีการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งโดยวิธีการสมานฉันท์ คือการให้ทุกฝ่ายที่ได้รับความเสียหายคือ ผู้กระทำ ผู้เสียหาย และบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องเข้ามาพบปะพูดคุยกัน โดยมีคนกลางเป็นผู้ประนีประนอมคอยดูแลให้การพูดคุยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยทุกฝ่ายที่ได้เข้าร่วมประชุมจะได้รับการเปิดโอกาสให้พูดอธิบายถึงความคิด ความรู้สึกจากเหตุความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและทุกฝ่ายช่วยกันคิดหาทางเยียวยาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ สำหรับผู้เสียหายนั้น มีหลายประการ ได้แก่

1. ให้โอกาสผู้เสียหายได้มีการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกคนอื่นในชุมชน โดยปราศจากความรู้สึกถูกกล่าวโทษ การขาดความใส่ใจหรือการปล่อยให้เผชิญปัญหาเพียงลำพัง มีหลายกรณีที่เกิดเหตุร้ายขึ้น ผู้เสียหายกลับกลายเป็นผู้ถูกกล่าวโทษ เช่น ไปทำอย่างไรมาถึงโดนทำร้ายได้ ไร้ใจคนมากไปหรือเปล่าจึงโดนหลอก ทั้งนี้เมื่อเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้พูดอธิบายถึงความรู้สึกและผลกระทบที่ได้รับ ก็จะทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าได้ได้รับความเข้าใจและไม่โดดเดี่ยว

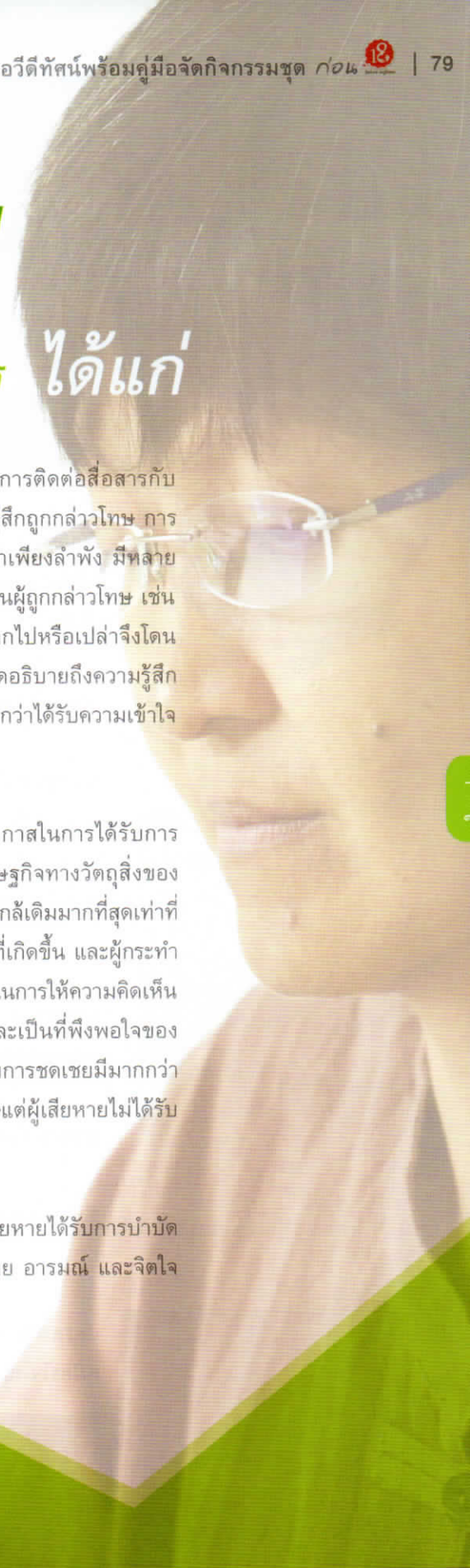
2. ช่วยให้ผู้เสียหายได้รับโอกาสในการได้รับการทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งทางเศรษฐกิจทางวัตถุสิ่งของ และจิตใจที่เสียหายไปให้กลับมาอยู่ในสภาพใกล้เคียงเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเมื่อได้รับอธิบายความเสียหายที่เกิดขึ้น และผู้กระทำผิดได้รับผิดชอบและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นถึงวิธีการชดเชยความเสียหายที่เป็นไปได้และเป็นที่ยอมรับใจของทุกฝ่าย ซึ่งในหลายๆกรณีโอกาสในการได้รับการชดเชยมีมากกว่าการนำคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งผู้กระทำผิดถูกลงโทษแต่ผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาได้เลย

3. สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เสียหายได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูจากความเสียหายทางร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ

ให้ทุกฝ่ายที่
การแก้ไข
การยุติธรรม
ความต้องการ
พื้นฐานการ
นั้นมุมมอง
ย" และสิ่งที่
จะได้รับการ

มีความเชื่อ
เคารพนับถือ
เข้มแข็งและ
ความเสียหาย
คนที่ได้รับ
และสมบูรณ์

ความเสียหาย
ประชุมคอย
คอยอธิบายถึง
ร่วมกัน

สำหรับผู้ทำ

ความเสียหายต่อผู้อื่น

ก็จะได้รับประโยชน์เช่นกัน **ได้แก่**

1. มีสถานการณ์และโอกาสที่เอื้อต่อการแสดงความรับผิดชอบ ต่อสิ่งที่ทำไปและให้โอกาสแก้ไขสิ่งที่ผิด ซึ่งความรับผิดชอบหมายความว่า เข้าใจถึงผลกระทบของพฤติกรรมของตนเอง และความยินดีที่จะช่อมความเสียหายที่เกิดขึ้น

2. ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถในการจัดการกับ สาเหตุของปัญหาเพื่อลดการทำผิดในอนาคต

3. ได้โอกาสในการสานสร้างความสัมพันธ์กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนใหม่ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ในระยะยาวให้กับบุคคลในชุมชน

ในส่วน of ชุมชนนั้น ประโยชน์ที่จะได้รับในการใช้วิธีการแก้ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในชุมชน คือ

1. ได้รู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพ และทรัพยากร เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดเป็นอย่างดี

2. ได้โอกาสเพื่อพัฒนากลไกในการสร้างความรู้สึกลดภัยและความสามัคคีในชุมชน

3. ได้พัฒนาทักษะและกระบวนการในการบำบัดความเสียหาย ที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกชุมชน

ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมทั้ง 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้เสียหาย ผู้กระทำความเสียหาย และสมาชิกในชุมชนที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีความเข้าใจในเจตนารมณ์และมีความ สัมครใจในการแก้ปัญหาาร่วมกันโดยวิธีนี้จึงจะเกิดผลดีที่สุด

วิดิ

1. เพื่
2. เพื่
3. เพื่
4. เพื่

ผลที่

1. เด็
2. เด็
3. เด็

วิธี

1. ผู้
2. จา
3. ผู้
4. ผู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการให้อภัย
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง เรียนรู้และมีแนวทางแก้ไขความขัดแย้งด้วยการไม่ใช้ความรุนแรง
3. เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
4. เพื่อเรียนรู้ขั้นตอนของการให้อภัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง เข้าใจถึงผลดีของการให้อภัย
2. เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง มีแนวทางแก้ไขความขัดแย้งด้วยการไม่ใช้ความรุนแรง
3. เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่ดีขึ้น

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายเด็กและเยาวชน/ผู้ปกครอง และพูดคุยเรื่องทั่วไป เพื่อสร้างความคุ้นเคย
2. จากนั้นผู้นำกลุ่มสอบถามสมาชิก ว่าสมาชิกผู้ใดเคยมีประสบการณ์หรือมีคนรู้จักที่โกรธผู้อื่นจนไม่สามารถให้อภัยได้
3. ผู้นำกลุ่มสรุปประสบการณ์ที่ได้จากเด็กและเยาวชน/ผู้ปกครอง เพื่อนำไปสู่การชมวีดิทัศน์
4. ผู้นำกลุ่มเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองรับชมจนจบแล้วให้เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองช่วยกันตอบคำถาม/แสดงความคิดเห็น/ความรู้สึกร่วม

ใหญ่

ใบงาน

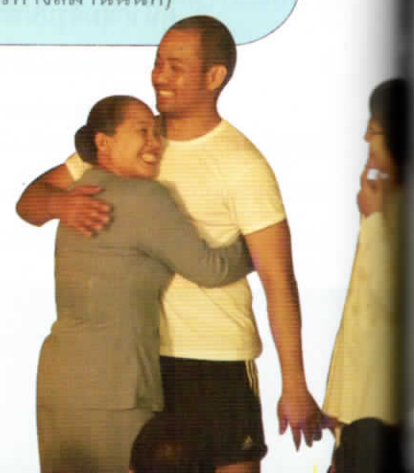
คำอธิบาย ให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครองร่วมกัน
ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึก ดังนี้

สำหรับเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
1. หลังจากชมภาพยนตร์เรื่องนี้แล้วคุณมีความคิดและความรู้สึกอย่างไร	1. หลังจากชมภาพยนตร์เรื่องนี้แล้วคุณมีความคิดและความรู้สึกอย่างไร
2. เพราะเหตุใดในตอนแรกใหญ่จึงไม่สามารถให้อภัยเล็กได้	2. เพราะเหตุใดในตอนแรกใหญ่จึงไม่สามารถให้อภัยเล็กได้
3. เพราะเหตุใดเล็กจึงต้องการให้ใหญ่ให้อภัยตนเอง	3. เพราะเหตุใดเล็กจึงต้องการให้ใหญ่ให้อภัยตนเอง
4. สาเหตุที่ทำให้เล็กฆ่าพ่อของใหญ่คืออะไร	4. สาเหตุที่ทำให้เล็กฆ่าพ่อของใหญ่คืออะไร
5. ความทุกข์ใจของใหญ่คืออะไร และความทุกข์ใจของเล็กคืออะไร	5. ความทุกข์ใจของใหญ่คืออะไร และความทุกข์ใจของเล็กคืออะไร
6. คุณคิดอย่างไรกับการเรียกเยาวชนที่กระทำผิดว่าเป็นเยาวชนที่ "ก้าวพลาด"	6. คุณคิดอย่างไรกับการเรียกเยาวชนที่กระทำผิดว่าเป็นเยาวชนที่ "ก้าวพลาด"
7. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้เล็กและใหญ่เข้าใจกันได้	7. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้เล็กและใหญ่เข้าใจกันได้
8. ข้อเสียของการไม่ให้อภัย และข้อดีของการให้อภัยคืออะไรบ้าง	8. คิดเห็นอย่างไรกับการเข้ามามีส่วนร่วมของครอบครัวในการบำบัด แก่ไข เด็กและเยาวชน และคิดว่าคุณจะมีส่วนร่วมในการบำบัด แก่ไข เด็กและเยาวชน ได้อย่างไรบ้าง
9. มีวิธีการอย่างไรที่ทำให้เราสามารถให้อภัยคนที่ทำไม่ดีกับเราได้ (แนวทางสมานฉันท์)	9. มีวิธีการอย่างไรที่ทำให้เราสามารถให้อภัยคนที่ทำไม่ดีกับเราได้ (แนวทางสมานฉันท์)

ใหญ่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง เข้าใจถึงผลดีของการให้อภัย
2. เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง มีแนวทางแก้ไขความขัดแย้งด้วยการใช้ความรุนแรง
3. เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่ดีขึ้น

มีความ

ให้ได้

ตัวเอง

อะไร

ทุกใจ

คิดว่า

กันได้

ของ

ชน

บัด

ที่

เรื่องที่ 6 **ฝัน**
ฟ้าหลัง

ฟ้าหลังฝน

(พล) ฝน

เรื่องย่อ

สาระ

ครอบครัวของพล ประกอบด้วยพ่อแม่และลูกชาย 2 คน ครอบครัวมีฐานะยากจน พลเป็นลูกชายคนโต มีน้องชายอีก 1 คน มีอายุห่างกันถึง 6 ปี และมีความบกพร่องทางร่างกาย พ่อตีแม่เหล้าเป็นประจำทุกวัน เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน เสพยาเสพติดและเคยติดคุกมาก่อน จึงไม่ได้สนใจช่วยแม่ทำงาน แม่ทนไม่ไหวจึงพาพลหนีพ่อไปอยู่ที่อื่นระยะหนึ่ง ต่อมาพ่อและแม่ได้กลับมาอยู่ด้วยกันที่กรุงเทพฯ โดยเช่าบ้านอยู่และแม่ได้เปลี่ยนอาชีพไปขายส้มตำไถ่ย่าง ซึ่งต้องตื่นนอนตั้งแต่ตี 5 ออกไปซื้อของ และออกไปขายตอน 6 โมงเช้า และจะเข้าบ้านประมาณตี 2 พลพยายามแบ่งเบामาภาระของแม่โดยหลังเลิกเรียนจะไปช่วยแม่ขายของจนถึง 4 ทุ่มแล้วจึงกลับบ้าน ส่วนพ่อมักอยู่บ้านและยังคงตีแม่เหล้าทุกวัน เมื่อเมาก็อาละวาดทำลายข้าวของในบ้าน และก็ตำว่าแม่กับพล แม่พยายามไม่ทะเลาะกับพ่อ เนื่องจากไม่อยากมีปัญหา แต่บางครั้งพ่อก็มีการลงไม้ลงมือกับแม่ ความสัมพันธ์ของพ่อกับแม่จึงเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ โดยแม่เป็นคนที่ได้รับภาระหนักในการหาเลี้ยงครอบครัว พลรู้ว่าแม่เป็นคนที่ยืน อดทน ไม่เคยบิปรักบั่นหรือแสดงความท้อแท้ในชีวิตให้เห็น แม่ทนลำบากเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูลูกและทำหน้าที่ของแม่อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมอาหารให้คนในครอบครัวแล้วก็ออกไปขายของ นอกจากนี้แม่เป็นคนใจดีและชอบช่วยเหลือคนอื่น แม่ก็สงเสียให้พลและน้องเรียนหนังสือมาโดยตลอด เมื่อโรงเรียนมีการจัดแนะแนวการศึกษาต่อ พลกำหนดเป้าหมายว่าจะต้องเรียนให้จบปริญญาตรี ด้านวิศวกรรม เมื่อเข้าเรียนปวช. กลุ่มเพื่อนของพลมีหลายแบบมีทั้งที่เกเร มีเรื่องทะเลาะวิวาท และตั้งใจเรียน ระหว่างที่เดินทางไปโรงเรียนและกลับบ้านนั้นพลมักต้องเจอกับคู่อริบ่อยครั้ง โดยปกติพลไม่ค่อยพกอาวุธ แต่เพื่อนคนอื่นๆจะพกอาวุธหลายอย่างทั้งมีดดาบ ระเบิดและปืน เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน พลมักจะไม่แสดงความคิดเห็น โดยให้เพื่อนเป็นคนตัดสินใจ ในระหว่างที่เรียนหนังสือพลได้รู้จักกับอาจารย์ท่านหนึ่งที่เป็นผู้แนะนำให้คำปรึกษาในด้านการเรียนแก่พลมาโดยตลอด อาจารย์ทราบว่ครอบครัวของพลมีปัญหาเรื่องการเงิน จึงหางานพิเศษให้พลทำและคอยให้คำปรึกษา แต่ด้วยความที่พลอยู่ในช่วงวัยรุ่น เพื่อนมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ประกอบกับพลเคยจะถูกคู่อริต่างสถาบันทำร้ายและมีเพื่อนมาช่วยไว้ พลจึงรู้สึกว่เพื่อนมีบุญคุณกับตนเอง เมื่อเรียนในชั้นปีที่สูงขึ้นกลุ่มเพื่อนที่เคยช่วยเหลือพลต้องดูแลรุ่นน้อง และเห็นว่ารุ่นน้องถูกทำร้ายโดยคู่อริต่างสถาบัน จึงวางแผนแก้แค้น โดยฝากปืนไว้ที่พล พลจำเป็นต้องรับฝากเนื่องจากต้องพึ่งพิงเพื่อน แต่ปกปิดเรื่องดังกล่าวกับคนในครอบครัว เนื่องจากไม่อยากให้แม่เป็นห่วงและไม่สามารถปรึกษาพ่อได้ ในวันเกิดเหตุเพื่อนให้พลนำปืนไปให้ที่ป้ายรถประจำทาง เพื่อดักยิงคู่อริต่างสถาบันจนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ พลและเพื่อนจึงถูกจับกุมดำเนินคดีและศาลพิพากษาให้ฝึกอบรม ในระหว่างนั้นพลยังคงศึกษาต่อจนจบการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมศาสตร์ โดยมีอาจารย์คอยให้ความช่วยเหลือ เมื่อพลได้รับการปล่อยตัว พลทำงานเป็นวิศวกรไฟฟ้าที่บริษัทแห่งหนึ่ง มีรายได้เพียงพอในการเลี้ยงครอบครัว

ทะเลาะกับแม่
โดยเป็นแบบอย่าง
ลำบาก แม่แม่จะ
ซึมซับและเรียนรู้
ก็จะนึกถึงความรู้สึก
อื่นเป็นสิ่งเสริม
ทางความคิดด้าน
เนื่องจากวัยนี้เป็น
วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่
ใด ก็อาจทำให้
ทะเลาะวิวาทกับ
ปริญญาตรีตามที่
มีครูที่ให้กำลังใจ
กลับมาเป็นคนที่ดี

สาระสำคัญ ของเรื่อง

พลเกิดมาในครอบครัว ที่พ่อดื่มสุราเป็นประจำและไม่ได้ทำงานเป็นกิจจะลักษณะ จนเป็นเหตุให้ทะเลาะกับแม่ ส่วนแม่เป็นหลักในการหาเลี้ยงครอบครัวและส่งให้พลเรียนหนังสือ แม่จึงเป็นบุคคลสำคัญในชีวิตของพล โดยเป็นแบบอย่างในด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือคนอื่น และความอดทนต่อความยากลำบาก แม้แม่จะไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนพลอย่างใกล้ชิด แต่เมื่อพลเติบโตขึ้นมีพัฒนาการทางความคิดมากขึ้นก็สามารถเข้าใจ ซึมซับและเรียนรู้ถึงความเสียสละทุ่มเทของแม่ที่มีต่อลูกได้ จึงทำให้พลมีความผูกพันทางอารมณ์กับแม่ เมื่อพลจะทำสิ่งใดก็จะนึกถึงความรู้สึกของแม่ เนื่องจากไม่ต้องการทำให้แม่เสียใจ นอกจากนี้ความไว้วางใจของแม่ ตลอดจนคำชื่นชมของบุคคลอื่นเป็นสิ่งเสริมแรงและเตือนใจให้พลพยายามทำตัวอยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคม แต่เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ยังมีพัฒนาการทางความคิดด้านเหตุผลพัฒนาไม่เต็มที่และยังมีทักษะในการควบคุมอารมณ์ได้ไม่ดี อีกทั้งกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก เนื่องจากวัยนี้ เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อน และมักจะมีค่านิยมที่แสดงออกเหมือนกัน เพื่อจะได้เป็นพวกเดียวกัน วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่มีความเสี่ยงที่จะมีพฤติกรรมเสียหายได้ง่าย และเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่คนส่วนใหญ่เป็นแบบหนึ่งแบบใด ก็อาจทำให้ถูกหล่อหลอมหรือคล้อยตามกลุ่มได้เช่นกัน อันนำไปสู่การกระทำผิดในครั้งนั้น ซึ่งพลเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนต่างสถาบันจนเป็นเหตุให้ถูกจับกุมดำเนินคดี และเป็นสาเหตุให้พลเกือบไม่สามารถเรียนต่อจนจบปริญญาตรีตามที่ตั้งใจไว้ แต่การมีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน รวมทั้งการมีแม่ที่ให้ความรัก ความห่วงใยอย่างสม่ำเสมอ และมีครูที่ใจกว้างใจสนับสนุนและช่วยเหลือตลอดจนการให้โอกาสของสังคมก็เป็นสิ่งสำคัญมากเช่นกัน ที่ทำให้วัยรุ่นที่พลาดพลั้งกลับมาเป็นคนที่ดีได้

ใบงาน

ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ความเข้มแข็งทางใจและสัญญาณเตือนภัยว่าลูกเริ่มมีปัญหา

สำหรับเรื่องของพล จะเห็นว่าเวลาที่พลมีแม่เป็นแบบอย่างและกำลังใจที่จะทำให้พลคิดและพยายามปรับปรุงตนให้เป็นคนดี ซึ่งสิ่งดีๆที่พลได้จากครอบครัวทำให้พลมีความเข้มแข็งทางใจ ซึ่งความเข้มแข็งทางใจเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของการป้องกันปัญหาหรือวิกฤตที่จะเกิดขึ้น ผู้ที่มีความเข้มแข็งทางใจเมื่อพบกับปัญหาหรือวิกฤตจะสามารถผ่านพ้นปัญหาและกลับฟื้นตัวสู่สภาพปกติได้ในเวลาไม่นาน รวมทั้งสามารถเรียนรู้จากการเผชิญกับปัญหาและวิกฤตนั้นๆ

วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง และมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางด้านอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมเป็นทุนเดิม ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองหรือบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับวัยรุ่นจำเป็นต้องสังเกตความเปลี่ยนแปลงหรือสัญญาณเตือนภัยที่อาจนำไปสู่การเกิดปัญหา เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่รุนแรงหรือทำให้ปัญหาที่รุนแรงอาจทุเลาลงได้

คว
สามารถฟื้นตัว
และวิกฤตนั้น
คว
มาจากการได้
เป็นญาติพี่น้อง

ความเข้มแข็ง ทางใจ

ความเข้มแข็งทางใจ หมายถึงความสามารถในการจัดการปัญหาและวิกฤติที่เกิดขึ้นในชีวิต ให้สามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพปกติได้ในเวลาอันรวดเร็ว อีกทั้งเกิดการเรียนรู้และเติบโตจากการเผชิญหน้ากับปัญหาและวิกฤตินั้นๆ

ความเข้มแข็งทางใจ เกิดมาจากการเลี้ยงดูของครอบครัวที่พ่อแม่ให้ความรักและความเข้าใจ หรือมาจากการได้รับความรักความอบอุ่นจากผู้ใหญ่คนหนึ่งที่ห่วงใยและเอาใจใส่อย่างจริงจัง โดยผู้ใหญ่นั้นอาจจะ เป็นญาติพี่น้องหรือครูอาจารย์ก็ได้ นอกจากนี้ยังเกิดมาจากการพัฒนาขึ้นมาในภายหลังด้วยตนเองก็ได้เช่นกัน

ความเข้มแข็งทางใจ มี 4 องค์ประกอบ **ดังนี้**

1. รู้สึกดีกับตัวเอง เกิดขึ้นได้เมื่อเรารู้จักตัวเองดีพอ มีความคาดหวังกับตัวเองอย่างเหมาะสม รู้ว่าตัวเองถนัดอะไร มีความอดทนในการฝึกฝนสิ่งที่ถนัดให้เกิดเป็นความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจ มองโลกแง่ดี พุดให้กำลังใจตัวเองเป็นและรู้จักการทำความดี

คนที่มีความรู้สึกดีกับตัวเองมักจะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี โดยไม่กังวลกับเรื่องต่างๆ มากเกินไป รู้สึกว่าตนเองเท่าเทียมกับคนอื่น คาดหวังตนเองในทางบวกและเป็นจริง รู้จักชื่นชมตนเองเมื่อประสบความสำเร็จ รับผิดชอบต่อความผิดพลาดของตนเองและเรียนรู้จากความผิดพลาดนั้น มีความรู้สึกดีกับสิ่งต่างๆ รวมทั้งสนใจและหมั่นทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง

2. การจัดการชีวิตได้ เกิดขึ้นเมื่อเราได้สะสมประสบการณ์ในการจัดการปัญหาต่างๆ จนเกิดเป็นความเชื่อมั่นภายในใจว่า ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นเราจะจัดการสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้เสมอ (เท่าที่สถานการณ์อำนวย) การเพิ่มความสามารถในการจัดการชีวิตทำได้โดยการฝึกฝนแก้ปัญหาและจัดการอารมณ์ความเครียดอย่างถูกวิธี

คนที่จัดการชีวิตได้มักมีการลงมือทำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการเตรียมการก่อนปัญหาจะเกิดขึ้นและพยายามมองหาทางออกที่เป็นไปได้ รวมทั้งรู้จักดูแลสุขภาพร่างกายเมื่อเกิดเหตุการณ์ตึงเครียด การจะจัดการชีวิตได้นั้นเราจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเป้าหมายชีวิตให้มีความเป็นไปได้ และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสถานการณ์ในขณะนั้น ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความรู้สึกว่าเราจัดการชีวิตได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังต้องมีการค้นหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ตนเองมีความสามารถในการควบคุมความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ได้มากขึ้น อาจเป็นการปรับเปลี่ยนมุมมองต่อเหตุการณ์หรือลงมือทำในสิ่งที่ทำได้ รวมทั้งต้องมีการปรับใจให้ยอมรับในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในส่วนที่เราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เช่น การมองหาด้านดีในสิ่งที่เราไม่ชอบ เป็นต้น

3.

ใส่ใจ เป็นกำลังใจในการจัดการความขัด

กา

สู้กับปัญหาต่างๆ อยู่ ซึ่งจะช่วยให้เราเพิ่ม

4.

เป้าหมายในการแก้ เราลงมือทำในสิ่งที่ทำ ต่อผู้อื่นมากกว่าเข้

ตั้ง

และรู้สึกว่าคุณทำได้ ถ้าพยายามมากพอ

3. การมีสายสัมพันธ์ที่เกือหนุน เกิดขึ้นเมื่อเรามีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง ยอมรับ ใส่ใจ เป็นกำลังใจให้กันและกัน เราสามารถมีสายสัมพันธ์ที่เกือหนุนได้ด้วยการฝึกทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีวิธีการจัดการความขัดแย้งอย่างเหมาะสม

การมีสายสัมพันธ์ที่ดีทำให้เรามีความพึงพอใจในชีวิต รู้สึกอบอุ่น มีความหมายและมีพลังที่จะจัดการต่อสู้กับปัญหาต่างๆอย่างเข้มแข็ง ไม่โดดเดี่ยว รวมทั้งยังมีผลดีต่อสุขภาพร่างกายและการทำงานของระบบต่างๆอีกด้วย ซึ่งจะช่วยให้เราฟื้นตัวจากความเจ็บป่วยได้อย่างรวดเร็ว

4. มีจุดหมายในชีวิต หมายถึงการรู้ว่าตัวเองต้องการอะไรในชีวิต และเมื่อมีปัญหาที่รู้ว่าควรมีเป้าหมายในการแก้ไขอย่างไร ซึ่งจุดหมายในชีวิตควรเป็นจุดหมายที่ก่อให้เกิดความสุขในชีวิต อันเกิดมาจากการที่เราลงมือทำในสิ่งที่มีคุณค่าและควรให้ความสำคัญกับเป้าหมายภายในที่เป็นไปเพื่อการพัฒนาตนเองและสร้างประโยชน์ต่อผู้อื่นมากกว่าเป้าหมายภายนอกเช่น ชื่อเสียง เงินทอง เป็นต้น

ดังนั้นบุคคลที่มีความเข้มแข็งทางใจจึงเป็นคนที่มองเห็นโอกาสในปัญหา มองเห็นจุดหมายที่ต้องการ และรู้สึกว่าคุณทำได้ ควบคุมชีวิตตัวเองได้ แม้ว่าจะผิดพลาดบ้างก็เห็นว่า เป็นบทเรียนที่ดีสำหรับครั้งต่อไป และเชื่อว่า ถ้าพยายามมากพอก็จะประสบความสำเร็จในที่สุด

**ข้อมูล
ข้าง
อ้างอิง**

1. คู่มือการใช้ VCD สื่อการเรียนรู้เติมเต็มความเข้มแข็งทางใจ (ชุดที่ 1) แผนงานสร้างเสริมสุขภาพจิตเพื่อสุขภาวะสังคมไทย
2. คู่มือการใช้ VCD สื่อการเรียนรู้เติมเต็มความเข้มแข็งทางใจ (ชุดที่ 2) แผนงานสร้างเสริมสุขภาพจิตเพื่อสุขภาวะสังคมไทย

พ

สัญญาณเตือนภัย ว่าลูกเริ่มมี ปัญหา

วัยรุ่นมักเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม หรือการปฏิบัติตัว แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็อาจไม่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจนผิดปกติ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงที่ผิดไปจากเดิมอย่างมาก มีการเกิดขึ้นซ้ำๆหรือเป็นมานานกว่า

6 สัปดาห์ หรือพบว่าความรุนแรงของปัญหาค่อนข้างมากนั้นอาจเป็นสัญญาณเตือนภัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาพฤติกรรมหรือปัญหาความเจ็บป่วยก็ได้ ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรสังเกตเห็นสัญญาณเตือนภัยดังกล่าว เพื่อที่จะได้สามารถป้องกันและให้ความช่วยเหลือได้อย่างทันที่ โดยสัญญาณเตือนภัยที่จะกล่าวถึงมีดังนี้

1. มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างมาก
2. ปัญหาในการนอน เช่น นอนไม่หลับหรือนอนทั้งวัน
3. มีการแสดงออกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เช่น เอะอะก้าวร้าวทำร้ายคนอื่น ทั้งๆที่ไม่เคยเป็นมาก่อน หรือเดิมเป็นคนร่าเริง กลับซึมเศร้าเก็บตัวอยู่แต่ในห้องไม่ยอมออกมาพบผู้คน
4. มีการเปลี่ยนกลุ่มเพื่อนที่คบ เช่น คบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดต่างๆ
5. ขาดเรียนบ่อยๆ
6. คะแนนการเรียนลดลงอย่างมาก
7. มีการพูดที่ต่างไปจากเดิม บางครั้งดูเหมือนพูดเล่น มักบ่นว่าไม่อยากมีชีวิตอยู่
8. มีอาการของคนติดยา ซึ่งอาจดูเหมือนธรรมดาในช่วงเริ่มแรก เช่น ดิบดีหรี่ ดิดเหล้า หรือเริ่มทานยาแปลกๆ
9. มีการทำผิดกฎฝ่าฝืนกฎระเบียบบ่อยครั้ง หรือมักชอบทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม โดยที่มีความพยายามมากๆและผิดกฎหมาย เช่น ขโมยของในห้าง ลอกข้อสอบ หรือชกต่อยกับเพื่อน ฯลฯ

ช่วยป้องกันการเกิด

1
ต่อลูกลงได้ พยายาม
ไว้ เพื่อจะได้เป็นท

2
เกิดปัญหาขึ้น การ
สามารถเป็นที่ปรัก

3
ทำอะไรที่ชักช้า พู
นั้นของเขาและบอ
พ่อแม่ก็ควรรับฟัง
ไม่พอใจและไม่รับ

4
แลกเปลี่ยนความ

5
ไปก้าวก้าวในทุกเร

6
ทำให้สัมพันธ์ภาพ

รวมทั้งใช้เหตุผลใน

ข้อมูล
อ้างอิง

ห้องเรียน

ค้นหาภาพจากอินเทอร์เน็ต.คอมที่ <http://webboard.yentia4.com/topic/368740?p=2>

รวมห้องเรียนในภาพนี้ทั้งหมดด้วย

6. การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยพิจารณาจากกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
5. ในโอกาสที่กระทรวงการคลังได้ประกาศนโยบายการเงินและนโยบายการคลังประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยพิจารณาจากกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
4. พยายามเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น และนำมาปรับใช้กับตนเอง
3. เอาใจเขามาใส่ใจเรา พยายามเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น และนำมาปรับใช้กับตนเอง
2. พยายามใช้เวลาและพลังงานในการเรียนรู้จากผู้อื่น และนำมาปรับใช้กับตนเอง
1. พยายามหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพที่ตนเองสนใจ และนำมาปรับใช้กับตนเอง

การเรียนรู้จากผู้อื่น

ใบความรู้ที่ 3

แรงกดดันจากกลุ่มเพื่อน

เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เพื่อนมีความสำคัญ เป็นพัฒนาการตามธรรมชาติที่จะช่วยให้เด็ก ออกจากครอบครัวไปสู่การเข้าสังคม หาความรู้และการประกอบอาชีพ การใช้ชีวิตอยู่ในกลุ่มเพื่อน ช่วยให้เด็กเรียนรู้ การแสดงบทบาทของตนเอง การสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์กับคนอื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว แต่เนื่องจาก เด็กยังอ่อนประสบการณ์และความสามารถในการคิดตัดสินใจที่ถูกต้องและความเหมาะสม ยังไม่เจริญเติบโตเท่ากับ ผู้ใหญ่ อีกทั้งเด็กในวัยกำลังเข้าสู่วัยรุ่นจะมีพัฒนาการทางอารมณ์ ทางร่างกาย ทางความคิดที่ยังขาดสมดุล จึงมี โอกาสของการไม่เข้าใจกันระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ในครอบครัวได้มาก เด็กจึงแสวงหาคนที่อยู่ในวัยเดียวกัน มีประสบการณ์ และความคิด ความรู้สึกที่คล้ายคลึงกัน และสามารถสื่อสารกันได้เข้าใจมากกว่ากับผู้ใหญ่ในบ้าน ดังนั้นลักษณะของ กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางการคิดและแสดงออกของพฤติกรรมของเด็กได้มาก หากกลุ่มเพื่อนที่เด็กไป คบค้าสมาคมด้วย มีความคิด พฤติกรรมที่ดีเป็นไปในทางสร้างสรรค์ เด็กก็จะมีแนวโน้มเป็นเช่นนั้น แต่หากเพื่อนที่ คบมีปัญหาความคิดและพฤติกรรมเด็กก็อาจมีแนวโน้มการคิดและการกระทำที่คล้ายตามเพื่อนได้

ทั้งนี้ความรุนแรงของปัญหานั้น จะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่สำคัญคือ พื้นฐาน ที่มาของเด็กคนนั้น หากมีพื้นฐานที่ดีจากครอบครัวได้รับความรัก ความอบอุ่น และความเอาใจใส่ที่เพียงพอ เด็กจะ มีความมั่นใจในตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง และไม่เลือกทางเดินที่เป็นผลเสียต่อตนเองและครอบครัว มีทักษะชีวิต รู้จักการปฏิเสธ รู้จักคิดและมีความสามารถในการแก้ปัญหา เด็กหลายคนไม่ได้เกิดมาในครอบครัวที่พร้อม อีกทั้ง อาจมีต้นแบบในครอบครัวที่ไม่เหมาะสม เด็กได้ซึมซับลักษณะการแสดงออกทัศนคติและวิถีคิดที่เป็นปัญหา เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและมีกลุ่มเพื่อนที่มีปัญหา ก็จะมีแนวโน้มมีปัญหาพฤติกรรมได้มาก

เข้าสู่สถานศึกษา
พฤติกรรม และมี
การต้องเกาะกลุ่ม
ของตนเอง ขาดผู้
เป็นต้องเข้าร่วมที่
กฎหมายและถูกจ
และคำปรึกษาที่ดี

การศึกษาเป็นส่วน
ที่มีเด็กวัยรุ่นอยู่
ควรเป็นที่มีความ
อย่างที่ทราบแล้ว
ควรเข้ามาให้การ
อย่างแท้จริงและ
เพื่อนที่มีปัญหา
สุดท้ายพลยังโชค
ในการพัฒนาคน

อีกส่วนหนึ่งที่อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน จะมีผลต่อเด็กมากเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น คือ การที่เด็กเข้าสู่สถานศึกษา อย่างในเรื่องของพล สถานศึกษาที่ไม่ปลอดภัย เนื่องจากมีปัญหาพฤติกรรมกลุ่มแก๊งที่มีปัญหาพฤติกรรม และมี การต่อสู้กันในระหว่างนักเรียนต่างสถาบัน เมื่อเด็กต้องเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความไม่ปลอดภัย การต้องเกาะกลุ่มและทำตามกลุ่มเพื่อความปลอดภัยของตนก็เป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะกับเด็กที่ขาดที่พึ่งทางครอบครัวของตนเอง ขาดผู้ที่เด็กสามารถปรึกษาหารือ เมื่อเด็กมีปัญหาควรให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนที่เหมาะสม เด็กก็อาจจำเป็นต้องเข้าร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มแก๊งแม้ว่าจะไปอย่างไม่สมัครใจก็ตาม ซึ่งสุดท้ายอาจจบลงด้วยการกระทำผิดกฎหมายและถูกจับดำเนินคดีอย่างพล ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่เหตุการณ์เหล่านั้นป้องกันได้ เพียงแต่ขาดผู้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่ดี

ในเรื่องความปลอดภัยของสถานศึกษา รวมถึงวัฒนธรรมและประเพณีปฏิบัติในสถาบัน การศึกษาเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการหล่อหลอมความคิด ความเชื่อและพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น เพราะเป็นสถานที่ที่มีเด็กวัยรุ่นอยู่ร่วมกัน ซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่หลักในการให้ความรู้ เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ควรเป็นที่ที่มีความปลอดภัยและเป็นที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ไม่ใช่เป็นที่ที่มีการมั่วสุม และเรียนรู้พฤติกรรมผิดๆ อย่างที่ทราบแล้วว่าเด็กวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้เพื่อการใช้ชีวิต ผู้ใหญ่ที่รับผิดชอบเรื่องการจัดการสถานศึกษา ควรเข้ามาให้การดูแลแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานที่เพื่อการเรียนรู้ อย่างแท้จริงและลดความเสี่ยงต่อการที่วัยรุ่นจะเรียนรู้พฤติกรรมและความเชื่อที่ผิด หรือโดนแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนที่มีปัญหา จนเข้าไปกระทำความผิดและหลายคนก็ไม่ได้รับโอกาสที่ดีอย่างพล ในตัวอย่างเรื่องฟ้าหลังฝน สุดท้ายพลยังโชคดีที่เขามีแม่และครูฝึกที่ใส่ใจและเป็นแรงผลักดันให้เขาไม่ยอมแพ้ และสามารถไขโอกาสที่ได้รับ ในการพัฒนาตนเองกลับตนเป็นคนดีและมีอนาคตที่ดีได้

พล

ที่จะช่วยให้เด็ก
ช่วยให้เด็กเรียนรู้
แต่เนื่องจาก
อุปนิสัยโตเท่ากับ
กลุ่มคนดู จึงมี
มีประสบการณ์
ลักษณะของ
เพื่อนที่เด็กไป
แต่หากเพื่อนที่

พื้นฐาน
เด็กจะ
มีทักษะชีวิต
พร้อม อีกทั้ง
ปัญหา เมื่อเข้า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ตระหนักถึงปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดแรงจูงใจ มีความหวัง และมีแนวทางในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาตนเอง
3. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการอบรม เลี้ยงดูเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม
4. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความจำเป็นของการให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย ให้สามารถพัฒนาตนเองได้

ขั้นตอน

ในการจัดกิจกรรม
วิธีดำเนินการ

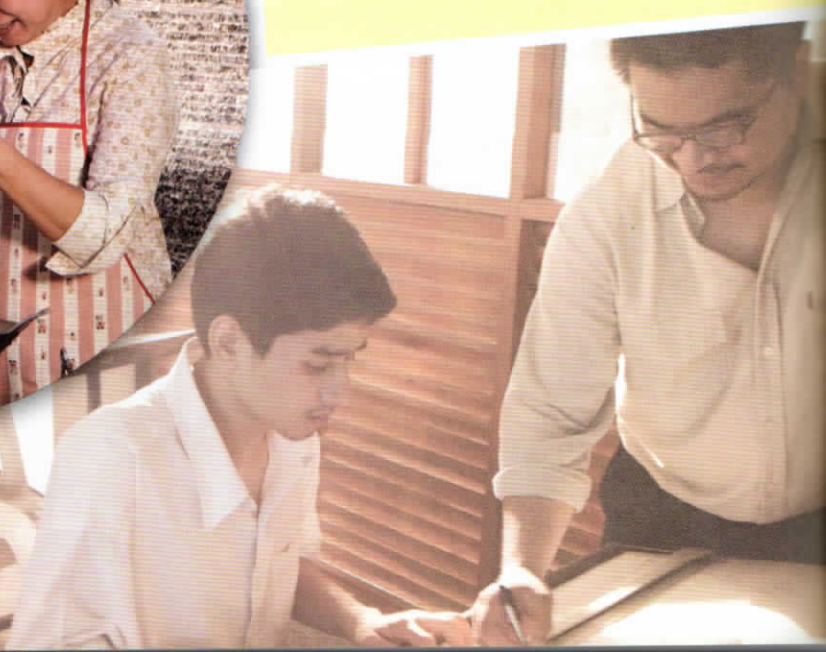
1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายเด็กและเยาวชนผู้ปกครอง และพูดคุยเรื่องทั่วไป เพื่อสร้างความคุ้นเคย
2. จากนั้นผู้นำกลุ่มสอบถามถึงประสบการณ์ตรงหรือข่าวกรณีที่น่าเรียนอาชีวะ ทำร้ายร่างกายนักเรียนต่างสถาบันจนถึงแก่ชีวิต โดยให้เด็กและเยาวชนผู้ปกครองแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน
3. ผู้นำกลุ่มสรุปประสบการณ์ที่ได้จากเด็กและเยาวชนผู้ปกครอง เพื่อนำไปสู่การชมวีดิทัศน์
4. ผู้นำกลุ่มเปิดวีดิทัศน์ให้เด็กและเยาวชนผู้ปกครองรับชม
5. ผู้นำกลุ่มหยุดการฉายวีดิทัศน์ในนาทีที่ 14.40 แล้วให้เด็กและเยาวชนผู้ปกครองช่วยกันแสดงความคิดเห็นในคำถามดังต่อไปนี้

เหตุการณ์

เพื่อนชวนพลไป
แค่นคู่อริแต่พล

6. จากนั้นผู้นำ
ไวท์บอร์ด แล
7. ผู้นำกลุ่มฉาย
8. ผู้นำกลุ่มให้

เหตุการณ์	สำหรับเด็กและเยาวชน	สำหรับผู้ปกครอง
เพื่อนชวนพลให้ไปแก้แค้นคู่อริแต่พลลังเล	1. หากคุณเป็นพลจะตัดสินใจอย่างไรในสถานการณ์เช่นนี้ เพราะเหตุใด	1. คุณเคยมีประสบการณ์ถูกขอร้องหรือชักชวนให้ทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมหรือไม่และตัดสินใจอย่างไรในสถานการณ์ดังกล่าว
	2. หากมีการนำศักดิ์ศรีหรือเหตุผลต่างๆ มาเป็นข้ออ้างให้คุณต้องทำตามที่เพื่อนขอร้องในสิ่งที่ไม่เหมาะสม คุณจะอย่างไร	2. หากลูกมาปรึกษาปัญหา เช่นเดียวกับเหตุการณ์นี้ คุณจะมึวิธีการพูดคุยและแนะนำลูกอย่างไร

6. จากนั้นผู้นำกลุ่มให้เด็กและเยาวชนผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่มจดข้อคิดเห็นที่ได้บนกระดานไวท์บอร์ด แล้วสรุปความคิดเห็นที่ได้ให้กลุ่มฟังอีกครั้ง
7. ผู้นำกลุ่มฉายวีดิทัศน์ที่หยุดไว้ต่อจนจบ แล้วถามความรู้สึกของเด็กและเยาวชนผู้ปกครองหลังจากที่ได้ชมเรื่องนี้
8. ผู้นำกลุ่มให้เด็กและเยาวชนผู้ปกครอง ช่วยกันแสดงความคิดเห็นในคำถามต่อไปนี้

พล

ผลที่ได้ คืออะไร

1. ทราบสาเหตุและปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาสุขภาพของนักเรียนและเยาวชน
2. เกิดความตระหนักรู้และสนใจในสุขภาพของตนเองและคนรอบข้าง
3. เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของตนเองได้

6. ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องในชุมชนสามารถช่วยกันแก้ไขปัญหาสุขภาพของนักเรียนและเยาวชนได้หรือไม่

ผู้รับประโยชน์	ผู้เกี่ยวข้อง
<p>6. คุณคิดว่าครอบครัวควรตระหนักถึงปัญหาสุขภาพของตนเองอย่างไร</p>	
<p>5. เมื่อคุณรู้เรื่องและสาเหตุแล้ว คุณคิดว่าสามารถช่วยลูกหลานของคุณได้อย่างไร</p>	
<p>4. เมื่อคุณทราบว่าปัญหาของลูกหลานกำลังมีปัญหา คุณจะมีวิธี</p>	
<p>3. คุณจะมีวิธีการอย่างไรที่จะช่วยให้ลูกหลานของคุณมีสุขภาพดี</p>	<p>3. ในกรณีที่พบความผิดปกติซึ่งมีสาเหตุมาจากภายนอก (เช่น การบาดเจ็บ) หรือจากภายใน (เช่น โรคเรื้อรัง) ผู้ป่วยควรไปพบแพทย์และปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด</p>
<p>2. เมื่อพบเหตุฉุกเฉินในผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพ</p>	<p>2. คุณคิดว่าผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพควรไปพบแพทย์เมื่อไหร่ (เช่น เมื่อมีอาการผิดปกติหรือมีอาการรุนแรง)</p>
<p>1. คุณคิดว่าสาเหตุของปัญหาสุขภาพของลูกหลานของคุณคืออะไร</p>	<p>1. คุณคิดว่าสาเหตุของปัญหาสุขภาพของลูกหลานของคุณคืออะไร (เช่น การขาดการออกกำลังกาย การไม่กินผักผลไม้)</p>

ผู้รับประโยชน์

ผู้เกี่ยวข้อง

เพลง จุดเปลี่ยน

หากชีวิตที่เคยพลาคไป
คล้ายพายุ คลื่นที่ลูกใหญ่

แต่ไม่ถึงกับต้องท้อใจ
เมื่อพัดมาแล้ว ลมก็ผ่านไป

ถึงละครที่เราแสดง
แต่ชีวิตก็ต้องก้าวไป

บทบาททางตอนอาจมีดพลัง
จะเป็นอย่างไร จะไปให้ถึง

** เมื่อชีวิตและความจริง
แต่สุดท้ายตัวเรา
จุดเปลี่ยนชีวิตของคุณ
ให้ฉันได้รู้ค่าทุกอย่าง

ต้องเจออะไรมากมาย
หากล้มจะลุกอีกครั้ง
นั่นคือโอกาสที่เธอให้กันและกัน
กลับมาและมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม

ในวันนี้ฉันได้เข้าใจ
ความเข้มแข็งและกำลังใจ
ข้า**

ว่าชีวิตจะเป็นอย่างไร
คือแรงพลังให้เราก้าวไป

* คำร้อง

และทำนองของเพลงจุดเปลี่ยนแต่งขึ้นโดยเยาวชนจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน บ้านกาญจนาภิเษก
เป็นเพลงที่ได้รับการคัดเลือกให้ชนะเลิศจากการประกวด เพลงประกอบละครสั้นชุด ก่อน 18

ความว้าวอย่างไร
ไม่ เพราะเหตุใด
(ก็ได้)

ไม่ทราบว่าคุณ

ว่าลูกของคุณ

ปัญหา คุณจะมีวิธี

จะมีส่วนช่วยให้
สามารถเริ่มต้น

ทุกอย่างไว้ เพื่อ
ทำภารกิจหมาย

เด็กและเยาวชน
ที่มีส่วนช่วย
ได้
การปรับเปลี่ยน
เยาวชน

ก่อน
before eighteen

สนับสนุนโดย

unicef

จัดทำโดย

กรมพิทักษ์และคุ้มครองเด็กและเยาวชน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
(อาคารเอ ชั้น 5) เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210